نخستین هفته‌نامه بازار سرمایه ایران

بورس اطلاعات

ETELAAT BOURSE

هفته‌نامه بورس را از مهمانداران ماهان، کاسپین، تابان
کیش‌ایر و ایران ایرتور بخواهید

سال سیزدهم ■ شماره ۶۱۲ ■ هفته دوم آبان ■ شنبه ۱۰ آبان ۱۴۰۴ ■ ۱ نوامبر ۲۰۲۵ ■ ۱۶ صفحه ■ ۲۰۰،۰۰۰ تومان ■ ISSN: 2252 - 035X

اثرات یک ماهه تخصیص ۳۰۰ میلیون دلاری ارز به صنایع بررسی شد

تزریق یا نمایش؟

یک ماه پیش دولت اعلام کرد که ۳۰۰ میلیون دلار ارز به صنایع تزریق شـــده است؛ اما بررســـی داده‌ها نشان می‌دهد این مبلغ حتی از بودجه واردات ماشین‌آلات یک وزارتخانه کمتر اســـت و اثر عملی قابل توجهی نـــدارد. آیا بانک مرکزی در حـــال مدیریت روانی «اسنپ‌بک» است؟یک ماه پیش، معاون ارزی بانک مرکزی از تخصیص ۳۰۰ میلیون دلار ارز به صنایع خاص خبر داد و این اقدام را بخشی از بسته سیاستی تازه این بانک توصیف کرد. بر اســـاس اعلام رسمی، این ارز برای صنایعی که «شرایط ویژه» دارند و ارزش ثبت سفارش‌هایشان زیر ۵۰ تا ۱۰۰ هزار دلار است، اختصاص یافته است...

صفحه ۴

با ابلاغ حداقل سرمایه لازم برای تاسیس و فعالیت بانک‌های غیردولتی؛

بانک‌ها چقدر افزایش سرمایه می‌دهند؟

صفحه ۵

تداوم ورود حقیقی‌ها

صفحه ۲

تصمیم تعطیلی بازار سرمایه پس از شرایط جنگ واکاوی شد

جلوگیری از بلوکه شدن پول سهامداران در بورس

صفحه ۱۴

چالش‌های حوزه معدن و صنایع معدنی بررسی شد

ریزش معدن بر سر اقتصاد ایران

صفحه ۶

گروه سرمایه‌گذاری انرژی امید تابان هور از گذشته تا فردا

صفحه ۳

«کروی» زیر ذره‌بین

- به‌مناسبت درج نماد صندوق مختلط پارس با نماد «شیلد»
- بررسی معاملات زنجیره فولاد در شش‌ماهه ۱۴۰۴
- واگذاری‌های «شستا» به کجا رسید؟
- ثبت افزایش سرمایه ۵ همتی «پارسیان»
- افزایش ۵۷ درصدی درآمدهای عملیاتی «وبصادر»
- سود هفت ماه تیپیکو رکورد زد
- تقسیم سود ۳۰۰ ریالی در «فاسمین»

صفحات ۷، ۱۰، ۱۱ و ۱۲

سرمقاله

مصوبه جدید؛ تلاشی برای تعادل یا تهدیدی برای بازدهی؟

حبیب علیزاده

مصوبه اخیر ســـازمان بورس و اوراق بهـــادار مبنـــی بر اصلاح کارمزد معامـــلات صندوق‌های سرمایه‌گذاری، نقطه عطفی در تنظیم‌گـــری هزینه‌های نهادی بازار سرمایه محسوب می‌شـــود؛ با تغییر کلیدی که سقف کارمزد معاملات اوراق توسط صندوق‌ها (به اســـتثنای بازارگردانی) را تا سطح ۷۵ درصد نـــرخ معمول افزایـــش داده، در حالی که این نرخ برای صندوق‌های قابل معامله (ETF) تا ۵۰ درصد کاهش یافته است...

ادامه در صفحه ۲

پیرمان

پنج‌گانه نجات کارگزاری‌ها از بحران

کارگزاری‌ها زیر فشار تورم و محدودیت ساختاری
محمدرضا دهقان احمد آبادی

کارگزاران در مسیر اصلاح کارمزد و کاهش فشار مالی
عبدالرضا سیدی

کارگزاری‌ها در بحران سودآوری
سید محمدرضا امامی

تک‌محصولی شدن آفت صنعت
عظیم ثابت

صفحه ۱۵

اخبار هفته

تاکید بر برنامه تحول نظام مالیاتی وهوشمند سازی

وزیر امور اقتصادی و دارایی از رئیس سازمان امور مالیاتی کل کشور خواست که مهمترین ابَرپروژه وزارت اقتصاد را در سه سال آینده به نتیجه برساند.
علی مدنی زاده بیان کرد: درآمد بودجه دولت وابستگی شدیدی به درآمدهای مالیاتی دارد و تلاش کارکنان نظام مالیاتی در وضعیت اداره کشور بسیار موثر بوده است. برای هر دستگاه تابعه، یک برنامه سه‌ساله تدوین شده است « واز مجموع حدود ۱۵۰ پروژه تعریف‌شده، ۶ پروژه را به‌عنوان «مگاپروژه» انتخاب کرده ایم که یکی از مهم‌ترین آن‌ها، طرح استقرار نظام نوین مالیاتی وهوشمند سازی است. که امیدوارم این مسیر با قدرت، اهتمام و تلاش بسیار ادامه یابد. اصل بهره وری به کارکرد و خروجی نیروی انسانی همراه با آموزش و قرار گرفتن در محیط مطلوب و رضایت شغلی فراهم می‌شود و سرمایه انسانی ما از قرار گرفتن در جایگاه مناسب خود می‌تواند بیشترین بهره‌وری رابه دست بیاورد.

همکاری بازارهای مالی ایران و تاجیکستان

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار گفت: زمینه‌های همکاری ایران و تاجیکستان برای توسعه بازار سرمایه دو کشور مهیاست.
حجت‌اله صیدی در همایش «پل اعتماد و توسعه» با فعالان اقتصادی تاجیکستان افزود: این همایش و جلسات مشترک برگزار شده میان وزارت مالیه تاجیکستان و سازمان بورس و اوراق بهادار ایران، سرآغاز همکاری دو کشور برای مشارکت دوجانبه در بازارهای سرمایه دو کشور است. او گفت: رشد مداوم و مستمر اقتصادی کشور تاجیکستان، مایه خوشبختی است و تقویت بازار سرمایه، می‌تواند این رشد را تقویت کند. صیدی با بیان‌اینکه دو عامل مهم «سرمایه‌گذاری و تشکیل سرمایه» و «فناوری و تکنولوژی» در رشد تولید ناخالص داخلی مؤثرند، گفت: بازار سرمایه مهمترین محل تشکیل سرمایه است و به همین دلیل نیز در ایران با توجه به اهمیت این موضوع، قدمت بازار سرمایه به حدود ۶۰ سال رسیده است.

اصلاح بانک سپه ادامه دارد

معاون تنظیم‌گری و نظارت بانک مرکزی از همراهی هیأت مدیره بانک سپه، وزارت اقتصاد و سازمان برنامه و بودجه برای اصلاح این بانک خبر داد.
فرشاد محمدپور با اشاره به اینکه بانک مرکزی در سه سال گذشته برنامه های مشخص و اساسی در مورد بانک‌های ناتراز اجرا کرده است، گفت: بر این اساس، آمار بانک‌های ناتراز از ۱۴ بانک به ۵ بانک ناتراز کاهش یافته است که نشان از موفقیت برنامه ریزی های بانک مرکزی برای اصلاح نظام بانکی است.
وی افزود: اولویت بانک مرکزی اصلاح بانک ناتراز است. در مورد بانک سپه که قدیمی ترین و بزرگ ترین بانک از منظر شعب است و خدمات گسترده‌ای به عموم مردم کشور ارائه می دهد و بسیاری از صنایع نیز تسهیلات خود را از آن دریافت کرده‌اند برای بانک مرکزی بسیار مهم است و اصلاح آن بخوبی پیش می‌رود. وی تاکید کرد: برنامه اصلاحی بانک سپه در دستور کار هیأت عالی بانک مرکزی است.

انحلال بانک آینده تصمیم قانون است

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: انحلال بانک آینده تصمیم شخصی نیست، تصمیم قانون است.
شمس‌الدین حسینی گفت: اجرای قانون بانک مرکزی مصوب ۱۴۰۲ و گزارش‌های رسمی، نشان داد این بانک با سرمایه منفی و ۳۲۰ همت اضافه‌برداشت، دیگر شرایط فعالیت نداشت و باید منحل می‌شد. در این قانون آمده است که بانک‌ها نباید سرمایه‌گذاری‌های خود را از نسبت‌های مشخصی خارج کنند و این در حالی است که بخش عمده‌ای از منابعی که بانک سابق آینده از مردم جذب کرده بود صرف سرمایه‌گذاری‌هایی شده که اگرچه به لحاظ فیزیکی موجود هستند، اما قابلیت نقدشوندگی ندارند. اقداماتی که صورت گرفته به نوعی می‌تواند بانک ملی به عنوان قیمومیت این بانک کمک کند؛ چراکه بانکی قوی و بزرگ است و می‌تواند اطمینان خاطر سپرده‌گذاران را تامین کند.

سرمقاله

مصوبه جدید؛ تلاشی برای تعادل یا تهدیدی برای بازدهی؟

ادامه از صفحه نخست

حبیب علیزاده
روزنامه‌نگار

این اقدام، در عین ایجاد توازن درآمدی برای ارکان بازار، ساختار هزینه‌ای و استراتژی‌های سرمایه‌گذاری صندوق‌ها را دستخوش تحول خواهد کرد و این خود زمینه‌ساز مزایا و چالش‌های متعددی است.
از منظر منافع کلان بازار، این مصوبه مزایای ساختاری مهمی به همراه دارد؛ افزایش کارمزد در صندوق‌های فعال (غیر از ETF) می‌تواند سهم درآمدی نهادهای زیرساختی مانند بورس، فرابورس و شرکت مدیریت فناوری بورس را تقویت کرده و پایداری مالی این نهادها را تضمین کند که زیربنای توسعه بازار است. با وجود مزایای متعدد، این اصلاحیه چالش‌های قابل توجهی نیز ایجاد می‌کند. به عنوان مثال، افزایش ۷۵ درصدی کارمزد، مستقیماً بر بازده خالص (NAV) صندوق‌هایی که فعالیت معاملاتی بالایی دارند، فشار وارد کرده و ممکن است جذابیت آنها را برای سرمایه‌گذاران نهادی کاهش دهد. برای بهره‌برداری حداکثری از مزایا و رفع معایب، اجرای این مصوبه باید با سیاست‌های حمایتی و نظارتی همراه شود؛ در وهله اول، سازمان بورس باید در اسرع وقت، دستورالعملی جامع برای تعریف دقیق و یکپارچه «نرخ کارمزد معمول» ارائه دهد تا از تفسیرهای متناقض جلوگیری شود. ایجاد یک دوره آزمایشی نظارتی سه‌ماهه نیز ضروری است تا تأثیرات واقعی بر بازدهی و سطح معاملات ارزیابی شده و در صورت لزوم، سقف‌ها تعدیل شوند و در نهایت، شفاف‌سازی مستمر نتایج و ارائه گزارش‌های تحلیلی فصلی، برای تقویت مشروعیت این تغییرات در افکار عمومی بازار سرمایه حیاتی خواهد بود.

تداوم ورود حقیقی‌ها

ندا کریمی
کارشناس بازار سرمایه

هفته منتهی به چهارشنبه ۷ آبان ماه تحت تاثیر سیل اخبار خوب حول محور زنجیره فولادی با رشد همراه بود. شاخص کل با رشد ۱۳۰ هزار واحدی به ۳،۲۰۹،۰۵۴ واحدی رسید. شاخص هم وزن هم رشد ۳درصدی را به خود دید. ارزش معاملات خرد در حد هفته قبل و در متوسط روزانه ۱۵ هزار میلیارد تومان بود. در این هفته هم به مانند هفته قبل شاهد ورود نقدینگی اشخاص حقیقی بودیم و حدود ۳ هزار میلیارد تومان ورود پول داشتیم. انتشار گزارش‌های فصل تابستان و چشم‌انداز کوتاه مدت گزارش های ماهانه مهر مهمترین عامل حرکتی این هفته بازار در کنار اخبار مثبت قیمت گاز و نرخ دلار صادراتی صنایع بودند.
در این هفته که بیش از ۷۰درصد نمادها بازدهی مثبت داشتند؛ "کاریز" ۲۷درصد، "غبهار" ۱۵درصد و "زاگرس" ۱۵درصد بازدهی داشتند و صدرنشین رشد نمادها بودند. در سمت مقابل هم "وسین"، "حپرتو" و "پیزد" هم با افت ۱۳درصد ، ۱۱درصد و ۱۰درصد بیشترین ریزش بازار را داشتند. نمادهای بورس و فرابورس با افشایی از افزایش کارمزد معاملات صندوق‌های سرمایه‌گذاری خبر دادند. "خودرو" و "خساپا" نرخ برخی محصولات خود را افزایش دادند. "کپارس"، "غمهرا" و "کخاک" هم افزایش نرخ داشتند. جوین کارخانه اسید سیتریک خود را راه‌اندازی مجدد کرد.
بانک آینده در بانک ملی ادغام شد. البته به گفته مقامات بانک مرکزی بدهی بانک آینده به بانک ملی منتقل نمی شود. سهم سهامداران خرد بانک آینده به قیمت بالاترین نرخ سال از آنها خریداری خواهد شد. تورم نقطه به نقطه به ۴۸درصد رسید.
رئیس هیأت عامل ایمیدرو اعلام کرد: ارز حاصل از صادرات زنجیره فولاد در تالار دوم عرضه می‌شود.
جعفری، معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت، در بخش‌نامه‌ای به مدیران کل استان‌ها، مصوبه شورای عالی معادن را ابلاغ کرد که بر اساس آن، نحوه محاسبه حقوق دولتی معادن تحت پوشش سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت‌های تابعه تجدیدنظر شده و برخی بخش‌نامه‌های قبلی ملغی اعلام می‌شود.
وساپا ملک ایزد شهر را ۳۹۶۰ میلیارد تومان به فروش رساند. نماد مهرگان عرضه اولیه شد. فاسمین ۳۰ تومان تقسیم کرد. مسعود پزشکیان در دیدار با انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی، اقدامات صورت‌گرفته از سوی شرکت‌های پتروشیمی در قالب مسئولیت‌های اجتماعی را شایسته تقدیر دانست و با اشاره به اهمیت راهبردی این صنعت در اقتصاد ملی گفت: دولت با جدیت درصدد جبران ناترازی‌هاست و تأمین انرژی مورد نیاز صنایع، به‌ویژه واحدهای پتروشیمی، در اولویت برنامه‌های اجرایی قرار دارد. نرخ کاتد فملی در بورس کالا رکورد زد و به بالای یک میلیون تومان در هر کیلو رسید. در بازار جهانی شاهد افت قیمت طلا بودیم. هر اونس طلا با افت قابل توجه به کمتر از ۴۰۰۰ دلار سقوط کرد. قیمت نفت برنت ۶۴ دلار در بشکه، قیمت کاتد مس حوالی ۱۱ هزار دلار در تن در حال معامله است. قیمت هر تن روی، سرب و آلومینیوم هم به ترتیب ۳۰۸۸ دلار، ۲۰۳۳ دلا و ۲۸۹۴ دلار در تن در حال معامله است؛ هر بیت کوین هم ۱۱۳ هزار دلار است.
در بازار طلا و ارز هر دلار در بازار آزاد ۱۰۷ هزار تومان، دلار نیمایی ۷۰،۵۰۰ تومان و فاصله این دو از هم ۵۲درصد بود. هر گرم طلای ۱۸ عیار ۱۰،۵ میلیون تومان و هر سکه امامی ۱۱۱ میلیون است.

رویداد هفته

محاسبه نرخ گاز یوتیلیتی‌ها با نرخ نیروگاهی

دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی با انتقاد از تفاوت چشمگیر نرخ گاز مصرفی یوتیلیتی‌ها با نرخ گاز نیروگاه‌ها گفت: اختلاف ۲۰ تا ۳۰ برابری قیمت گاز موجب کاهش جدی سودآوری پتروشیمی‌ها شده و لازم است نرخ گاز یوتیلیتی‌ها با نرخ نیروگاهی محاسبه شود تا بخش خصوصی نیز به تولید برق مستقل تشویق شود.

احمد مهدوی‌ابهری افزود: در پتروشیمی‌ها بخشی از برق مصرفی خود را تولید می‌کنیم. این برق از طریق مصرف گاز در نیروگاه‌های داخلی هر مجموعه تولید می‌شود و نیروگاه‌های ما هم دارای راندمان بالایی هستند. اما مسئله این‌جاست که گازی که به نیروگاه‌ها داده می‌شود با نرخ حدود ۲۷۰ تومان است، در حالی که همین گاز را به ما تا ۶ هزار تومان می‌فروشند. وی افزود: پیشنهاد ما این است که نرخ گاز مصرفی یوتیلیتی‌ها برابر با نرخ گاز نیروگاه‌های کشور محاسبه شود.

چشم‌انداز مثبت فولاد با بازگشت ثبات سیاستی

عضو شورای عالی بورس گفت: با ثبات سیاست‌گذاری در بخش انرژی، صنعت فولاد می‌تواند به سودآوری پایدار بازگردد.

احسان دشتیانه گفت: ایران در دوره‌هایی که محدودیت انرژی وجود نداشته، در جایگاه هفتم تولیدکنندگان فولاد جهان قرار گرفته است. افزایش قیمت گاز و برق در سال‌های اخیر، حاشیه سود شرکت‌های فولادی را کاهش داده است. قیمت برق صنایع از سال ۱۳۹۸ بیش از ۲۲۰ درصد و قیمت گاز مصرفی واحدهای تولید فولاد حدود ۱۴ برابر افزایش یافته است. ایجاد یک چارچوب پایدار و قابل پیش‌بینی برای قیمت‌گذاری انرژی می‌تواند امکان برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری بلندمدت را برای شرکت‌های فولادی فراهم کند. دشتیانه تأکید کرد: با بازگشت ثبات به سیاست‌های انرژی و مدیریت صادرات مواد اولیه، امکان احیای سودآوری و افزایش توان رقابتی صنعت فولاد وجود دارد.

بورس از شرایط اضطراب خارج شده است

معاون نظارت بر ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار با بیان اینکه بازار سرمایه از حالت اضطراب خارج شده است، گفت: در حالی که بعد از بازگشایی بازار سهام پس از جنگ ۱۲ روزه تراز شاخص بورس تهران تا تراز ۲.۴ میلیون عقب‌نشینی کرد و سبب بازدهی منفی ۱۰ درصدی بورس در نیمه نخست امسال نسبت به تراز پایانی سال گذشته شده بود، اما از ابتدای مهر ماه امسال ناگهان بازار با عبور از تراز ۳ میلیون واحدی روند رو به رشد به خود دید.

حمید یاری درباره وضعیت خوب این روزهای بازار اظهار کرد: سعی کردیم شوکی اضافه‌تر از شوکی که در بازار هست، وارد نکنیم و به سهامداران و فعالان بازار اطمینان دهیم که فضای اقتصادی کشور در بخش بازار سرمایه ما به گونه‌ای است که می‌توانسته بهتر ازاین باشد. تلاش شد تا از همه سهم‌ها حمایت لازم را داشته باشیم؛ در بحث سهم‌های پروژه‌ای هم سعی کردیم مدیریت کنیم و اجازه پروژه شدن را به آنها ندهیم.

بانک مرکزی خواسته یا ناخواسته در خدمت دلالان

نماینده پیشین مجلس گفت: به نظر می‌رسد آقای فرزین، خواسته یا ناخواسته، در حال پشتیبانی از جریان‌های سوداگر، سفته‌باز و رانت‌جوست.

غلامعلی جعفرزاده ایمن‌آبادی گفت: بازار ارز ایران در یکی از بی‌ثبات‌ترین دوره‌های خود دست‌وپا می‌زند و تنش میان سیاست‌گذار پولی و نهاد مالی دولت به نقطه‌ای کم‌سابقه رسیده است. یک‌سو باور به آزادسازی و شفاف‌سازی نرخ‌ها برای مهار رانت و بازگشت نظم اقتصادی وجود دارد و سوی دیگر، اصرار بر تثبیت دستوری و سیاست چندنرخی که در ظاهر با هدف مهار تورم، اما در عمل با پیامدهای معکوس پیش می‌رود. شکاف بین نرخ‌های رسمی و آزاد به سطحی رسیده که حتی سیاست تثبیت، خود به عامل اصلی بی‌ثباتی بدل شده است که در چنین شرایطی، بستر تازه‌ای برای رانت، سفته‌بازی و فرار سرمایه فراهم شده است و به نظر آقای فرزین، خواسته یا ناخواسته در حال پشتیبانی از جریان‌های سوداگر، سفته‌باز و رانت‌جوست.

آثار سیاست‌های عرضه در بورس‌کالا بر سودآوری صنایع تولیدی بررسی شد

تضاد منافع در بازار کالا

فاطمه صالحی
خبرنگار

با وجود رشد ارزش معاملات بورس کالا در نیمه نخست ۱۴۰۴ به ۵۲۹ همت و افزایش سهم بازار مالی به ۳۵ درصد، صورت‌های مالی شرکت‌های تولیدی نشان‌دهنده کاهش حاشیه سود فولاد و پتروشیمی است. اولویت به ابزارهای مالی هرچند نقدشوندگی را افزایش داده، اما کوتاه‌مدت زیان تولیدکنندگان را به همراه دارد. بورس کالا مستقیم آسیب نمی‌رساند، اما تمرکز بدون تطبیق با ظرفیت تولید می‌تواند به ضرر صنایع تمام شود.

رشد بورس کالا و افزایش سهم بازار مالی

مدیرعامل بورس کالای ایران با اشاره به اینکه سهم بازار مالی بورس کالا از ارزش کل معاملات در سال جاری به ۳۵ درصد رسیده است، تاکید کرد که این روند نشان‌دهنده استقبال گسترده سرمایه‌گذاران خرد و نهادهای مالی از ابزارهای اوراق بهادارسازی کالاها و ورود به بخش واقعی اقتصاد است. این افزایش سهم، حاصل دهه‌ها همکاری میان بورس کالا، وزارت صمت و ایمیدرو در ایجاد اعتماد برای عرضه کالاهای مختلف از جمله گواهی سپرده طلا، گندله و مس بوده است. حجم معاملات بورس کالا در سال ۱۴۰۳ نیز با بیش از ۲,۳۹۳,۹۵۴ میلیون سهم و ارزش ۲,۳۸۹,۴۶۵ میلیارد تومان، نسبت به سال ۱۴۰۲، رشد قابل توجهی را نشان می‌دهد. این داده‌ها به وضوح ظرفیت بورس کالا برای جذب سرمایه‌های خرد و کلان و هدایت آن به سمت تولید را آشکار می‌کند. اما نکته مهم اینجاست که رشد ابزارهای مالی بورس کالا و افزایش نقدشوندگی بازار، بدون در نظر گرفتن محدودیت‌های عملیاتی تولیدکنندگان و هزینه تمام‌شده محصولات، می‌تواند به جای حمایت از صنایع، فشار مالی بیشتری بر تولیدکنندگان وارد کند.

فشار بر صنایع انرژی‌بر

با وجود توسعه بورس کالا، صنایع انرژی‌بر نظیر فولاد و پتروشیمی در شش ماه نخست سال ۱۴۰۴ با افت شدید سودآوری مواجه شدند. فولادی‌ها تنها ۴۰ همت سود ساختند که کاهش ۴۲ درصدی نسبت به سال قبل را نشان می‌دهد و این کاهش حتی در تابستان به ۴۴ درصد رسید. دلیل اصلی این کاهش، محدودیت‌های انرژی، رکود تقاضا و اثر نوسانات قیمت جهانی فولاد است. پتروشیمی‌ها نیز با ۵۴ همت سود، کاهش ۵ درصدی نسبت به سال گذشته را تجربه کردند و حاشیه سود از ۱۶ به ۱۱ درصد رسید. صنایع اوره با ۱۷ همت سود، تنها بهبود ۱۲ درصدی نسبت به سال قبل داشتند. محدودیت‌های گاز خوراک و افزایش نرخ آن، در کنار ناترازی‌های داخلی، از عوامل اصلی کاهش سودآوری این گروه بوده است.

اثر قیمت‌گذاری دستوری بر تولید

بررسی قیمت‌های محصولات فولادی و پتروشیمی در بورس کالا نشان می‌دهد که کاهش نرخ دلار و رکود تقاضا، اثر مستقیمی بر ارزش معاملات داشته است. به عنوان نمونه، سبد میلگرد مخلوط از ۳,۹۰۰ تومان در خرداد ماه به ۳,۶۰۰ تومان در تیر ماه کاهش یافت و تیرآهن مخلوط نیز حدود ۳۰۰ تومان افت قیمت داشت. در بازار پلیمر نیز کاهش قیمت حداکثر ۵ درصد گزارش شد. این روند کاهش قیمت‌ها در شرایطی رخ داده که محدودیت‌های انرژی و هزینه تولید همچنان بالاست، بنابراین تولیدکنندگان توان انطباق با قیمت‌های کاهش‌یافته بورس کالا را ندارند. نتیجه آن، کاهش حاشیه سود و کاهش انگیزه برای تولید بیشتر است. این وضعیت نشان می‌دهد که قیمت‌گذاری دستوری و سیاست‌های عرضه گسترده در بورس کالا، اگر بدون همخوانی با واقعیت‌های عملیاتی و هزینه تولید باشد، می‌تواند منافع تولیدکنندگان را به طور مستقیم تحت تاثیر قرار دهد و منجر به زیان مالی شود.

تضاد منافع صنایع با ابزارهای مالی

در مقابل، گروه‌های پالایشی، بانکی و دارویی توانسته‌اند از توسعه ابزارهای مالی بورس کالا بهره‌برداری کنند. پالایشی‌ها با بهبود کرک اسپرد و رشد نرخ دلار، سود ۱۱۰ همت را ثبت کردند و حاشیه سود از ۴ به ۱۰ درصد رسید. بانکی‌ها با سود خالص ۹۰ هزار میلیارد تومان، جهش ۵۹۴ درصدی نسبت به سال گذشته را تجربه کردند. دارویی‌ها نیز با افزایش ۱۰۱ درصدی سود خالص، از کلیت بازار پیشی گرفتند. این مقایسه نشان می‌دهد که رشد ابزارهای مالی بورس کالا برای صنایعی که وابستگی کمتری به انرژی و محدودیت تولید دارند، فرصت‌آفرین است، اما برای صنایع انرژی‌بر و تولیدکننده، فشار مالی و کاهش سودآوری به همراه دارد.

رکود تقاضا و محدودیت‌های عملیاتی

رکود در بازار داخلی و کاهش تقاضای واقعی، وضعیت صنایع فولاد و پتروشیمی را پیچیده‌تر کرده است. معاملات پلیمرها در هفته‌های اخیر تنها به ۴۰ هزار تن رسیده که حدود نصف میانگین بلندمدت ۷۰ هزار تن است. در بازار فولاد نیز رکود تقاضا، محدودیت صادرات و اثر قیمت جهانی، حاشیه سود را کاهش داده و امکان انبار کردن محصولات برای کسب سود بیشتر را محدود کرده است. این داده‌ها تأکید می‌کنند که حتی افزایش حجم معاملات و توسعه ابزارهای مالی بورس کالا نمی‌تواند به تنهایی کاهش سودآوری و فشار مالی بر تولیدکنندگان را جبران کند.

دیدگاه

بازار سرمایه در مسیر بازگشت اعتماد

مجید گودرزی
کارشناس اقتصادی

در هفته‌های اخیر، بورس تهران نشانه‌هایی از آرامش و رونق نسبی نشان داده است. پس از ماه‌ها نوسان و افت شاخص‌ها، کاهش تنش‌های سیاسی منطقه‌ای موجب کاهش ریسک و بازگشت اعتماد سرمایه‌گذاران شده است. هم‌زمان، اصلاح قیمت‌ها در بازارهای موازی مانند طلا، ارز و مسکن، جریان نقدینگی تازه‌ای به سمت بورس هدایت کرده و جذابیت سهام را افزایش داده است. بررسی وضعیت شرکت‌های بورسی نشان می‌دهد بسیاری از سهام پایین‌تر از ارزش ذاتی معامله می‌شوند. تورم بالای عمومی و عدم تجدید ارزیابی دارایی‌ها در صورت‌های مالی، شکاف قابل توجهی میان ارزش دفتری و واقعی ایجاد کرده است که می‌تواند زمینه واگذاری ارزان دارایی‌ها به سرمایه‌گذاران خارجی را فراهم کند. از این رو، تجدید ارزیابی دارایی‌ها به عنوان الزام قانونی در برنامه هفتم توسعه اهمیت دارد تا شفافیت مالی و تناسب ارزش بازار با ارزش واقعی تقویت شود.

بازار سرمایه کشور ما هنوز یکی از ارزان‌ترین بازارهای منطقه محسوب می‌شود؛ نسبت قیمت به سود پایین، سودآوری صنایع صادرات‌محور و ظرفیت رشد ناشی از اصلاح ساختارهای قیمتی، فرصت سرمایه‌گذاری مناسبی فراهم کرده است. با این حال، حضور دولت در تعیین نرخ‌های پایه و ناپایداری سیاست‌های اقتصادی، مانع رشد پایدار بازار است. تداوم روند مثبت بورس مستلزم اعتمادسازی، ثبات مقررات و شفافیت اطلاعات است. اگر سیاست‌های اقتصادی پیش‌بینی‌پذیر شود، بازار سرمایه می‌تواند نه تنها نقدینگی سرگردان را جذب کند، بلکه به موتور رشد تولید و سرمایه‌گذاری در کشور بدل شود. نشانه‌های فعلی، آغاز مرحله‌ای تازه برای توسعه پایدار بازار سرمایه را نوید می‌دهند.

نگاه

گروه سرمایه‌گذاری انرژی امید تابان هور از گذشته تا فردا

محمدتقی بابایی
مدیرعامل و نایب رییس هیأت‌مدیره گروه سرمایه‌گذاری انرژی امید تابان هور

پانزده سال پیش، در میان چالش‌های اقتصادی و نیاز مبرم کشور به توسعه بخش انرژی، گروه سرمایه‌گذاری انرژی امید تابان هور با دیدگاهی بلندمدت و تعهد به پیشرفت پایدار، فعالیت خود را آغاز کرد. امروز، در آستانه پانزدهمین سالروز تأسیس، فرصت مغتنمی است تا به گذشته بنگریم، دستاوردهایمان را مرور کنیم و مسیر آینده را ترسیم نماییم.

به عنوان نایب رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل گروه، خداوند متعال را شاکرم که توانسته‌ایم در این مسیر، نقشی مؤثر در توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر ایفا کنیم و سهمی در رفع ناترازی‌های انرژی کشور داشته باشیم. در این سال‌ها، علیرغم شرایط اقتصادی و بین‌المللی دشوار، فعالیت‌های گروه بدون وقفه ادامه یافته و امروز، امید تابان هور به عنوان یکی از هلدینگ‌های پیشرو صنعت انرژی کشور، نماد استقامت و نوآوری محسوب می‌شود.

گروه سرمایه گذاری انرژی امید تابان هور به عنوان یکی از هلدینگ‌های پیشرو در حوزه انرژی و برق، با تمرکز بر سرمایه‌گذاری در تولید، انتقال و توزیع برق از منابع حرارتی، خورشیدی، آبی، بادی و سایر انرژی‌های نو، تأسیس شد و از همان ابتدا، مأموریت خود را بر پایه توسعه پایدار انرژی الکتریکی کشور قرار داد تا نه تنها سودآوری برای سهامداران ایجاد کنیم، بلکه به امنیت انرژی ملی نیز کمک نماییم و در این ۱۴ سال، با مدیریت و سهامداری چندین شرکت فرعی و وابسته، توانسته‌ایم ظرفیت تولید برق را به طور قابل توجهی افزایش دهیم و امروز، گروه ما با دارا بودن پروژه‌های متنوع در سراسر کشور، از شمال تا جنوب، نقش موثری در تأمین انرژی ایفا می‌کند.

یکی از برجسته‌ترین جنبه‌های فعالیت ما، تأکید بر توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر است. در جهانی که تغییرات اقلیمی تهدیدی جدی برای بشریت به‌شمار می‌رود، ایران با پتانسیل عظیم خود در زمینه انرژی خورشیدی و بادی، می‌تواند پیشرو باشد. گروه امید تابان هور با پیگیری برنامه‌های راهبردی سند چشم‌انداز شرکت در افق ۱۴۰۷، تبدیل به «پیشتاز تولید انرژی پاک و تجدیدپذیر» در ایران اسلامی شده و با سرمایه‌گذاری‌های کلان در این حوزه، در صدد است چندین نیروگاه خورشیدی و بادی را راه‌اندازی کند و پس از بهره‌برداری از این نیروگاه‌های تجدیدپذیر، با بیش از ۱۰۰۰ مگاوات ظرفیت نصب شده در حوزه خورشیدی و بادی، تابان هور به نماد «پیشگام اقتصاد سبز» تبدل می‌شود. در ضمن، این پروژه‌ها نه تنها آلودگی محیط‌زیستی را کاهش می‌دهند، بلکه وابستگی به سوخت‌های فسیلی را کم می‌کنند و به صرفه‌جویی در منابع ملی کمک می‌نمایند.

علاوه بر این، نقش اثرگذار گروه در رفع ناترازی‌های انرژی کشور، یکی از افتخارات بزرگ ماست. ایران، به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان انرژی در منطقه، با چالش‌هایی همچون رشد تقاضای برق، محدودیت‌های منابع آبی و تحریم‌های ظالمانه بین‌المللی روبه‌رو بوده است و ناترازی انرژی، که به معنای عدم تعادل بین تولید و مصرف است، در سال‌های اخیر به دلیل گرمایش هوا، افزایش جمعیت و توسعه صنعتی، تشدید شده است. در این میان، گروه سرمایه‌گذاری انرژی امید تابان هور با استراتژی‌های هوشمندانه، تمام همت خود را به کار بسته است تا در جبران و کاهش بخشی از این ناترازی، نقشی اثرگذار داشته باشد.

پانزدهمین سالروز تأسیس گروه سرمایه‌گذاری انرژی امید تابان هور هم‌زمان است با یکی از مقاطع تاریخی و حساس کشور، که ملت ایران بار دیگر با صلابت و انسجام، از کیان و عزت خود دفاع کرد. در این دوران پرتنش، که فشارهای منطقه‌ای و بین‌المللی بر کشور افزایش یافته بود، گروه انرژی امید تابان هور نیز همچون سایر بخش‌های اقتصادی کشور، با تکیه بر روحیه جهادی و تعهد کارکنان خود، توانست فعالیت‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری را بدون وقفه ادامه دهد و نقش خود را در توسعه زیرساخت‌های انرژی ایفا نماید. ملت ایران، با رهبری داهیانه رهبر معظم انقلاب اسلامی و نیروهای مسلح قهرمان، نه تنها دفاع کرد، بلکه با عملیات‌های موشکی دقیق مانند «خیبرشکن» و «حاج قاسم»، پاسخی کوبنده داد که دشمن صهیونیستی را به عقب‌نشینی واداشت و آتش‌بس نهایی، که با وساطت بین‌المللی برقرار شد، پیروزی بزرگی برای ایران بود و نشان داد که رژیم صهیونیستی با وجود ادعاهای خود، نمی‌تواند در برابر اراده ملت ما دوام بیاورد.

در این میان، گروه سرمایه‌گذاری انرژی امید تابان هور، نقش خود را به عنوان بخشی از جبهه اقتصادی کشور ایفا کرد. ما با تدابیر اندیشیده شده، توانستیم عملیات خود را بدون وقفه ادامه دهیم. برای مثال، ساختگاه‌های نیروگاه‌های بادی منجیل و نیروگاه‌های سیکل ترکیبی کشور که در معرض خطر بودند، تأمین برق را حفظ کردند. حتی در لحظاتی که حملات هوایی دشمن باعث اختلال در شبکه برق ملی شد، تیم‌های فنی بلافاصله وارد عمل شدند و از خاموشی‌های طولانی جلوگیری کردند. این تاب‌آوری، که در فرهنگ سازمانی ما نهادینه شده، نتیجه سال‌ها برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری در فناوری‌های مقاوم است.

پشت سر گذاشتن این جنگ، درس‌های ارزشمندی برای ما داشت. اولاً، اهمیت انرژی‌های تجدیدپذیر بیش از پیش روشن شد. وابستگی به نیروگاه‌های متکی بر سوخت‌های فسیلی که آلودگی‌زا و نیازمند تأمین مستمر سوخت هستند، ریسک و آسیب‌پذیری کشور را افزایش می‌دهد؛ اما انرژی خورشیدی و بادی که منابع محلی و بی‌پایان خدای متعال هستند، امنیت انرژی بیشتری فراهم می‌کنند.

در ۱۴ سال گذشته، دستاوردهای مالی گروه سرمایه‌گذاری انرژی امید تابان هور نیز چشم‌گیر بوده است. ارزش سهام «وهور» در بورس، با رشد مداوم، سودآوری مناسبی برای سهامداران ایجاد کرده است. گزارش‌های مالی ما نشان می‌دهد که درآمد عملیاتی گروه، سال به سال افزایش یافته و ما توانسته‌ایم سود تقسیمی مناسبی پرداخت کنیم. این موفقیت، نتیجه مدیریت کارآمد، شفافیت و تعهد به اصول حاکمیت شرکتی است.

نگاهی به آینده، لبریز از امید است. با پایان جنگ دوازده روزه و بازگشت آرامش، فرصت‌های تازه‌ای برای شتاب‌بخشی به سرمایه‌گذاری‌ها پدید آمده است. گروه سرمایه‌گذاری انرژی امید تابان هور، با برنامه‌ریزی دقیق برای تسریع در احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر، در صدد است نقش خود را در توسعه پایدار کشور بیش از پیش گسترش دهد و ما اطمینان داریم که با حمایت دولت، پشتیبانی سهامداران و تلاش بی‌وقفه همکاران پرتلاش این مجموعه، می‌توانیم به یکی از بزرگ‌ترین هلدینگ‌های انرژی در خاورمیانه تبدیل شویم. بر این باوریم که فعالیت در گروه سرمایه‌گذاری انرژی امید تابان هور، مایه افتخار و انگیزه‌ای ارزشمند برای تمامی همکاران ما است.

پانزدهمین سالروز تأسیس گروه سرمایه‌گذاری انرژی امید تابان هور، نه تنها جشن گذشته، بلکه آغاز فصل جدیدی از پیشرفت است. با هم، برای ایران قدرتمند و پایدار، تلاش کنیم.

اثرات یک ماهه تخصیص ۳۰۰ میلیون دلاری ارز به صنایع بررسی شد

تزریق یا نمایش؟

سارا صابری
خبرنگار

یک ماه پیش دولت اعلام کرد که ۳۰۰ میلیون دلار ارز به صنایع تزریق شده است؛ اما بررسی داده‌ها نشان می‌دهد این مبلغ حتی از بودجه واردات ماشین‌آلات یک وزارتخانه کمتر است و اثر عملی قابل توجهی ندارد. آیا بانک مرکزی در حال مدیریت روانی «اسنپ‌بک (Snapback)» است؟

عددی که بزرگ به‌نظر می‌رسد، اما نیست

یک ماه پیش، معاون ارزی بانک مرکزی از تخصیص ۳۰۰ میلیون دلار ارز به صنایع خاص خبر داد و این اقدام را بخشی از بسته سیاستی تازه این بانک توصیف کرد. بر اساس اعلام رسمی، این ارز برای صنایعی که «شرایط ویژه» دارند و ارزش ثبت سفارش‌هایشان زیر ۵۰ تا ۱۰۰ هزار دلار است، اختصاص یافته است. این خبر در ابتدا گشایش بزرگی در حوزه تأمین ارز صنایع به‌نظر رسید، اما بررسی دقیق ارقام نشان می‌دهد این مبلغ نسبت به کل واردات کشور ناچیز است و نمی‌تواند تغییر اساسی در روند صنعتی کشور ایجاد کند.

در هفت ماهه نخست سال جاری، مجموعا ۸ میلیارد و ۷۲۰ میلیون دلار کالای اساسی و دارو وارد کشور شده است. کل ارز تخصیص‌یافته برای واردات شامل کالاهای اساسی، دارو، محصولات صنعتی و خدمات بالغ بر ۳۳ میلیارد و ۵۱۱ میلیون دلار برآورد می‌شود. واردات قطعات خودرو تنها در محدوده ۳ تا ۳.۵ میلیارد دلار بوده و تازه‌ترین تصمیم وزارت صمت برای واردات ماشین‌آلات معدنی از ژاپن نیز بودجه‌ای معادل ۲۵ میلیارد دلار تخمین زده است. مقایسه این اعداد با ۳۰۰ میلیون دلار نشان می‌دهد این تزریق ارز، حتی از بودجه لازم برای واردات ۲۰ ماشین‌آلات صنعتی کامل کمتر است. این موضوع باعث می‌شود که ۳۰۰ میلیون دلار بیشتر نقش نمادین و روانی پیدا کند تا نقش عملیاتی. در واقع، بانک مرکزی با اعلام این خبر قصد داشت نشان دهد برای شرایط ویژه ناشی از مکانیسم ماشه (Snapback) آماده است و توان مدیریت جریان ارزی را دارد. با این حال، اثر مستقیم این مبلغ بر تولید و واردات بزرگ صنعتی، قابل توجه نیست و صنایع همچنان با محدودیت‌های ارزی واقعی مواجه هستند.

این گونه اقدامات بیشتر به‌عنوان یک ابزار روانی برای تثبیت بازار و مدیریت انتظارات فعالان اقتصادی عمل می‌کند. اعلام تخصیص فوری ارز به بازار، حتی اگر عدد آن در مقایسه با کل نیازها اندک باشد، می‌تواند سیگنالی مثبت برای کاهش هیجان در بازار بدهد و باعث شود فعالان اقتصادی با آرامش بیشتری برنامه‌ریزی کنند. بنابراین، این عدد ۳۰۰ میلیون دلاری، اگرچه به‌ظاهر بزرگ است، اما در مقیاس کل نیازهای وارداتی کشور قطره‌ای کوچک محسوب می‌شود.

صنایع بورسی و اثرات یک تزریق محدود

صنایع بورسی، به ویژه گروه‌های فولادی، پتروشیمی و صنایع پایه، عمدتاً با حجم بالایی از ارز برای واردات مواد اولیه و قطعات مورد نیاز خود مواجه هستند. تزریق ۳۰۰ میلیون دلار ارز، که ثبت سفارش‌های آن اغلب زیر ۵۰ هزار دلار است، به‌هیچ عنوان پاسخگوی نیاز واقعی این صنایع نیست. برای مثال، فولاد و پتروشیمی برای ادامه تولید و صادرات روزانه نیازمند جریان‌های ارزی چند صد میلیون دلاری هستند و این میزان تزریق، تنها توان ایجاد یک اثر روانی محدود را دارد. تالار دوم مرکز مبادله ارز (Foreign Exchange Trading Hall) با هدف تأمین ارز کالاهایی طراحی شده است که از یارانه کمتری برخوردارند یا مواد اولیه خود را از بورس کالا تأمین می‌کنند. این سازوکار امکان تأمین بخشی از ارز مورد نیاز این کالاها را با نرخ‌های توافقی و پس از تأمین در تالار اول فراهم می‌کند. با وجود این، محدودیت ارزش ثبت سفارش‌ها و اولویت‌بندی کالاهای خاص باعث می‌شود صنایع بزرگ بورسی نتوانند از این تسهیلات بهره‌برداری مؤثر کنند.

در واقع، تزریق ارز بیشتر جنبه کنترل بازار و مدیریت روانی دارد تا نقش محرک اقتصادی عملیاتی. فعالان بورسی می‌توانند این اقدام را به‌عنوان نشانه‌ای از تلاش بانک مرکزی برای حفظ ثبات و مدیریت انتظارات بازار تلقی کنند، اما انتظار تغییرات فوری در تولید، صادرات یا روند شاخص‌ها بی‌پایه است. از این منظر، ۳۰۰ میلیون دلار بیشتر به روایت رسانه‌ای و تثبیت بازار کمک می‌کند و نه به جریان عملیاتی صنایع. علاوه بر این، جریان بازگشت ارز حاصل از صادرات صنایع مانند فولاد و پتروشیمی، اگرچه می‌تواند به تالار دوم بازگردد، اما با حجم بسیار محدود و تحت شرایط خاص است. بنابراین، اثر عملی این تزریق محدود بر صنایع بورسی و بازار سرمایه ناچیز است، و عمدتاً می‌تواند به‌عنوان ابزار مدیریت روانی و تنظیم روایت بانک مرکزی ارزیابی شود.

جدل

در واقع، تزریق ارز بیشتر جنبه کنترل بازار و مدیریت روانی دارد تا نقش محرک اقتصادی عملیاتی. فعالان بورسی می‌توانند این اقدام را به‌عنوان نشانه‌ای از تلاش بانک مرکزی برای حفظ ثبات و مدیریت انتظارات بازار تلقی کنند، اما انتظار تغییرات فوری در تولید، صادرات یا روند شاخص‌ها بی‌پایه است.

بازی دو تالار؛ کنترل نرخ یا تنظیم روایت؟

یکی از محورهای مهم سیاست جدید بانک مرکزی فعال‌سازی تالار دوم مرکز مبادله ارز است. هدف از این اقدام، تسهیل تأمین ارز کالاهایی است که از یارانه کمتری برخوردارند یا مواد اولیه خود را از بورس تأمین می‌کنند. این سازوکار، با نرخ‌های توافقی و شرط تأمین در تالار اول، به واردکنندگان امکان می‌دهد که ارز مورد نیاز خود را دریافت کنند و جریان برگشت منابع ارزی تسهیل شود. با این حال، محدودیت ارزش ثبت سفارش‌ها و اولویت‌بندی کالاهای خاص، نشان می‌دهد بخش عمده صنایع بزرگ قادر به بهره‌برداری مؤثر از این تسهیلات نیستند. عملاً بانک مرکزی با این اقدام، علاوه بر کنترل نرخ‌ها، توانسته است روایت تزریق فوری و قابل توجه ارز به بازار را تبلیغ کند، بدون آنکه تأثیر عملی آن چشمگیر باشد.

علاوه بر این، بازگشایی نماد اسکناس در تالار دوم مرکز مبادله، امکان خرید دلار و یورو اسکناس از طریق شعب بانک‌ها را برای کالاهایی که دارای ثبت سفارش و تخصیص هستند، فراهم می‌کند. این اقدام، اگرچه برای برخی واردکنندگان مفید است، اما در مقیاس کل صنایع بورسی و تولیدی کشور تأثیر عملی قابل توجهی ندارد. بنابراین، هدف اصلی بانک مرکزی از این اقدامات، بیشتر مدیریت روانی بازار و حفظ ثبات ارزی است تا تحریک واقعی تولید یا صادرات. فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران بورسی باید این اقدامات را به‌عنوان سیگنالی از کنترل بازار ارزی ارزیابی کنند، نه محرکی برای رشد فوری صنعتی یا افزایش شاخص‌های بورسی.

آیا دولت در حال مدیریت اسنپ‌بک است؟

معاون ارزی بانک مرکزی به‌طور صریح اعلام کرده بود برنامه‌هایی برای شرایط ویژه ناشی از اسنپ‌بک (Snapback) طراحی شده است. هر چند از نظر ایران و جامعه بین‌المللی، مکانیسم ماشه غیرقانونی و غیرمشروع ارزیابی می‌شود، اما دولت نشان داده است که برای هر شرایطی آماده است و سیاست‌های ارزی خود را بر پایه این سناریوها تنظیم کرده است. تزریق ۳۰۰ میلیون دلار ارز به صنایع خاص، بخشی از برنامه مدیریت بحران ارزی است و هدف آن صرفاً تأمین نیاز فوری صنایع محدود نیست. هدف اصلی ارسال سیگنال به بازار، حفظ آرامش روانی فعالان اقتصادی و کنترل شوک‌های احتمالی ناشی از بازگشت تحریم‌ها است.

علاوه بر این، مذاکرات با صنایع فولادی و پتروشیمی برای افزایش صادرات نسبت به سقف سال گذشته، بخشی از سیاست دولت برای تأمین ارز صادراتی و ورود آن به تالار دوم است. این سیاست نیز جنبه مدیریتی و کنترلی دارد و اثر واقعی آن در کوتاه‌مدت بر صنایع بورسی محدود است. همچنین، برنامه‌های تسهیل ترخیص کالا از گمرک و بازگشایی نماد اسکناس، به واردکنندگان امکان می‌دهد جریان واردات خود را تسریع کنند. با این حال، حجم این اقدامات در مقایسه با نیاز کل صنایع بزرگ بورسی محدود است و بیشتر نقش روانی و کنترلی دارد.

پیامدهای تزریق ۳۰۰ میلیون دلار بر صنایع و بورس

تخصیص ۳۰۰ میلیون دلار ارز به صنایع خاص، هرچند از نظر رسانه‌ای بزرگ جلوه داده شد، از منظر اقتصادی اثر واقعی محدودی بر جریان تولید و فعالیت‌های صنعتی دارد. صنایع بزرگ بورسی، به ویژه فولاد، پتروشیمی و گروه‌های پایه، نیاز روزانه آنها به ارز برای واردات مواد اولیه و قطعات صنعتی چند برابر این رقم است.

بنابراین این تزریق محدود، بیشتر یک ابزار مدیریتی و روانی برای بازار محسوب می‌شود تا محرک اقتصادی عملیاتی، بازار سرمایه نیز به این اقدام با دقت نگاه می‌کند. اگرچه اعلام تخصیص ارز ممکن است باعث افزایش اعتماد کوتاه‌مدت سرمایه‌گذاران به ثبات اقتصادی شود، اما در عمل، تغییر قابل توجهی در روند شاخص‌های بورسی مشاهده نمی‌شود.

حجم محدود تخصیص و اولویت‌بندی کالاهای خاص باعث می‌شود بخش عمده صنایع بورسی نتوانند از این تسهیلات بهره‌برداری کنند و جریان نقدینگی و سرمایه‌گذاری آنها تحت تأثیر واقعی قرار نگیرد. علاوه بر این، محدودیت ارزش ثبت سفارش‌ها و سازوکارهای تالار اول و تالار دوم، نشان می‌دهد که هدف اصلی بانک مرکزی، کنترل بازار و مدیریت انتظارات فعالان اقتصادی است. اثر مستقیم این تزریق بر تولید و صادرات صنعتی، حتی در کوتاه‌مدت، بسیار محدود است. با این حال، از منظر روانی، اطلاع‌رسانی در مورد تخصیص ارز باعث کاهش هیجان و نگرانی فعالان اقتصادی شده و توانسته تا حدی اعتماد بازار را تثبیت کند.

به عبارت دیگر، ۳۰۰ میلیون دلار تزریق‌شده بیشتر نقش یک سیگنال مثبت برای بازار دارد تا یک محرک عملیاتی. صنایع بورسی باید با دید بلندمدت به جریان‌های ارزی کلان و برنامه‌های مستمر بانک مرکزی نگاه کنند و این اقدام را به‌عنوان ابزار تحلیل روند بازار و مدیریت ریسک در نظر بگیرند، نه محرک رشد فوری یا افزایش تولید و صادرات.

بنابراین می‌توان گفت، تخصیص ۳۰۰ میلیون دلار ارز به صنایع خاص، اگرچه رسانه‌ای بزرگ جلوه داده شد، در مقیاس کل نیازهای صنعتی و وارداتی کشور عددی کوچک است. این اقدام نمی‌تواند مشکل اصلی صنایع بورسی را حل کند و بیشتر به‌عنوان ابزاری برای مدیریت روانی بازار و کنترل شرایط ناشی از اسنپ‌بک عمل می‌کند. بررسی ارقام نشان می‌دهد که مجموع ارز تخصیص‌یافته از ابتدای سال تا کنون به بیش از ۳۳ میلیارد دلار می‌رسد و واردات ماشین‌آلات و قطعات صنعتی میلیاردها دلار نیاز دارد.

در چنین شرایطی، ۳۰۰ میلیون دلار صرفاً قطره‌ای در مقابل جریان‌های ارزی کلان است و اثر عملی آن بر صنایع بزرگ و بورس محدود می‌ماند. سازوکارهای تالار اول و تالار دوم با محدودیت‌های خاص خود نشان می‌دهند هدف بانک مرکزی ایجاد ثبات و سیگنال آرامش به بازار است، نه رفع فوری نیاز صنایع بزرگ. صنایع بورسی باید همچنان به جریان‌های ارزی کلان و برنامه‌های بلندمدت نگاه کنند و این اقدام کوتاه‌مدت را به‌عنوان ابزار تحلیل روند بازار و مدیریت ریسک تلقی کنند.

یادداشت

بحران صنایع در سایه رکود تورمی و کمبود ارز

امیررضا انگجی
کارشناس مرکز پژوهش‌های مجلس

کشور در شرایطی پیچیده اقتصادی قرار گرفته که نه تنها با رکود اقتصادی مواجه است، بلکه تورم نیز در کنار آن جریان دارد؛ وضعیتی که اقتصاددانان آن را «رکود تورمی» می‌نامند. این شرایط، صنایع داخلی را به قربانیان نخست تحولات اقتصادی تبدیل کرده است، چرا که کاهش تقاضای موثر و کوچک شدن بازار داخلی باعث می‌شود واحدهای تولیدی از مقیاس اقتصادی خارج شوند و هزینه‌های تولید افزایش یابد. در چنین شرایطی، حتی صنایع با مزیت نسبی نیز برای ادامه فعالیت مجبور می‌شوند با هزینه‌های بالا و رقابت‌پذیری پایین ادامه دهند، چرا که کاهش اندازه بازار امکان سرشکن شدن هزینه‌های ثابت را نمی‌دهد. در کنار این چالش‌ها، محدودیت منابع و سیاست‌های ریاضت مالی نیز فشار مضاعفی بر صنایع وارد می‌کند. دولت‌ها در شرایط رکود تورمی اغلب برای کنترل تورم، هزینه‌های خود را کاهش می‌دهند و منابع کمتری به صنایع تخصیص می‌دهند. این مسئله به ویژه برای صنایعی که نیازهای ارزی بالایی دارند، بحران‌آفرین است.

یکی از پیامدهای تحریم‌های اقتصادی طی سال‌های گذشته، شکل‌گیری نوعی از صنایع جایگزینی واردات بوده است. به عنوان نمونه، در حوزه صنایع لوازم خانگی، تولیدات داخلی رشد کردند اما این رشد عمدتاً در پاسخ به نیاز داخلی و جایگزینی محصولات وارداتی شکل گرفت و با استراتژی صادراتی همراه نبود. این صنایع نتوانستند بازارهای خارجی را فتح کنند و تنها به بازار داخلی محدود ماندند که اندازه آن کوچک است و امکان دستیابی به مقیاس اقتصادی کامل را نمی‌دهد. پیامد طبیعی این وضعیت، تبدیل صنایع جایگزینی واردات از ارزآور به مصرف‌کننده ارز بود. این صنایع برای تأمین مواد اولیه خود به کمک‌های ارزی دولت وابسته شدند، چرا که توانایی ارزآوری از طریق صادرات را نداشتند. نیاز این صنایع به ارز به حدی است که حتی تخصیص‌هایی مانند ۳۰۰ میلیون دلار هم برای تأمین نیازهای آنها در کوتاه‌مدت کافی نیست.

بحران کنونی نشان می‌دهد که رشد صنایع داخلی صرفاً با حمایت‌های محدود و غیرهدفمند ممکن نیست. در نبود برنامه صادراتی مشخص، صنایع جایگزینی واردات همچنان محدود به بازار کوچک داخلی خواهند ماند و هرگونه شوک اقتصادی یا تغییر در سیاست‌های ارزی، آسیب‌های جدی به آنها وارد خواهد کرد. به عبارتی، وابستگی به تخصیص ارز دولتی، این صنایع را در موقعیتی قرار داده که نه تنها نمی‌توانند ارزآور باشند، بلکه خود به یکی از مصرف‌کنندگان عمده منابع ارزی تبدیل شده‌اند. در عین حال، کاهش ورود ارز از صنایع منابع‌محور، فشار بر ارز تخصیص‌یافته به صنایع داخلی را دوچندان کرده است. صنایع داخلی که قبلاً می‌توانستند از جریان ارز ناشی از صادرات صنایع منابع‌محور بهره‌مند شوند، اکنون با محدودیت‌های جدی مواجه‌اند و نیازمند استراتژی‌های جدید برای تأمین منابع و حفظ رقابت‌پذیری هستند.

نتیجه این شرایط، تشکیل یک بحران چندلایه در صنایع کشور است. صنایع جایگزینی واردات محدود به بازار داخلی کوچک، مصرف‌کننده ارز، و آسیب‌پذیر در برابر آزادسازی تجارت و واردات قاچاق شده‌اند. صنایع منابع‌محور نیز به دلیل تحریم و کاهش توان ارزآوری، دیگر قادر به حمایت از جریان توسعه صنعتی کشور نیستند. در چنین شرایطی، حتی منابع محدود تخصیص‌یافته به صنایع نمی‌تواند نیازهای واقعی آنها را برآورده کند و فشار بر دولت و بانک مرکزی برای تأمین منابع افزایش می‌یابد. در نهایت، عبور از این بحران مستلزم نگاهی فراتر از تخصیص‌های مقطعی و کوتاه‌مدت است. اصلاح ساختاری در صنایع جایگزینی واردات، طراحی استراتژی صادراتی و تقویت توان ارزآوری صنایع منابع‌محور از ضروریات کاهش آسیب‌های رکود تورمی و کمبود منابع ارزی است. بدون چنین اقداماتی، صنایع داخلی همچنان با هزینه‌های بالا، بازار محدود و وابستگی به منابع دولتی ادامه مسیر خواهند داد و بحران‌های فعلی همچنان تداوم خواهند داشت.

فرابورس

نوآوران امین NOAVARAN AMIN

تعداد شرکت‌ها بر اساس تغییر هفتگی ارزش بازار

۶۰ | ۱۲ | ۱۴۴

صنایع پر نوسان - فرابورس

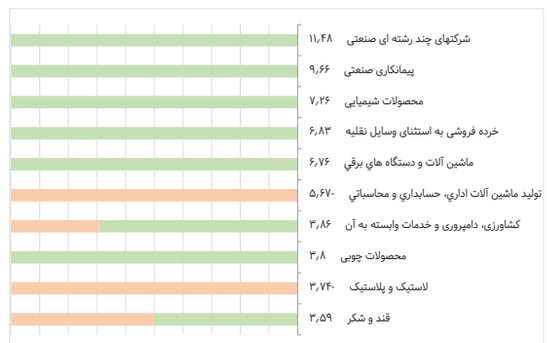

۱۰ سهم پر نوسان در فرابورس - مثبت

نماد	نوسان (درصد)	ارزش بازار (میلیون ریال)	ارزش معاملات (میلیون ریال)	تغییرات نسبت به هفته قبل
زاگرس	۱۲/۴۳	۲۵۵,۰۰۰,۰۰۰	۱,۷۰۸,۴۵۳	۱۵/۴۳
زفجر	۱۲/۴۲	۱۸,۷۳۸,۰۰۰	۱۱۲,۵۶۱	۱۵/۷۳
اخشان	۱۲/۰۱	۱۱,۶۹۳,۰۰۰	۱۲۳,۷۲۰	۱۵/۰۴
تبرک	۱۱/۹۵	۳۰,۳۰۳,۸۲۷	۱۱۲,۳۷۳	۱۴/۸۹
دبالک	۱۱/۸۶	۷,۲۰۷,۲۰۰	۳۰۱,۵۵۰	۱۵/۲۲
نیشکر	۱۱/۴۸	۶۳۸,۴۲۹,۴۴۸	۵۳۹,۸۱۸	۱۱/۹۲
زکشت	۱۱/۳۵	۱۴,۷۱۵,۰۰۰	۲۴۵,۱۳۳	۱۴/۶
زشریف	۱۱/۲۴	۲۰,۴۶۴,۷۳۷	۶۳۷,۴۶۸	۱۴/۵۴
هجرت	۱۱/۱	۴۵,۰۵۸,۳۰۰	۲۲۳,۳۰۴	۱۴/۴۲
ثغرب	۱۰/۸۷	۱۰,۰۸۷,۲۰۰	۲۵۶,۶۵۸	۱۳/۴۴

۱۰ سهم پر نوسان در فرابورس - منفی

نماد	نوسان (درصد)	ارزش بازار (میلیون ریال)	ارزش معاملات (میلیون ریال)	تغییرات نسبت به هفته قبل
پیزد	-۹/۰۴	۳۴,۷۸۰,۲۹۰	۲۲۷,۵۲۷	-۱۱/۷۵
وملل	-۷/۵۷	۴۳,۹۴۰,۰۰۰	۱۷۶,۰۳۱	-۹/۷
حپرتو	-۷/۴۳	۲۳,۹۲۵,۰۰۰	۲۰۳,۴۰۲	-۹/۹۹
بیوتیک	-۶/۸۶	۲۲,۳۶۰,۷۶۵	۵۷۹,۱۹۱	-۹/۵۸
مادیرا	-۵/۶۷	۶۷,۰۱۷,۶۰۰	۵۵۱,۸۲۵	-۳/۵۴
غگلپا	-۴/۶۱	۱۱,۹۷۷,۰۰۰	۱۰۵,۱۳۲	-۴/۹۶
ولتجار	-۴/۵۴	۲۹,۴۷۰,۰۰۰	۱۰۸,۶۵۰	-۵/۲۹
سپیدار	-۴/۴۸	۹۷,۰۸۳,۰۰۰	۱۴۸,۲۴۶	-۴/۳۸
بخاور	-۴/۳۶	۱۶,۱۴۹,۹۰۰	۱۱۲,۳۲۳	-۴/۱۹
ثرود	-۳/۹۱	۶,۷۵۰,۰۰۰	۲۴۴,۹۲۷	-۳/۰۵

www.nadpco.com

با ابلاغ حداقل سرمایه لازم برای تاسیس و فعالیت بانک‌های غیردولتی؛

بانک‌ها چقدر افزایش سرمایه می‌دهند؟

رجا ابوطالبی
خبرنگار

در پی ابلاغ تصویب‌نامه هیات وزیران درباره حداقل سرمایه لازم برای تاسیس و فعالیت بانک‌های غیردولتی، تحلیلگران بازار پول و سرمایه بار دیگر به بررسی وضعیت سرمایه و توان مالی بانک‌های کشور پرداخته‌اند. بر اساس این مصوبه، حداقل سرمایه مورد نیاز برای تاسیس هر نوع بانک مشخص شده است؛ به‌طوری که حداقل سرمایه برای بانک جامع ۹۰همت، برای بانک تجاری ۵۰ همت، برای بانک توسعه‌ای ۴۰ همت، برای بانک تخصصی ۳۰ همت و برای بانک قرض‌الحسنه ۵ همت تعیین شده است. این مصوبه در عمل موجب شده است تا بسیاری از بانک‌های موجود برای حفظ یا ارتقای جایگاه خود در نظام بانکی کشور نیاز به افزایش سرمایه قابل توجهی داشته باشند. در جدول مربوط به سرمایه ثبتی بانک‌ها در سال ۱۴۰۳، درصد افزایش سرمایه مورد نیاز برای هر بانک به‌منظور دستیابی به سطوح جدید فعالیت، محاسبه و اعلام شده است.

سرمایه ثبتی بانک‌ها در سال ۱۴۰۳

نام بانک	سرمایه ثبتی در ۱۴۰۳ (همت)	درصد افزایش سرمایه مورد نیاز برای ارتقا جایگاه
ملت	۱۲۱	بانک جامع
پاسارگاد	۴۷	۶.۳
شهر	۱.۵	۲۳۳
تجارت	۱۴۴	بانک جامع
پارسیان	۱۵.۶	۹۲.۳
صادرات	۷۸	۱۵.۳
اقتصاد نوین	۱۰.۳	۱۹۱
سامان	۱۱	۱۷۲
خاورمیانه	۷.۵	۳۰۰
پست بانک	۳.۶	۳۸.۸
کارآفرین	۶	۴۰۰
سینا	۵.۳	۴۶۶
گردشگری	۱۶	۸۷.۵
دی	۱۳.۵	۱۲۲
رسالت	۱.۲	۳۱۶
ملل	۲	۱۵۰

تحلیل جدول سرمایه ثبتی بانک‌ها در سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که برخی بانک‌ها در حال حاضر از سرمایه کافی برای طبقه‌بندی در گروه‌های بالاتر برخوردارند؛ در حالی که بخش قابل توجهی از بانک‌های دیگر نیاز به افزایش سرمایه چندبرابری دارند. به‌عنوان نمونه، بانک ملت با سرمایه ۱۲۱ همت و بانک تجارت با ۱۴۴ همت، معیار لازم برای بانک جامع را دارا هستند. اما بانک پاسارگاد با سرمایه ۴۷ همت برای رسیدن به حداقل سرمایه بانک تجاری (۵۰ همت) تنها به ۶.۳ درصد افزایش سرمایه نیاز دارد. اما برای پاسخ به این سوال که کدام بانک شرایط بهتری داشته و انتظار می‌رود با سرعت بیشتری به مرحله بعدی خود ارتقا یابد، رصد عوامل بنیادی نظیر کفایت سرمایه و توان سودآوری می‌تواند درک بهتری از شرایط موجود دهد. چرا که صرفا افزایش عددی سرمایه ثبتی نمی‌تواند ضامن پایداری و سلامت مالی بانک‌ها باشد، بلکه عوامل بنیادی نظیر کفایت سرمایه، کیفیت دارایی‌ها، توان سودآوری و ریسک نقدینگی نیز در تعیین جایگاه واقعی بانک‌ها نقش تعیین‌کننده‌ای دارند.

کفایت سرمایه بانک‌ها

طبق تعریف، بانک‌ها باید سرمایه کافی برای پوشش دادن ریسک‌های خود از فعالیت‌هایشان را داشته و مراقب باشند که آسیب‌های وارده به سپرده گذاران منتقل نشود. بنابراین باید از حداقل میزان سرمایه مطلوب برای پوشش ریسک‌های عملیاتی خود برخوردار باشند.

واضحا هرچه میزان کفایت سرمایه بزرگ‌تر باشد، توان بانک برای پوشش ریسک‌های عملیاتی خود بالاتر است. گفتنی است که نسبت کفایت سرمایه مطلوب در ایران ۸ بوده اما طبق بازل ۱۳، این نسبت در سطح جهانی به عدد ۱۶ افزایش پیدا کرده است. (نمودار شماره ۱)

همان‌طور که مشخص است، از ۱۰ بانک بزرگ کشور بر اساس ارزش بازار، کفایت سرمایه نیمی از آن‌ها زیر عدد مطلوب است. بر این اساس، بانک‌های خاورمیانه، پاسارگاد، ملت، سامان و تجارت، از کفایت سرمایه مناسبی برخوردار هستند.

توان سودآوری

توان سودآوری یکی از بنیادی‌ترین معیارهای سنجش عملکرد بانک‌ها به شمار می‌رود؛ چراکه نشان می‌دهد مدیریت تا چه اندازه توانسته است منابع مالی، سپرده‌ها و سرمایه سهامداران را به سود واقعی و پایدار تبدیل کند. در حقیقت، این شاخص منعکس‌کننده کارایی نظام مدیریتی، ساختار هزینه‌ای و استراتژی‌های درآمدزایی بانک در محیط رقابتی نظام بانکی است. در ارزیابی توان سودآوری بانک‌ها، دو شاخص اصلی مورد بررسی قرار گرفته است: نرخ بازده حقوق صاحبان سهام و سود هر سهم! نرخ بازده حقوق صاحبان سهام نشان می‌دهد بانک به ازای هر صد واحد سرمایه سهامداران چه میزان سودآوری دارد. به‌عبارتی، نرخ بازده حقوق صاحبان سهام بیانگر کارایی بانک در استفاده از سرمایه سهامداران برای خلق سود است. هرچه این نرخ بالاتر باشد، نشان‌دهنده مدیریت کاراتر سرمایه، عملکرد بهتر در تخصیص منابع و استفاده موثرتر از دارایی‌هاست. (نمودار شماره ۲)

مطابق نمودار ۲ و بر اساس داده‌های سال مالی ۱۴۰۳، بانک پارسیان با ۱۰۷ درصد بازده حقوق صاحبان سهام در صدر جدول قرار گرفته است. این عدد بیانگر آن است که این بانک توانسته به ازای هر ۱۰۰ واحد سرمایه سهامداران، ۱۰۷ واحد سود ایجاد کند؛ رقمی بسیار قابل‌توجه در میان بانک‌های کشور. پس از آن، بانک شهر با ۱۰۶٫۹ درصد، گردشگری با ۷۱ درصد، پست بانک و بانک ملت در رتبه‌های بعدی قرار دارند. در مقابل، بانک صادرات با وجود رشد قیمتی، از نظر نرخ بازده حقوق صاحبان سهام در جایگاه پایین‌تری ایستاده است. این اعداد نشان می‌دهد که تفاوت چشمگیری میان بانک‌ها در میزان بهره‌وری سرمایه وجود دارد. درحالی‌که برخی بانک‌ها مانند پارسیان و شهر توانسته‌اند بازدهی چندبرابری نسبت به میانگین صنعت ایجاد کنند، برخی دیگر همچنان درگیر ساختار هزینه‌ای و چالش‌های سودآوری هستند.

دومین شاخص مورد بررسی، سود هر سهم است که میزان سود خالص به‌ازای هر سهم منتشرشده بانک را نشان می‌دهد. این شاخص برای سهامداران اهمیت ویژه‌ای دارد، زیرا مستقیما با ارزش سهام و جذابیت سرمایه‌گذاری در ارتباط است. (نمودار شماره ۳)

در بررسی انجام‌شده بر اساس صورت‌های مالی سال ۱۴۰۳، بانک پارسیان با ۲۷۹۲ ریال سود هر سهم، بالاترین رقم را در میان بانک‌های بررسی‌شده ثبت کرده است.پس از آن، بانک‌های خاورمیانه، سامان و پاسارگاد نیز عملکردی مطلوب در این شاخص داشته‌اند. بانک صادرات با ۶۸ ریال سود هر سهم در انتهای جدول قرار گرفته است.

نکته قابل‌توجه حذف بانک شهر از فهرست محاسبات بود. دلیل این تصمیم، نوسان غیرعادی در سودآوری این بانک بود؛ به‌گونه‌ای که سود هر سهم آن از حدود ۳۰۰ ریال در سال ۱۴۰۲ به بیش از ۲۷ هزار ریال در سال ۱۴۰۳ رسید. بررسی‌ها نشان داد که این رشد ناشی از عوامل غیرعملیاتی و موقتی بوده و قابلیت تکرار ندارد، بنابراین در محاسبات تحلیلی لحاظ نشد. برآیند بررسی سرمایه ثبتی، کفایت سرمایه و توان سودآوری بانک‌ها نشان می‌دهد که نظام بانکی کشور در آستانه یک بازآرایی ساختاری قرار گرفته است. مصوبه جدید هیات وزیران، بانک‌ها را ناگزیر ساخته تا در مسیر افزایش سرمایه و تقویت پایه‌های مالی خود گام بردارند؛ اما تجربه نشان داده است که صرف تزریق سرمایه نمی‌تواند به تنهایی موجب بهبود سلامت ترازنامه‌ها یا ارتقای بهره‌وری شود. آنچه اهمیت دارد، ترکیب متوازن سرمایه با کفایت سرمایه مطلوب و سودآوری پایدار است؛ عواملی که در کنار هم می‌توانند پایداری مالی و اعتبار نظام بانکی را تضمین کنند.

در نهایت، بانک‌هایی که ضمن رعایت الزامات نظارتی و افزایش سرمایه، بتوانند بازدهی واقعی برای سهامداران ایجاد کنند و نسبت کفایت سرمایه خود را به استانداردهای بین‌المللی نزدیک سازند، برندگان اصلی این تحول خواهند بود. سایر بانک‌ها نیز اگرچه ممکن است در کوتاه‌مدت با رشد عددی سرمایه خود را در رده بالاتری قرار دهند، اما بدون اصلاح ساختار درآمدی و مدیریت ریسک، در دستیابی به پایداری مالی و رقابت‌پذیری بلندمدت با چالش مواجه خواهند شد.

نمودار شماره ۱ - نسبت کفایت سرمایه

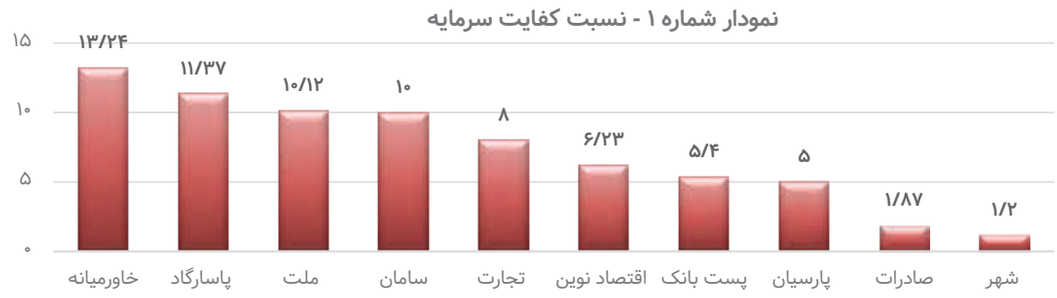

نمودار شماره ۲ - نرخ بازده حقوق صاحبان سهام

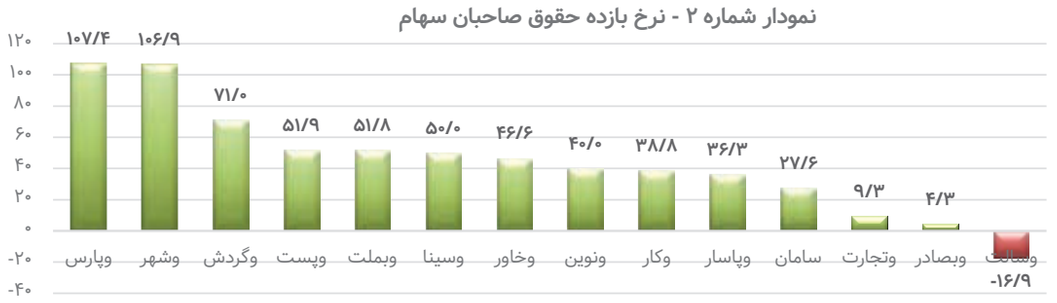

نمودار شماره ۳ - سود هر سهم (EPS)

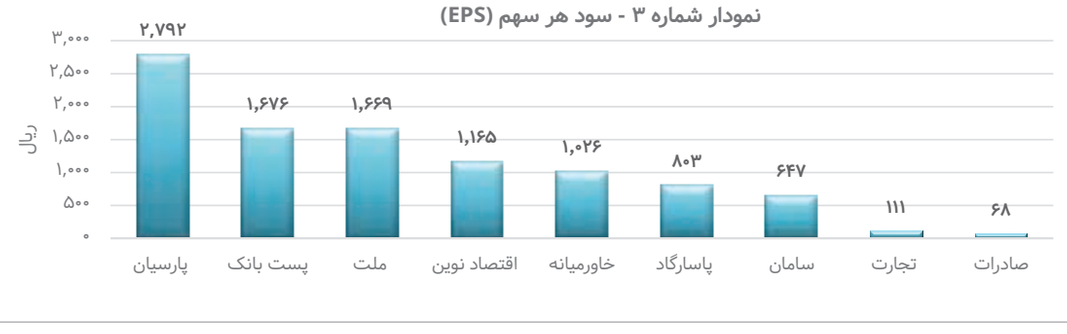

بورس

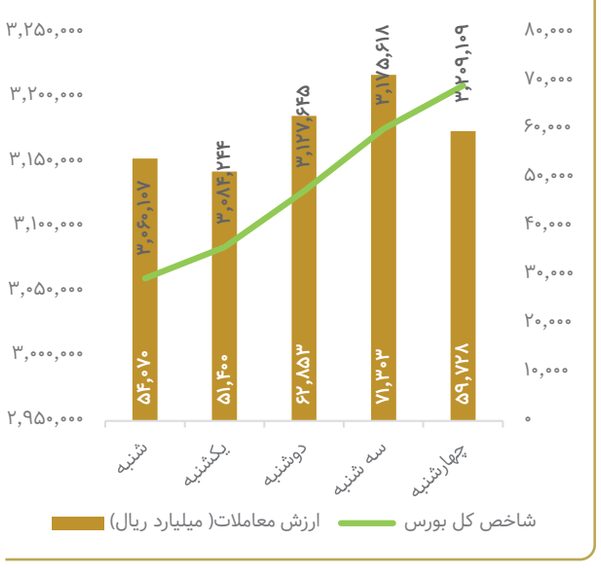

یادداشت

کیفیت افزایش سرمایه‌ها مهم است!

مجید دارابی
معاون مالی بانک تجارت

از سال گذشته تاکنون، بانک مرکزی سیاست‌های انقباضی را در پیش گرفته است. هرچند با اتفاقاتی که رخ داده، نقدینگی کشور افزایش یافته، اما با افزایش نرخ سپرده قانونی بانک‌ها و کاهش عملیات ریپو، به سمت انقباض بیشتر در فعالیت‌های بانکی حرکت کرده‌ایم. این رویکرد تا حدودی بانک‌ها را مجبور می‌کند تا حجم تسهیلاتی که به مشتریان اعطا می‌کنند را با اعمال نظارت دقیق‌تری مدیریت نمایند و بیشتر به سمت روش‌های تامین مالی از طریق زنجیره ارزش و سایر راهکارهای مشابه روی آورند تا مشکلی برای مشتریان ایجاد نشود. در این شرایط، نرخ بازار بین‌بانکی همچنان ثابت مانده، اما با توجه به وضعیت فعلی بازار، به ویژه صندوق‌های سرمایه‌گذاری که بازدهی بالای ۳۰ درصد ارائه می‌دهند، بسیاری از افراد به سمت بازارهای غیرمولد سوق پیدا می‌کنند. پول از بانک‌ها خارج شده و متاسفانه به جای هدایت به بازار سرمایه، به سمت خرید دلار، سکه و طلا می‌رود تا ارزش پول حفظ شود.

رقابت صندوق‌های سرمایه‌گذاری و استراتژی‌های بانک‌ها

صندوق‌ها بازدهی بالای ۳۰ درصد ایجاد می‌کنند و این امر آن‌ها را به رقیبی جدی برای بانک‌های سراسر کشور تبدیل کرده است. بانک‌ها برای مقابله با این رقابت، استراتژی‌های متنوعی اتخاذ کرده‌اند. مشتریان، از خدمات جامعی مانند صدور ضمانت‌نامه‌ها و اعطای تسهیلات بهره‌مند می‌شوند. این خدمات نه تنها به جذب منابع کمک می‌کند، بلکه روابط بلندمدت را تقویت می‌نماید. علاوه بر این، تمرکز بر بانکداری دیجیتال و ارائه محصولات نوین گردش مالی بانک را افزایش داده است. این ابتکارات، عملیات بانک را پویاتر کرده، اما چالش اصلی، افزایش هزینه‌های پول است که بر حاشیه سود بانک‌ها فشار وارد می‌کند. در کوتاه‌مدت، بانک‌ها می‌توانند با مدیریت هزینه‌ها این فشار را کنترل کنند، اما در بلندمدت، این روند می‌تواند پایداری مالی آن‌ها را تهدید کند و نیاز به راهکارهای ساختاری دارد.

افزایش سرمایه و نسبت‌های مالی بانک‌ها

افزایش سرمایه اگر به صورت نقدی باشد، باکیفیت‌ترین روش است، اما وقتی به سمت تجدید ارزیابی دارایی‌ها می‌رود، با توجه به قوانین بانک مرکزی، اعمال کامل آن ممکن نیست. بانک مرکزی تنها تا ۴۵ درصد از این افزایش را قابل قبول می‌داند. حتی اگر هم تجدید ارزیابی صورت گیرد، بهتر است بخشی از ذخایر بانک‌ها از این محل تامین شود تا اینکه مستقیما به حساب سرمایه برود. بدین ترتیب، این امر نه تنها بانک‌ها را تقویت می‌کند، بلکه به مشتریان اطمینان بیشتری می‌دهد و بانک را در برابر زیان‌های احتمالی مقاوم‌تر می‌سازد. در نهایت، این رویکرد می‌تواند کفایت سرمایه را بهبود بخشد و بانک‌ها را در طبقه‌بندی‌های بالاتر قرار دهد.

برای مثال، اگر ۳۰ درصد از ارزش افزوده برای جبران کسری ذخایر اختصاص یابد، ۷۰ درصد باقی‌مانده می‌تواند به لایه یک سرمایه تزریق شود. این روش، کفایت سرمایه را به طور موثری افزایش می‌دهد و بانک‌ها را قادر می‌سازد تا در طبقه‌بندی‌های بانک مرکزی، مانند بانک‌های جامع، عملکرد بهتری داشته باشند.

در شرایط فعلی، بدون چنین انعطاف‌پذیری، تنها تعداد محدودی از بانک‌ها می‌توانند به نسبت کفایت سرمایه ۱۳ درصد یا بالاتر دست یابند. این پیشنهاد، با توجه به چالش‌های اقتصادی کشور، می‌تواند تعادل مناسبی بین تقویت ذخایر و افزایش سرمایه ایجاد کند و در نهایت، پایداری نظام بانکی را تضمین نماید. در شرایطی که سیاست‌های انقباضی ادامه دارد و رقابت با صندوق‌ها شدت گرفته، اصلاحاتی مانند استفاده هوشمند از تجدید ارزیابی ضروری است تا نظام بانکی بتواند به اهداف توسعه‌ای خود دست یابد.

۱۰ سهم پر نوسان در بورس - منفی

نماد	نوسان (درصد)	ارزش بازار (میلیون ریال)	ارزش معاملات (میلیون ریال)	تغییرات نسبت به هفته قبل
دارو	-۹/۱۷	۹۲,۳۵۹,۴۰۰	۵۹۷,۱۶۶	-۷/۸۱
خوساز	-۹	۱۷,۳۲۴,۴۸۵	۳۸۲,۶۳۴	-۱۰/۹۴
پتایر	-۶	۳۰,۰۶۱,۲۰۰	۷۱۱,۹۳۲	-۸/۷۸
کگاز	-۵/۹۴	۲۴,۳۵۲,۵۰۰	۱۵۷,۰۱۹	-۸/۴۴
ولنوین	-۵/۸۵	۱۸,۶۹۷,۰۰۰	۱۸۳,۷۱۲	-۸/۶۲
سدور	-۵/۷	۹,۹۷۸,۳۹۳	۱۶۵,۵۹۷	-۲/۸۷
حفاری	-۵/۷	۸۰,۳۸۸,۰۰۰	۳,۷۶۱,۸۴۸	-۶/۳۵
کیمیا	-۵/۴۶	۱۰,۹۱۰,۰۰۰	۲۴۸,۷۵۶	-۶/۰۳
لسرما	-۵/۱۳	۶,۴۴۳,۰۹۹	۱۵۸,۲۲۸	-۵/۹۴
سآبیک	-۴/۹۵	۱۵۱,۱۶۱,۰۹۹	۶۸۹,۲۷۹	-۷/۸

۱۰ سهم پر نوسان در بورس - مثبت

نماد	نوسان (درصد)	ارزش بازار (میلیون ریال)	ارزش معاملات (میلیون ریال)	تغییرات نسبت به هفته قبل
ثنوسا	۱۲/۳۲	۱۶,۳۰۶,۰۰۰	۱۵۱,۳۷۳	۱۲/۳۲
مداران	۱۱/۷۵	۱۱,۱۴۱,۸۰۰	۱۴۲,۶۰۷	۱۱/۳۶
تکنو	۱۱/۶۰	۵,۴۵۳,۷۵۱	۵۱۹,۱۶۴	۱۴/۷۸
شپدیس	۱۱/۴۶	۱,۸۷۰,۸۶۰,۰۰۰	۵,۰۷۰,۲۵۵	۱۰/۴۱
پارسان	۱۱/۳۴	۳,۰۰۵,۱۰۰,۰۰۰	۷,۹۵۷,۶۸۴	۱۰/۴۲
دکوثر	۱۱/۲۳	۲۸,۲۸۸,۰۰۰	۱۵۶,۳۶۱	۱۴/۵۲
چدن	۱۱/۱۶	۲۷,۷۷۸,۰۰۰	۳۸۲,۴۱۴	۹/۰۱
سیمرغ	۱۱/۱۱	۵۴,۰۱۰,۱۷۸	۴۸۸,۰۵۴	۱۰/۹۱
خمحور	۱۱/۰۶	۲۱,۰۱۹,۳۶۷	۱۱۳,۱۵۳	۸/۲۴
فسبزوار	۱۰/۹۷	۱۸۵,۷۶۰,۰۰۰	۹۸۴,۱۷۹	۱۰/۹۹

تعداد شرکت‌ها بر اساس تغییر هفتگی ارزش بازار

۹۱	۳۸	۲۶۵

صنایع پر نوسان - بورس

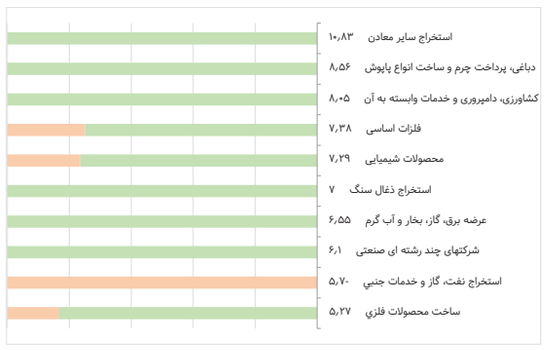

اخبار کالایی

افزایش مدل‌های تأمین مالی صنعت گاز از بورس انرژی

مدیر سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار شرکت ملی گاز ایران با اعلام اینکه این شرکت به دنبال جذب سرمایه‌گذاری‌هایی است که افزون بر تأمین مالی، شبکه‌های ارتباطی، نوآوری و دانش مدیریتی را نیز به صنعت گاز وارد کند، گفت: صنعت گاز تا پایان برنامه هفتم پیشرفت نیازمند ۴۲ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است.
منصوره رام با بیان اینکه دستیابی به اهداف برنامه هفتم پیشرفت تنها با منابع مالی ممکن نیست، بیان کرد: شرکت ملی گاز ایران به‌دنبال جذب سرمایه‌گذاری‌هایی است که افزون بر تأمین مالی، شبکه‌های ارتباطی، نوآوری و دانش مدیریتی را نیز به صنعت گاز وارد کند. وی افزود: در دو تا سه سال اخیر، با همکاری بورس انرژی ابزارهای تازه‌ای از جمله گواهی سپرده کالایی و معاملات گاز طراحی شده است، اما نباید به این ابزارها محدود ماند و لازم است ساختارهای ترکیبی و مدل‌های جدید مشارکتی با سرمایه‌گذاران توسعه یابد.

۷ میلیون لیتر به ذخایر نیروگاه‌ها افزوده شد

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران اعلام کرد: اقدام‌های همزمان افزایش تولید و مدیریت مصرف سبب افزایش ۷ میلیون لیتری نفت‌گاز و در نتیجه رشد سطح ذخایر نفت‌گاز نیروگاهی شد.
محمدصادق عظیمی‌فر درباره اقدام‌های انجام شده برای افزایش سطح ذخیره سازی نفت‌گاز نیروگاهی همزمان با پیک مصرف گاز، افزود: نخست، افزایش تولید که با افزایش خوراک و بهره‌برداری از واحدهای جدید و طرح‌های کیفی سازی در پالایشگاه‌ها، به طور میانگین روزانه ۴ میلیون لیتر به میزان تولید نفت و گاز در پالایشگاه‌ها افزوده شده است.
همچنین از ابتدای امسال حدود ۳ میلیون لیتر در روز نسبت به پارسال کاهش مصرف نفت‌گاز محقق شد. در مجموع، این افزایش ۷ میلیون لیتری نفت‌گاز مازاد، زمینه را برای ارتقای قابل توجه سطح ذخیره‌سازی نفت‌گاز فراهم کرد.

آمادگی برای زمستان با تقویت ذخایر سوخت

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی گفت: سطح تحویل گاز و سوخت‌های مایع به نیروگاه‌ها در نیمه نخست سال ۱۴۰۴ افزایش یافته و این روند می‌تواند به پایداری بیشتر شبکه انرژی در ماه‌های سرد کمک کند.
مصطفی نخعی افزود: نسبت به سال گذشته شرایط بهتری داریم؛ هم گاز بیشتری تحویل نیروگاه‌ها شده و هم فرآورده مایع بیشتری شامل نفت‌کوره و نفت‌گاز تأمین شده است. تحویل گاز بیشتر به این معناست که سطح مصرف سوخت مایع در نیروگاه‌ها باید وضع بهتری نسبت به سال گذشته داشته باشد، و این یعنی در زمستان به نسبت سال گذشته شرایط بهتر خواهد بود. نخعی گفت: بحث ناترازی گاز از حالت فصلی خارج شده و تقریباً به تمام ایام سال تسری پیدا کرده، اما تلاش شده که در تأمین سوخت نیروگاه‌ها و صنایع برنامه‌ریزی دقیق‌تری صورت بگیرد.

سکوهای پارس جنوبی گاز زمستان را تأمین می‌کنند

مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس با اعلام آمادگی کامل این شرکت برای تأمین حداکثری گاز کشور در فصل سرما، گفت که با پایان موفق تعمیرات اساسی در ۳۵ سکوی فراساحلی پارس جنوبی، تولید گاز این میدان در ایام سرد سال امکان پذیر شد.
تورج دهقانی هدف اصلی از اجرای این برنامه را تضمین پایداری تولید گاز در شرایط اوج مصرف و افزایش قابلیت اطمینان تاسیسات دریایی این میدان مشترک در فصول سرد سال اعلام کرد. او گفت: این میدان بیش از ۷۰ درصد گاز مورد نیاز بخش‌های خانگی، نیروگاهی، صنعتی و تجاری کشور را تأمین می‌کند و پایداری تولید در این میدان، به‌طور مستقیم بر امنیت انرژی ملی اثرگذار است. استمرار این روند، نه‌تنها پایداری تولید گاز از میدان مشترک پارس جنوبی را تضمین می‌کند که در افزایش بهره‌وری، کاهش توقف‌های ناخواسته تولید و تقویت تاب‌آوری تأمین انرژی کشور نیز نقشی اثرگذار دارد.

دریچه

کشورهایی که تاریکی را شکستند

برق، نماد تمدن مدرن است؛ اما برای بسیاری از کشورها، خاموشی‌های مکرر یادآور شکاف‌های زیرساختی، اقتصادی و مدیریتی است. با این حال، برخی کشورها توانسته‌اند با نگاهی جامع و آینده‌نگر، بحران برق را مهار کرده و به الگویی برای دیگران تبدیل شوند.
کره جنوبی با سرمایه‌گذاری گسترده در انرژی‌های تجدیدپذیر مانند خورشیدی و بادی و هوشمندسازی شبکه برق با استفاده از اینترنت اشیاء و هوش مصنوعی و آموزش عمومی برای کاهش مصرف در ساعات اوج، اکنون یکی از پایدارترین شبکه‌های برق جهان را دارد و قطعی برق تقریباً به صفر رسیده است. این کشور، کشوری با رشد صنعتی سریع، با چالش‌های جدی در تأمین انرژی روبه‌رو بود، اما اکنون به الگویی در مدیریت برق تبدیل شده است. در سال ۲۰۲۴، انرژی هسته‌ای ۳۲ درصد از برق کشور را تأمین کرد و از زغال‌سنگ و گاز پیشی گرفت. این در حالی است که استفاده از اینترنت اشیاء، کنتورهای هوشمند و هوش مصنوعی نیز به عنوان راهکارهایی برای مدیریت مصرف برق در نظر گرفته شد.
دولت سئول همچنین سرمایه‌گذاری مناسبی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر در نظر گرفته و با هدف‌گذاری برای رسیدن به ۳۵ درصد برق تجدیدپذیر تا سال ۲۰۳۰در تلاش است تا چالش‌های احتمالی در این حوزه را برطرف کند.
فنلاند با استفاده از انرژی زیستی و برق‌آبی با حفظ اکوسیستم و مشارکت شهروندان در تولید برق خانگی و در نهایت سیاست‌های شفاف و بلندمدت در حوزه انرژی ، امروز نه‌تنها برق پایدار دارد، بلکه از نظر زیست‌محیطی نیز در صدر کشورهای سبز قرار دارد. این کشور، کشوری سرد و تاریک در زمستان، با وابستگی شدید به واردات انرژی از روسیه، به خصوص در سال‌های اخیر در معرض بحران قرار دارد، اما با همبستگی ملی و نوآوری، مسیر روشنی را برگزید. کمپین «یک درجه پایین‌تر» برای کاهش مصرف خانگی و صنعتی و کاهش دما به ۲۰ درجه برای صرفه‌جویی ۵ درصد در مصرف انرژی دو کمپین مهم بودند که اتفاقا در این کشور موثر واقع شدند. مدیریت اوج مصرف و اجتناب از مصرف در ساعات ۸–۱۰ صبح و ۱۶–۱۸ عصر و ذخیره‌سازی سنتی مثل پمپ‌های حرارتی و پنل‌های خورشیدی در خانه‌ها از دیگر اقدامات در این زمینه هستند.
در کشور ایسلند، بهره‌برداری از انرژی زمین‌گرمایی به‌عنوان منبع اصلی برق و استقلال کامل از سوخت‌های فسیلی، علاوه بر صادرات برق به کشورهای همسایه، با جمعیتی اندک اما زیرساختی هوشمند، به یکی از صادرکنندگان انرژی پاک تبدیل شده است. این کشور با جمعیتی اندک اما منابع طبیعی غنی، یکی از موفق‌ترین کشورها در تأمین برق پایدار است. بیش از ۹۰درصد برق کشور از منابع زمین‌گرمایی و برق‌آبی تأمین می‌شود و این کشور هیچ وابستگی به واردات انرژی ندارد و حتی به کشورهای همسایه، به‌ویژه در حوزه اسکاندیناوی برق صادر می‌کند.
تایوان و هنگ‌کنگ نیز با استفاده از سیستم‌های هشدار و توزیع بار برای جلوگیری از خاموشی و سرمایه‌گذاری در ذخیره‌سازی انرژی و باتری‌های صنعتی و همچنین همکاری بخش خصوصی و دولتی در توسعه زیرساخت‌ها توانسته‌اند برق پایدار را با مدیریت دقیق تضمین کنند.
شرکت TSMCتایوان، غول تولید تراشه، به تنهایی تا ۸ درصد از برق کشور را مصرف می‌کند و ممکن است تا سال ۲۰۳۰ به ۲۴ درصد برسد. این در حالی است که تولید تراشه‌های پیشرفته (۳ نانومتری) نیاز به مصرف برق بسیار بالایی تا ۴۰.۵ کیلووات ساعت برای هر فرد دارد.
دولت تایوان با چالش حفظ ذخایر برق مواجه است، زیرا رشد صنعتی از کاهش مصرف خانگی پیشی گرفته و این کشور راه‌حل‌هایی همچون توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر، بهینه‌سازی مصرف صنعتی و ذخیره‌سازی هوشمند را در دستور کار خود قرار داده و این داستان، تضاد میان پیشرفت تکنولوژیک و محدودیت‌های زیربنایی را به خوبی نشان می‌دهد.
شرکت HK هنگ‌کنگ نمونه دیگر است. این کشور با حجم بالایی از مصرف برق در نتیجه مصرف صنعتی و شهری روبه‌رو است، اما از استراتژی‌های مختلفی برای جلوگیری از چالش برق استفاده کرده است. استفاده از سیستم‌های توزیع بار و هشدارهای هوشمند برای جلوگیری از خاموشی، سرمایه‌گذاری در باتری‌های صنعتی و ذخیره‌سازی انرژی، همکاری میان دولت و بخش خصوصی برای توسعه زیرساخت‌ها و بهره‌گیری از انرژی وارداتی از چین و منابع برق‌آبی منطقه‌ای مانع از سکوت و بی برقی در این کشور شده است. این سه کشور، سه مسیر و یک مقصد را در پیش گرفته‌اند و هر کشور با یک استراتژی به خصوص از مسیر تاریکی عبور کرده اند؛ کره جنوبی با فناوری و سیاست‌گذاری هوشمند، فنلاند با همبستگی و صرفه‌جویی و ایسلند با طبیعت و استقلال.

«اطلاعات بورس» چالش‌های حوزه معدن و صنایع معدنی را بررسی کرد

ریزش معدن بر سر اقتصاد ایران

حمزه بهادیوند چگینی
روزنامه‌نگار

بخش معدن ایران به عنوان یکی از ارکان مهم اقتصاد غیرنفتی، در سال ۱۴۰۴ با مجموعه‌ای از چالش‌های ساختاری، فناورانه و سیاست‌گذاری مواجه است. با وجود ظرفیت‌های گسترده در ذخایر معدنی، موقعیت جغرافیایی و نیروی انسانی متخصص، موانع متعددی مانع بهره‌برداری بهینه از این پتانسیل‌ها شده‌اند.
یکی از مهم‌ترین چالش‌های سال ۱۴۰۴، کمبود انرژی در بخش معدن است. ناترازی برق و گاز، به‌ویژه در فصل‌های سرد، باعث توقف یا کاهش تولید در معادن بزرگ و متوسط شده است. واحدهای فرآوری مواد معدنی نیز با افت راندمان و افزایش هزینه‌های عملیاتی مواجه‌اند. این بحران، نه‌تنها بهره‌وری را کاهش داده، بلکه موجب تعلیق برخی پروژه‌های توسعه‌ای شده است.
در سال ۱۴۰۴، مشکل ناترازی انرژی به‌ویژه در حوزه برق و گاز، تأثیر گسترده‌ای بر معادن ایران گذاشته و موجب تعطیلی یا کاهش فعالیت بسیاری از آن‌ها شده است. بر اساس گزارش‌های رسمی:
بیش از ۵۰ درصد از معادن فعال کشور، به دلیل کمبود انرژی و ضعف زیرساختی با معضل جدی و حتی تعطیلی مواجه شده‌اند. این بحران در استان‌های معدنی مانند کرمان، یزد، خراسان جنوبی و آذربایجان غربی شدیدتر بوده است؛ جایی که معادن سنگ‌آهن، مس، سرب و روی فعالیت گسترده‌ای دارند. این در حالی است که واحدهای فرآوری و صنایع معدنی وابسته به معادن نیز با افزایش هزینه‌های تولید و کاهش رقابت‌پذیری مواجه شده‌اند. طبق گزارش‌ها در تابستان ۱۴۰۴، مصرف برق ایران به رکورد تاریخی ۷۶ هزار مگاوات رسید که موجب اعمال محدودیت‌های شدید بر مصرف صنعتی شد. این وضعیت نه‌تنها بهره‌وری معادن را کاهش داد، بلکه امنیت اشتغال، صادرات و توسعه صنعتی را نیز تهدید کرد.
آنطور که رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران می‌گوید علاوه بر معضل انرژی، نبود ثبات در تصمیم‌گیری‌ها، فشارهای مالیاتی و عوارض صادراتی و مداخلات غیرکارشناسی موجب کاهش تاب‌آوری بنگاه‌های معدنی و تعطیلی هزاران معدن در کشور شده، بطوریکه شرکت‌هایی که در گذشته حاشیه سود بالای ۷۰ درصد داشتند، امروز سودشان به زیر ۲۰ درصد رسیده است. در شرایطی که نرخ بهره بالای ۴۰ درصد است و بازده طرحها کمتر از ۲۰ درصد، ادامه فعالیت برای بسیاری از بنگاه‌ها به معنای زیان است.

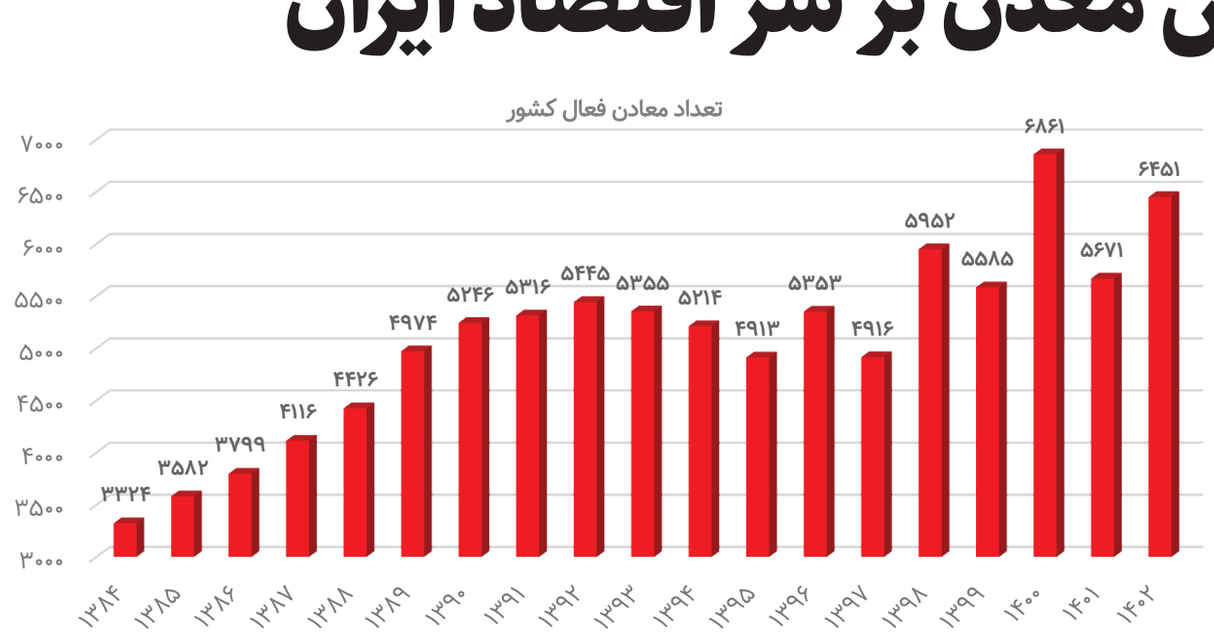

فرسودگی تجهیزات و فناوری‌های استخراج

به گفته فعالان بخش معدن، سهم قابل توجهی از ماشین‌آلات معدنی ایران عمر بالای ۲۰ سال دارند و از فناوری‌های قدیمی بهره می‌برند. نبود زیرساخت مناسب برای نوسازی، محدودیت‌های ارزی و تحریم‌های بین‌المللی، مانع واردات تجهیزات پیشرفته شده‌اند. این موضوعات باعث کاهش ایمنی، افزایش هزینه‌های نگهداری و افت کیفیت تولید شده است. بر اساس آمارها، فرسودگی در بخش ماشین آلات معدنی باعث کاهش بهره‌وری معادن ایران تا ۴۰ درصد به‌ویژه در معادن فلزی و سنگ‌های ساختمانی شده است، چراکه ماشین‌آلات قدیمی با مصرف انرژی بالا و راندمان پایین، موجب افزایش هزینه‌های استخراج و فرآوری شده‌اند.
از سوی دیگر تجهیزات فرسوده، استانداردهای ایمنی را رعایت نمی‌کنند و احتمال بروز حوادث انسانی و فنی را بالا برده‌اند و این در حالی است که در نبود سیستم‌های هشدار و کنترل پیشرفته، مدیریت بحران را دشوار کرده است.
بر اساس گزارش‌ها بیش از ۱۵ هزار دستگاه معدنی در ایران بالای ۲۰ سال عمر دارند و قابلیت ارتقاء نیز ندارند و این عقب‌ماندگی فناورانه، مانع ورود به فازهای جدید استخراج و فرآوری شده و توسعه معادن را کند کرده است.
از سوی دیگر، این موضوع هزینه‌های تعمیر و تأمین قطعات یدکی برای ماشین‌آلات قدیمی و زمان توقف تولید را افزایش داده است. به عبارتی نبود قطعات اصلی و وابستگی به واردات، معادن را در شرایط تحریم با چالش مضاعف مواجه کرده است.
محمدرضا بهرامن، رئیس خانه معدن ایران، در این باره با انتقاد از مشکلات موجود در روند تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات معدنی، معتقد است تولیدکنندگان این حوزه نباید برای تأمین ماشین‌آلات و ترخیص آن‌ها از گمرکات ماه‌ها منتظر بمانند. دولت باید رویه خود را نسبت به معدن اصلاح کند. نباید فرصت‌ها را از دست بدهیم؛ چرا که معدن ارزآوری بالا و حتی بازار صادراتی مناسبی را می‌تواند ایجاد کند. او با تأکید بر ضرورت استفاده از ابزارهای نوین در توسعه اقتصادی می‌گوید امروز دیپلماسی اقتصادی نقش مهمی را برای توسعه برنامه‌ها ایفا می‌کند و نباید درگیر بوروکراسی و رسوب کالا در گمرک باشیم.

کاهش رقابت‌پذیری در بازارهای بین‌المللی

با استناد به چالش‌های فوق، متاسفانه کیفیت پایین محصول نهایی به دلیل ضعف تجهیزات، موجب کاهش سهم ایران در بازارهای صادراتی شده است. معادن ایران در مقایسه با رقبای منطقه‌ای مانند ترکیه، عمان و قزاقستان، از نظر فناوری عقب‌تر هستند. عوامل متعددی از جمله موضوعات فوق الذکر در این امر دخالت دارند، با این حال مسایل دیگری نیز برای کاهش رقابت پذیری شرکت‌های معدنی قابل ذکرند. محدودیت در مسیرهای ریلی و جاده‌ای، به‌ویژه پس از درگیری‌های منطقه‌ای، صادرات مواد معدنی را با چالش مواجه کرده و در این بین نبود بنادر تخصصی معدنی و تأخیر در ترخیص کالاها، هزینه‌های حمل را در این بخش افزایش داده است.
مساله دیگر نبود استانداردهای جهانی در اکتشاف و فرآوری است. عمق اکتشافات معدنی ایران با استانداردهای جهانی فاصله دارد و این موضوع موجب کاهش اعتماد سرمایه‌گذاران خارجی شده و از آنجا که فرآوری مواد معدنی در ایران اغلب با فناوری‌های قدیمی انجام می‌شود، محصول صادراتی ایرانی را با افت کیفیت و کاهش توان رقابتی روبرو کرده است.
این در حالی است که تحریم‌های بانکی و تجاری را نیز باید به این مشکلات اضافه کرد. این موضوعات مانع جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال فناوری‌های نوین شده و در نتیجه شرکت‌های معدنی ایرانی در معاملات بین‌المللی با محدودیت مواجه شده اند که این امر سهم ایران از بازارهای صادراتی در حوزه سنگ‌آهن، مس، سرب و روی را با کاهش روبه‌رو کرده است.

اختلالات ژئوپلیتیک در زنجیره تأمین و صادرات

تحولات منطقه‌ای، از جمله جنگ‌های کوتاه‌مدت در غرب آسیا، مسیرهای صادراتی را با اختلال مواجه کرده‌اند. کاهش دسترسی به مسیرهای ریلی و جاده‌ای، صادرات مواد معدنی را تا صدها هزار تن کاهش داده است. همچنین، توقف فعالیت معادن کوچک و متوسط در استان‌هایی مانند کرمان، یزد و خراسان جنوبی، زنجیره تأمین داخلی را نیز تحت تأثیر قرار داده است.
مهرداد اکبریان رئیس انجمن سنگ آهن ایران درباره جنگ ۱۲ روزه علیه کشورمان و آثار آن بر بخش معدن و صنایع معدنی می‌گوید بخش معدن پیش از جنگ ۱۲ روزه علیه کشورمان چندان شرایط خوبی نداشت و نبود انرژی باعث شده بود تا واحدهای صنایع معدنی نیز با ظرفیت کمتری فعالیت داشته باشند و همین موضوع بر کاهش تقاضا در بخش معدن اثرگذار شده بود.
به گفته او با جنگ ۱۲ روزه شرایط به ویژه در بعد صادرات سخت‌تر و در واقع به نوعی بازار تقاضا برای بخش معدن محدودتر شد. مشکلات در بخش معدن به صورتی شده است که نمی‌توان چندان ایده‌آل درباره موضوعات فکر کرد. درواقع ما تنها به این موضوع فکر می‌کنیم که چطور می‌توان تاب‌آوری واحدها را افزایش دهیم. درباره فعال شدن مکانیسم ماشه تعابیر زیادی وجود دارد. برخی کارشناسان می‌گویند چندان مؤثر نیست چون پیش تر تمام تحریم‌ها اعمال شده است اما واقعیت این طور نیست. وی معتقد است اگر مکانیسم ماشه و تحریم‌ها به طور کامل اجرا شود تقریباً صادرات محصولات معدنی را از دست خواهیم داد.

عرضه ۳۰ دستگاه فولکس‌واگن در بورس کالا

بورس کالای ایران از عرضه فولکس واگن وارداتی در معاملات ۱۳ آبان ماه ۱۴۰۴ خبر داد.
در حالی که مرداد امسال هیات پذیرش بورس کالای ایران با پذیرش پنج مدل خودروی وارداتی برای عرضه در تابلوی معاملات موافقت کرده بود، در ادامه این روند یک شرکت واردکننده خودرو با عرضه خودروی سواری برقی فولکس‌واگن ID.UNYX پیش‌قدم شده است.
بر این اساس عرضه ۳۰ دستگاه فولکس‌واگن ID.UNYX مشکی از سوی این واردکننده در تاریخ ۱۳ آبان‌ماه جاری در بورس کالا انجام می‌شود و موعد تحویل این خودرو نیز ۱۳ دی ماه است.
قیمت پایه هر دستگاه سه میلیارد و ۹۳۱ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان تعیین شده و ۱۰ درصد از این مبلغ به‌عنوان پیش‌پرداخت برای حضور خریداران در فرآیند معامله در نظر گرفته شده است.
عرضه خودروی برقی فولکس‌واگن ID.UNYX به عنوان نخستین محصول وارداتی در بورس کالا، گامی مهم در مسیر عرضه شفاف و رقابتی خودروهای وارداتی به شمار می‌رود و انتظار می‌رود آغاز این فرآیند، زمینه‌ساز ورود سایر برندها و مدل‌های مورد تأیید هیأت پذیرش به بستر معاملاتی رسمی کشور باشد.
به این ترتیب در حالی که پیش بینی می‌شد عرضه خودروهای ایرانی در بورس آغاز شود، اما تالار بورس کالا میزبان خودروهای وارداتی شد.
موافقان عرضه خودرو در بورس کالا معتقدند عرضه در بورس، بهترین راه برای شفاف‌سازی قیمت و حذف واسطه‌هاست. از نگاه آنان، بورس با تعیین قیمت نهایی بر اساس عرضه و تقاضا، می‌تواند به شکل طبیعی فاصله میان قیمت کارخانه و بازار آزاد را کاهش دهد. درواقع، وقتی هر خریدار به‌طور مستقیم در یک فرآیند رسمی و قابل نظارت شرکت می‌کند، انگیزه دلالی و خریدهای چندمرحله‌ای کاهش می‌یابد. علاوه‌بر آن، ورود خودروهای وارداتی به بورس، می‌تواند معیاری برای تعیین نرخ واقعی در بازار و سنجش تقاضای مصرفی از تقاضای سرمایه‌ای باشد.
در مقابل، مخالفان معتقدند بورس کالا به‌تنهایی نمی‌تواند نظم پایداری در بازار خودرو ایجاد کند. آنان تاکید دارند که ساختار عرضه محدود و تقاضای انباشته، همچنان قیمت‌ها را در سطحی بالاتر از توان خرید خانوار نگه می‌دارد. از دید این گروه، عرضه خودرو در بورس، تنها ظاهری از شفافیت دارد، اما در عمل به نفع مصرف‌کننده نهایی نیست؛ زیرا اغلب خودروها با قیمت‌های نهایی بالاتر از انتظار به‌فروش می‌رسند و همین موضوع، بازار آزاد را نیز تحت‌تاثیر قرار می‌دهد.
نکته دیگر این است که عرضه خودرو در بورس، در صورتی موثر خواهد بود که با اصلاح ساختار تولید، تنوع مدل‌ها و افزایش تیراژ همراه شود. بدون این پیش‌شرط‌ها، بورس تنها به ویترینی از کمبودها تبدیل می‌شود. به‌نظر می‌رسد راه‌حل واقعی در ترکیب شفافیت بورس و سیاست‌گذاری هوشمندانه دولت نهفته است؛ به این معنا که در کنار عرضه رسمی، باید تعادل در تولید، واردات و نظارت بر تقاضا برقرار شود. اگر عرضه در بورس، بخشی از یک سیاست جامع بازار باشد، می‌تواند به نظم و ثبات کمک کند؛ اما اگر صرفا اقدامی مقطعی و تبلیغاتی باشد، نه‌تنها بازار را تنظیم نمی‌کند، بلکه ممکن است به عامل تازه‌ای برای التهاب قیمتی تبدیل شود.

رویدادها

صادرات ۷۰۰ هزار دلاری زیرمجموعه‌های تاصیکو

سرپرست معاونت راهبری و نظارت بر امور شرکت‌های تاصیکو گفت: با وجود مسائل و مشکلاتی که به لحاظ تأمین انرژی برای شرکت پشم شیشه ایران به وجود آمد، شرکت پشم شیشه ایران با افزایش ۵۴ درصدی درآمد و ۶۴ درصدی سود خالص یکی از شرکت‌های شاخص هلدینگ تاصیکو از نظر درآمد و سودآوری در شش ماهه نخست امسال محسوب می‌شود.

سروش کیانی افزود: پیش‌بینی می‌شود این روند به شکل قابل توجهی در شش ماهه دوم سال جاری ادامه پیدا کند. حاشیه سود عملیاتی این شرکت با یک افزایش ۶ درصدی به بیش از ۴۷ درصد رسید. همچنین بودجه صادرات این شرکت با بیش از ۷۰۰ هزار دلار صادرات در شش ماهه نخست امسال به صورت کامل محقق شد. شرکت پشم شیشه ایران اولین و بزرگترین تولیدکننده عایق‌های حرارتی و صوتی با نام تجاری ایزوران و تولیدکننده عایق رطوبتی پیش‌ساخته با نام ایزوگام در ایران است.

«وغدیر» به‌دنبال ایجاد زنجیره سرمایه‌گذاری مولد

مدیرعامل گروه سرمایه‌گذاری غدیر گفت: این هلدینگ با همکاری بخش خصوصی و نهادهای حاکمیتی، به‌دنبال ایجاد زنجیره سرمایه‌گذاری‌های مولد، اشتغال‌زا و دانش‌بنیان در کشور است.

سید مجید هدایت با اشاره به ظرفیت‌های گسترده غدیر در حوزه‌های نفت و گاز و پتروشیمی و پالایشگاه، صنعت و معدن، برق و انرژی، ساختمان و... افزود: توسعه همکاری‌های نهادی، نه‌تنها به هم‌افزایی ظرفیت‌های ملی می‌انجامد، بلکه نقش مهمی در تقویت زیرساخت‌های اقتصادی، افزایش تاب‌آوری تولید و تحقق رشد پایدار در سطح ملی ایفا می‌کند. غدیر در چارچوب سیاست‌های کلان اقتصادی کشور، تعامل سازنده و هدفمند با نهادهای سیاست‌گذار را به‌عنوان یک اصل بنیادین دنبال می‌کند و با بهره‌گیری از توان مدیریتی، مالی و فنی خود، آماده است تا در قالب پروژه‌های مشترک، مشارکت‌های اقتصادی و طرح‌های توسعه‌ای، نقشی فعال و مؤثر در رشد اقتصاد ملی ایفا کند.

صادرات از رویکردهای اصلی نخ تایر صبا

رایزن‌های بازرگانی ایران در کشورهای روسیه، چین، ترکیه، عراق، ترکمنستان، اندونزی، تاجکستان و نیجریه و هند ضمن بازدید از مجتمع تولیدی نخ‌تایرصبا در نشست کارشناسی با مدیرعامل و مدیران شرکت به بررسی فرصت‌های صادرات محصولات نخ‌تایر صبا پرداختند.

مسعود امیدی، مدیرعامل نخ‌تایرصبا در ادامه افزود: امروز مقوله صادرات یکی از رویکردهای اصلی نخ‌تایر صبا با هدف خلق بازارهای جدید، ارزش آفرینی و سودآوری بیشتر برای سهامداران محسوب می‌شود. امیدی در ادامه با اشاره به فرصت‌های صادراتی پیش روی نخ تایر صبا گفت: محصولات نخ‌تایر صبا شامل فابریک ۶ و ۶۶، فابریک پلیستر، پارچه‌های ایربگ، استیل کورد و پلیمرهای بازرگانی بی تردید از قابلیت صادرات به کشورهای همجوار و علاقمندان به استفاده از محصولات با کیفیت در صنعت تایر سازی برخوردار است.

تمرکز تاپیکو بر استفاده حداکثری از توان تولید داخل

مدیرعامل و نایب رئیس هیات مدیره هلدینگ تاپیکو بر اجرای کامل قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی داخل کشور تأکید کرد.

نشست تخصصی «آسیب‌شناسی قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی داخل کشور» در اتاق بازرگانی ایران برگزار شد. روح‌الله شهیدی‌پور با تأکید بر اهمیت راهبردی این قانون در حمایت از تولید داخلی، قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی داخل کشور را یکی از ابزارهای کلیدی تحقق سیاست‌های کلان اقتصادی کشور دانست و اظهار داشت: شرکت‌های تابعه تاپیکو، چه در جایگاه کارفرما (طرف تقاضای تجهیزات) و چه در نقش پیمانکار (طرف عرضه تجهیزات)، خود را ملزم به اجرای دقیق مفاد این قانون می‌داند. شهیدی‌پور از مدیران شرکت‌های تابعه خواست تا بر اجرای کامل قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی تمرکز داشته باشند.

واگذاری‌های «شستا» به کجا رسید؟

هفته‌نامه بورس مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی در نشست خبری با اصحاب رسانه، به تشریح جامع عملکرد، چالش‌ها و برنامه‌های آتی این شرکت سرمایه‌گذاری پرداخت.

محمدرضا سعیدی، مدیرعامل شستا در این نشست توضیح داد: شستا امروز به عنوان یکی از بازیگران مهم اقتصاد کشور، بین ۲ تا ۳ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) ایران را در اختیار و حدود ۸درصد از کل بازار سرمایه کشور به این مجموعه تعلق دارد. این شرکت در تولید ملی نقشی کلیدی ایفا می‌کند. وی، با تشریح ساختار شستا افزود: سبد سرمایه‌گذاری شستا شامل ۱۰ هلدینگ و ۱۷۶ شرکت فعال است که در حوزه‌های مختلف از جمله نفت، گاز و پتروشیمی (تاپیکو)، سیمان (سیتا)، دارو (تیپیکو)، انرژی (تاصیکو)، حمل‌ونقل، ارتباطات، صنعت مالی و افق سبز فعالیت دارند. مأموریت شرکت افق سبز نیز طبق تأکید مقام عالی وزارت، حرکت از بنگاه‌داری به سهام‌داری و حکمرانی هلدینگی است.

سعیدی با اشاره به نقش توسعه‌ای این مجموعه گفت: شستا در ۲۴ استان کشور حضور مستقیم دارد و با احتساب پروژه‌های در حال اجرا، این حضور به ۲۸ استان می‌رسد. ما در سراسر کشور در حال خلق ثروت، کارآفرینی و توسعه منطقه‌ای هستیم. به بیان دیگر، شستا بازوی توسعه ملی و یکی از ارکان ساخت آینده کشور است؛ از شرق تا غرب، از شمال تا جنوب، شستا در حال سرمایه‌گذاری و خدمت به مردم است.

مدیرعامل شستا در بخش دیگری از سخنانش به چالش‌های موجود پرداخت و ادامه داد: یکی از مشکلات جدی شستا در سال‌های گذشته، تغییرات پی‌درپی مدیران بوده است. همچنین محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها، برخی دخالت‌ها در حوزه مدیریتی و مهاجرت نیروهای متخصص از بخش خصوصی، گاهی باعث فاصله گرفتن از حکمرانی شرکتی مطلوب شده است. تقسیم سود بالا، پایین بودن هزینه‌های تحقیق و توسعه (R&D) و وجود برخی دارایی‌های غیرانتخابی که به‌دلیل تسویه بدهی‌های سازمان تأمین اجتماعی به شستا منتقل شده‌اند نیز از دیگر چالش‌ها بوده‌اند. وی تصریح کرد: ما با تنوع زیاد ذی‌نفعان در ۲۸ استان کشور روبه‌رو هستیم که این موضوع از یک‌سو مزیت است، چرا که گستره اثرگذاری ما را افزایش می‌دهد، اما از سوی دیگر پاسخگویی به همه ذی‌نفعان را پیچیده‌تر می‌کند. وی با بیان اینکه از میان شرکت‌های زیرمجموعه شستا، ۱۳۲ شرکت سودده و ۱۹ شرکت زیان‌ده هستند، افزود: در مجموع، این شرکت‌ها ۷۶ همت سود و ۲.۳ همت زیان به ثبت رسانده‌اند که از این میزان زیان، ۱.۲ همت مربوط به پتروشیمی آبادان است.

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی اعلام کرد: با تلاش همکاران در تاپیکو و قول مساعد مدیران مربوطه، پتروشیمی آبادان پس از دو سال، به‌زودی به خط تولید بازخواهد گشت.

سعیدی با اشاره به برداشت‌های نادرست از وضعیت مالی شستا گفت: در برخی رسانه‌ها تصویری اشتباه از شستا نمایش داده می‌شود، به‌گونه‌ای که سود ۷۶ همتی مجموعه در افکار عمومی به‌صورت زیان تفسیر می‌شود. این ظلم در حق مجموعه‌ای است که عملکرد مثبت و مستندی دارد. تمام اطلاعات مالی شستا شفاف و در سامانه کدال منتشر شده و ما هیچ چیز پنهانی نداریم.

مدیرعامل شستا در ادامه یکی از چالش‌های اصلی مجموعه را تصور نادرست از ماهیت این شرکت دانست و گفت: عده‌ای شستا را یک بنگاه کاریابی می‌دانند، در حالی که شستا یک بنگاه اقتصادی و سرمایه‌گذاری است. مأموریت ما خلق ثروت پایدار و توسعه کارآفرینی مولد است، نه صرفاً اشتغال‌زایی مستقیم یا محرومیت‌زدایی.

آمارهای کلیدی و عملکرد مالی

وی با اشاره به تنوع محصولات تولیدی زیرمجموعه‌های شستا افزود: شستا ۱۶۴۱ محصول متنوع تولید می‌کند که این محصولات اعم از دارو، سیمان، فلزات گرانبها و مرتبط با سایر صنایع هستند همینطور شستا در تیپیکو بیش از ۱۶ هزار شبکه ارتباطی و حضور فعال دارد.

در بخش عملکرد مالی، مدیرعامل شستا اعلام کرد: درآمد تجمیعی شستا در سال گذشته ۴۰۲ هزار میلیارد تومان تحت مدیریت مجموعه بوده است و سود ۶۸ هزار میلیارد تومانی به صورت تلفیقی از تمامی زیرمجموعه‌های شستا محقق شده است. سعیدی با اشاره به ساختار شرکت‌های زیرمجموعه گفت: شستا دارای شرکت‌های کوچک و متوسط معادل ۸۷ درصد و ۱۴ درصد شرکت در مقیاس بزرگ دارد بدین جهت بخش قابل توجهی از دارایی‌های شرکت در شرکت‌های با مقیاس بزرگ است.

برنامه‌های آتی و تحول دیجیتال

مدیرعامل شستا با تشریح برنامه‌های آینده این مجموعه گفت: برای این اتفاق باید از ۲۲ صنعت به ۵ صنعت برسیم و باید به سمت تکنولوژی‌های بالاتر حرکت و از دیجیتالی شدن به سمت تحول دیجیتالی توسعه پیدا کنیم.

وی از برنامه‌های عرضه اولیه شرکت‌های زیرمجموعه خبر داد و اعلام کرد: شرکت نخ تایر یکی از زیرمجموعه‌ها در راستای این مجموعه تا روزهای آتی وارد بازار سرمایه خواهد شد. همچنین ۷۷ شرکت برای ساماندهی انتخاب شدند و کثیری از جلسات با سرمایه‌گذاران داشته‌ایم.

آخرین وضعیت ستاره خلیج فارس

مدیرعامل شستا در پاسخ به شبهات مطرح شده درباره نقش این مجموعه در صندوق‌های بازنشستگی گفت: شستا مسئول ناترازی صندوق‌های بازنشستگی و تأمین اجتماعی نیست و کل درصد سرمایه‌گذاری سازمان تأمین اجتماعی از بیمه کمتر از یک درصد است، از طرفی ۱۶۴ هزار میلیارد تومان سرمایه ثبتی شستا از محل تجدید ارزیابی دارایی‌هاست و هزینه سازمان تأمین اجتماعی مربوط به شستا نیست.

سعیدی در پاسخ به سؤالی درباره پالایشگاه ستاره خلیج فارس گفت: در حال حاضر گفت‌وگوهایی میان ما و وزارت نفت در خصوص پالایشگاه ستاره خلیج فارس در جریان است اما بازده عملکرد این مجموعه تاکنون رضایت‌بخش نبوده زیرا خرید بنزین توسط وزارت نفت انجام می‌شود، فروش خوراک نیز در اختیار همان وزارتخانه بوده و نقش تنظیم‌گری با وزارت نفت است.

مدیرعامل شستا با اشاره به سیاست‌های سرمایه‌گذاری این مجموعه افزود: بخشی از بازده سرمایه‌گذاری باید در جهت توسعه مورد استفاده قرار گیرد و شستا به عنوان یک شرکت سرمایه‌گذاری به دنبال سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مطلوب ذی‌نفعان خود اعم از ذی‌نفعان منطقه‌ای است.

وی با اشاره به برنامه بین‌المللی‌سازی گفت: شستا تحت تأثیر اسنپ‌بک معطل نخواهد شد و بین‌المللی‌سازی صورت خواهد گرفت و توافق نامه‌ای که با سازمان جذب سرمایه‌گذاری خارجی امضا شد، این مسیر را هموارتر خواهد کرد.

سود هفت ماه تیپیکو رکورد زد

مدیرعامل هلدینگ دارویی شستا (تیپیکو) گفت: با همت همه همکاران در شرکت‌های تابعه، سود هفت‌ماهه شرکت‌های تیپیکو با مجموع سود کل سال گذشته (۱۴۰۳) برابری می‌کند.

محمد نادری علیزاده، مدیرعامل هلدینگ تیپیکو و جمعی از مدیران عامل شرکت‌های دارویی وابسته به شستا در مراسم رشد ۹۱ درصدی فروش شرکت توزیع داروپخش در مهرماه ۱۴۰۴ و رسیدن به رقم ۴۴۸۵ میلیارد تومان اظهار داشت: وظیفه اصلی هلدینگ، سیاست‌گذاری، نظارت و ایجاد هم‌افزایی میان شرکت‌های تابعه است و ما در تیپیکو، پشتیبان مدیران عامل در مجموعه‌های زیرمجموعه خود هستیم. نادری علیزاده در ادامه با اشاره به عملکرد تیم مدیریتی جدید تیپیکو تصریح کرد: تیم جدید مدیریتی از دی‌ماه سال گذشته، پس از روی کار آمدن، در جهت رفع بحران در شرکت‌هایی که با چالش‌هایی مواجه بودند، اقدام کرده و با تقویت تیم‌های مدیریتی و رفع معضلات بانکی، مسیر رشد و ثبات را هموار ساخته است. وی خاطرنشان کرد: امروز، با همت همه همکاران در شرکت‌های تابعه، سود هفت‌ماهه شرکت‌های تیپیکو با مجموع سود کل سال گذشته برابری می‌کند.

تغییر مدیرعامل فولاد سفیددشت

طهمورث جوانبخت با حکم سعید زرندی، مدیرعامل گروه فولاد مبارکه اصفهان، به عنوان مدیرعامل جدید شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری جایگزین محمود محمدی فشارکی شد.

بر این اساس مراسم تودیع و معارفه یک‌شنبه چهارم آبان‌ماه در شرکت فولاد مبارکه اصفهان برگزار شد. جوانبخت با ۲۵ سال سابقه فعالیت در گروه فولاد مبارکه، از مدیران موفق و باتجربه صنعت فولاد کشور به شمار می‌رود. وی مسیر حرفه‌ای خود را از سطح کارشناسی تا عضو هیات مدیره در شرکت فولاد مبارکه آغاز کرده و تا جایگاه مدیرعاملی شرکت‌های فولاد خراسان و اکنون فولاد سفیددشت پیش رفته است. از جمله نقاط درخشان کارنامه وی در فولاد خراسان می‌توان به کسب رتبه نخست سودآوری در دو سال متوالی، افزایش سرمایه شرکت از ۲.۳ تا ۱۰ همت از محل سود انباشته و سود خالص ۷ همتی اشاره کرد.

عرضه محصول پتروشیمی آبادان

پتروشیمی آبادان پس از وقفه طولانی PVC گرید S۷۰ خود را در بورس کالای ایران عرضه کرد تا دسترسی صنایع پایین‌دستی به محصول باکیفیت داخلی آسان‌تر شود.

محصول پلی‌وینیل کلراید (PVC) گرید S۷۰ پتروشیمی آبادان برای نخستین‌بار پس از توقف طولانی در بورس کالای ایران عرضه شد. این عرضه در راستای سیاست‌های توسعه بازار، تنوع گریدهای تولیدی و پاسخ‌گویی به نیاز صنایع پایین‌دستی انجام گرفت. در همین حال، بازرگانی پتروشیمی آبادان اعلام کرد: با عرضه این گرید در بورس کالا، مسیر دسترسی آسان‌تر مصرف‌کنندگان داخلی به محصول باکیفیت داخلی هموار شده و گامی دیگر در جهت تحقق خودکفایی در زنجیره تولید PVC کشور برداشته شده است. پتروشیمی آبادان، به عنوان نخستین تولیدکننده PVC در کشور، با تکیه بر توان داخلی، برنامه‌ریزی کرده است تا در ماه‌های آینده سایر گریدهای تخصصی این محصول را نیز در بورس کالا عرضه کند. گفتنی است، گرید S۷۰ به‌عنوان یکی از محصولات پرکاربرد در صنایع تولید فیلم‌های نرم، روکش سیم و کابل و محصولات پزشکی انعطاف‌پذیر PVC شناخته می‌شود.

برگزاری فرآیند ممیزی سیستم‌های مدیریتی در «کاوه»

فرآیند ممیزی سیستم‌های مدیریتی شرکت فولاد کاوه جنوب کیش با هدف ثبت و صدور گواهینامه‌های مدیریتی بین‌المللی، با حضور تیم ممیزان و همکاری فعال واحدهای مرتبط برگزار شد. این ممیزی، حوزه‌های کلیدی شامل مدیریت انرژی، سنجش رضایت مشتریان و رسیدگی به شکایات را پوشش داد و نتایج نهایی آن در دست بررسی و تأیید نهایی است.

هدف از این ممیزی، ارزیابی میزان انطباق فرآیندهای سازمان با الزامات استانداردهای بین‌المللی، سنجش اثربخشی اقدامات اجرایی، بررسی شاخص‌های کلیدی عملکرد (KPI) و شناسایی فرصت‌های بهبود در زمینه‌های مصرف انرژی و ارتباط با مشتریان بوده است. در این ارزیابی‌ها، عملکرد سیستم مدیریت انرژی از منظر بهینه‌سازی مصرف منابع، پایش تجهیزات پرمصرف و مدیریت داده‌های انرژی مورد بررسی دقیق قرار گرفت. همچنین فرآیندهای مرتبط با رضایت‌سنجی مشتریان و چرخه رسیدگی به شکایات با رویکردی تحلیلی و مبتنی بر بهبود مستمر ارزیابی شدند. شایان ذکر است که شرکت فولاد کاوه جنوب کیش در راستای تعهد به توسعه پایدار و ارتقای عملکرد سازمانی، پیش‌تر موفق به اخذ مجموعه‌ای از استانداردهای بین‌المللی معتبر از جمله ISO ۹۰۰۱ (مدیریت کیفیت)، ISO ۱۴۰۰۱ (مدیریت زیست‌محیطی)، ISO ۴۵۰۰۱ (ایمنی و بهداشت حرفه‌ای) و ISO ۳۱۰۰۰ (مدیریت ریسک) شده بود.

در ادامه این مسیر، سه استاندارد ISO ۵۰۰۰۱ (مدیریت انرژی)، ISO ۱۰۰۰۲ (رسیدگی به شکایات مشتریان) و ISO ۱۰۰۰۴ (سنجش رضایت مشتریان) برای نخستین بار در این شرکت استقرار یافته و موفق به اخذ گواهینامه‌های مربوطه گردیده است. شرکت فولاد کاوه جنوب کیش استمرار در بهبود اثربخشی سیستم‌های مدیریتی، ارتقای بهره‌وری و افزایش رضایت ذی‌نفعان را از اولویت‌های راهبردی خود دانسته و بر تعهد خود به تعالی سازمانی، توسعه پایدار و پاسخ‌گویی مؤثر به نیازهای مشتریان تأکید دارد.

بازدهی صندوق‌ها

صندوق‌های طلا	قیمت صدور (ریال)	قیمت ابطال (ریال)	بازدهی هفتگی
طلای سرخ نو ویرا	۳۷,۴۴۷	۳۷,۳۹۰	۳.۶۴%
مبتنی بر طلای پاداش	۱۰,۰۲۶	۹,۹۹۳	-۰.۰۷%
مبتنی بر طلای آتش فیروزه	۱۹,۳۱۳	۱۹,۲۳۰	-۲.۶۲%
طلای عیار مفید	۲۹۳,۸۰۱	۲۹۲,۴۸۸	-۲.۶۳%
کیمیا زرین کاردان	۹۱,۵۰۸	۹۱,۰۶۹	-۲.۷۲%
مبتنی بر سکه طلای کیان	۵۱۳,۰۸۶	۵۱۰,۷۴۶	-۲.۷۴%
مبتنی بر طلای دماوند	۱۹,۴۰۷	۱۹,۳۱۴	-۲.۷۷%
پشتوانه سکه طلای زرافشان امید ایرانیان	۴۵۶,۲۰۱	۴۵۴,۲۳۴	-۴.۶%
طلای تابان تمدن	۴۲,۰۵۴	۴۱,۸۶۹	-۴.۶۳%
مبتنی بر طلای کیمیا	۱۴,۱۱۰	۱۴,۰۵۰	-۴.۶۶%
پشتوانه طلای لوتوس	۷۴۶,۷۷۷	۷۴۳,۴۵۳	-۴.۶۸%
طلای جام زرین پاد	۱۰,۶۱۲	۱۰,۵۶۳	-۴.۷%
پشتوانه طلای گلدیس نوین	۲۰,۵۷۷	۲۰,۴۸۵	-۴.۷۱%
مبتنی بر طلای زروان ویستا	۲۰,۹۶۲	۲۰,۸۶۵	-۴.۷۲%
مبتنی بر سکه طلای نهایت نگر	۳۵,۶۳۸	۳۵,۴۷۴	-۴.۷۳%
مبتنی بر طلای صبا	۶۱,۱۸۸	۶۰,۹۰۴	-۴.۷۴%
مبتنی بر طلای زرگر کارآمد	۱۰,۷۴۶	۱۰,۶۹۵	-۴.۷۶%
طلای آسمان آلتون	۳۳,۴۴۶	۳۳,۲۹۴	-۴.۷۷%
طلای دنای زاگرس	۳۹,۱۷۳	۳۸,۹۸۶	-۴.۸۳%
طلای زمرد بیدار	۱۵,۰۸۵	۱۵,۰۱۴	-۴.۸۸%
مبتنی بر طلای رز	۱۳,۴۵۸	۱۳,۳۹۳	-۴.۸۹%
پشتوانه طلای لیان	۱۹,۴۷۶	۱۹,۳۸۲	-۴.۹%
پشتوانه طلا درنا	۱۱,۹۵۵	۱۱,۸۹۸	-۴.۹۲%
مبتنی بر گواهی سپرده طلای درخشان آبان	۱۸,۸۱۹	۱۸,۷۲۹	-۵.۰۹%

تاریخ به‌روز رسانی جدول ۱۴۰۴/۰۸/۰۶ - منبع: fipiran

صندوق‌های درآمد ثابت	قیمت صدور (ریال)	قیمت ابطال (ریال)	بازده هفتگی
بازده مانا	۱۶,۸۰۷	۱۶,۷۹۵	۰.۷۸%
اعتمادهامرز	۱۰,۰۵۹	۱۰,۰۴۵	۰.۷۷%
با درآمد ثابت آرامش	۱۵,۰۳۶	۱۵,۰۳۲	۰.۷۲%
ثابت مانی	۲۵,۸۵۸	۲۵,۸۴۰	۰.۷۱%
بانک ایران زمین	۱,۰۰۵,۷۴۴	۱,۰۰۴,۶۹۶	۰.۷%
توسعه سرمایه نیکی	۹۴,۰۴۹	۹۴,۰۱۶	۰.۶۹%
ره آورد آباد مسکن	۱,۰۱۶,۳۳۵	۱,۰۱۵,۲۷۴	۰.۶۸%
ستاره پایدار سپهر	۱۶,۴۵۰	۱۶,۴۴۴	۰.۶۷%
نوع دوم پایدار نو ویرا	۲۱,۹۱۵	۲۱,۹۰۳	۰.۶۷%
با درآمد ثابت آریا	۲۶,۳۱۳	۲۶,۲۹۵	۰.۶۶%
با درآمد ثابت پاسارگاد	۱۲,۸۹۰	۱۲,۸۸۶	۰.۶۶%
گنجینه یکم آوید	۳۲,۲۶۹	۳۲,۲۶۱	۰.۶۶%
درین بها بازار	۱۹,۸۱۵	۱۹,۸۰۲	۰.۶۵%
اعتماد داریک	۲۹,۷۷۵	۲۹,۷۱۵	۰.۶۵%
نگین رفاه	۱,۲۰۵,۱۱۷	۱,۲۰۴,۵۷۴	۰.۶۵%
با درآمد ثابت نشان‌هامرز	۲۴,۰۰۷	۲۳,۹۸۶	۰.۶۵%
لبخند فارابی	۲۳,۱۰۵	۲۳,۰۹۸	۰.۶۴%
کامیاب آشنا	۲۹,۱۳۳	۲۹,۱۲۴	۰.۶۴%
مشترک گنجینه مهر	۱۳,۵۶۲	۱۳,۵۵۴	۰.۶۴%
مشترک آسمان سهند	۱۰,۰۵۶	۱۰,۰۵۲	۰.۶۳%
افرا نماد پایدار	۴۰,۴۰۹	۴۰,۳۷۷	۰.۶۳%
نوع دوم کارا	۲۷,۶۶۷	۲۷,۶۶۱	۰.۶۳%
با درآمد ثابت پایش	۱۵,۵۹۹	۱۵,۵۹۳	۰.۶۳%
آسمان دامون	۱۶,۳۳۳	۱۶,۳۲۶	۰.۶۲%
با درآمد ثابت ثمر گندم	۱۰,۵۳۱	۱۰,۵۳۱	۰.۶۲%
با درآمد ثابت ارکیده	۱۴,۵۵۶	۱۴,۵۴۸	۰.۶۲%
نیکوکاری همیار آشنا ایرانیان	۱,۰۰۵,۷۲۴	۱,۰۰۵,۳۶۵	۰.۶۲%
آرمان کارآفرین	۱۰,۰۵۶	۱۰,۰۵۱	۰.۶۲%
خاتم ایساتیس پویا	۳۱,۵۱۹	۳۱,۵۰۸	۰.۶۱%
طلوع تدبیر پایا	۱۸,۴۹۷	۱۸,۴۹۴	۰.۶۱%
با درآمد ثابت سام	۱۵,۸۶۸	۱۵,۸۶۱	۰.۶۱%
با درآمد ثابت نگین سامان	۱۴,۶۶۴	۱۴,۶۵۵	۰.۶%
توسعه افق رابین	۲۱,۱۶۲	۲۱,۱۵۳	۰.۶%
آرمان آتی کوثر	۹۳,۱۶۷	۹۳,۱۴۳	۰.۶%
با درآمد ثابت اکسیژن	۱۴,۶۶۷	۱۴,۶۶۰	۰.۶%
با درآمد ثابت شمیم تابان مهرگان	۱۴,۳۵۴	۱۴,۳۴۲	۰.۶%
پیشگامان سرمایه نوآفرین	۱,۰۰۸,۷۰۴	۱,۰۰۸,۴۳۲	۰.۶%
امین انصار	۱,۰۱۸,۶۷۰	۱,۰۱۸,۰۷۴	۰.۵۹%

تاریخ به‌روز رسانی جدول ۱۴۰۴/۰۸/۰۶ - منبع: fipiran

سخن هفته

رِسک از آن جایی ناشی می‌شود که ندانید در حال انجام چه کاری هستید.

«وارن بافت»

■ صاحب امتیاز: شرکت نیکان رسانه بازار سرمایه
■ مدیر مسئول: امیرآشتیانی عراقی
■ قائم مقام مدیرمسئول: معراج نادری فصیح
■ زیر نظر: شورای سردبیری
■ دبیر تحریریه: حبیب علیزاده
■ تحریریه: حمزه بهادیوند چگینی، علی آل‌بویه، ساره صابری، نجمه آجربندیان

■ مدیر هنری: سید مهدی لنکرانی
■ ویراستار: نسرین اسلامی
■ عکس: مهدی زرقانی
■ امور مالی: نیکتا حکمت
■ بازرگانی: فاطمه اسکندری، زینب همت‌یار، سحر کاشفی
■ توزیع و اشتراک: ترانه ابوالحسن‌پور

■ امور اداری: کوثر صدفی
■ ناظر فنی:هادی میرزایی
■ آمار و پردازش اطلاعات: شرکت نوآوران امین
■ نشانی: تهران، میدان گلها، بزرگراه شهید گمنام، خیابان جهان‌آرا، کوچه ۱۳/۲ (بابک)، پلاک ۱۶، طبقه دوم
■ تلفن: ۸۸۶۳۵۸۰۸ – ۸۸۰۲۷۳۷۸ – ۰۲۱) ۴۱۶۷۴۰۰۰)

■ فکس: ۴۱۴۲۵۸۹۴ (۰۲۱)
■ چاپ: مؤسسه جام‌جم برتر برنا
■ فروش برخط: jaaar.com / fidibo.com / taaghche.com
■ ایمیل مدیر مسئول: amir.ashtiani@gmail.com
■ ISSN: 2252 - 035X

تخته سیاه

گروه مالی شریف

نام دوره	زمان برگزاری
اصول ارزیابی اقتصادی طرح‌های سرمایه‌گذاری	۱۰ آبان
اکسل کاربردی برای بازارهای مالی	۱۰ آبان

www.irfinance.ir

کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار

نام دوره	زمان برگزاری
اکسل کاربردی	۲۵ آبان
مرور و بروزرسانی فرآیند خرید اعتباری اوراق بهادار	۲۲ آبان

www.seba.ir

کارگزاری بانک سپه

نام دوره	زمان برگزاری
وبینار شاخص‌های اقتصادی اثرگذار بر بازار سرمایه	۱۱ آبان
آشنایی با بازار بدهی	۱۲ آبان

www.sepahbroker.ir

پیشگامان دنیای مالی

نام دوره	زمان برگزاری
سومین دوره تحلیل صنعت بانک	در حال ثبت نام
تحلیل صنعت فلزات اساسی	درحال ثبت نام

www.donyayemali.com

مرکز مالی ایران

نام دوره	زمان برگزاری
هجدهمین دوره جامع آمادگی سطح یک آزمون تحلیلگری خبره مالی CFA	۲۲آ بان
بیستمین دوره آمادگی آزمون اصول بازار سرمایه	۲۸ آبان

www.ifc.ir

کیوسک خارجی

برنده جنگ تجاری

دونالد ترامپ از زمان ورود به کاخ سفید در ابتدای سال ۲۰۲۵ نشان داده است که عزم جدی برای به هم ریختن توازن تجاری جهان دارد. از همان زمان، بزرگترین اقتصاد جهان، دومین غول اقتصادی را هدف گرفت، هر چند آمارها نشان می‌دهند که در این زمینه موفق نبوده است. مجله «اکونومیست» در تازه‌ترین شماره خود به بررسی سیاست‌های تجاری آمریکا پرداخته و نوشته است: دونالد ترامپ و شی جین‌پینگ، روسای جمهور آمریکا و چین قرار است در کره جنوبی دیدار کنند، هر چند معلوم نیست که آنها واقعا قصد چنین کاری را داشته باشند. مهمترین رابطه دوجانبه جهان به همین اندازه شوک‌آور است. هفته‌هاست آمریکا و چین یکدیگر را به شلاق گرفته‌اند. آمریکا صادرات فناوری به چین را محدود و این کشور را به اعمال تعرفه‌های سنگین تهدید کرده است. در مقابل، چین هم صادرات فلزات نادر خاکی به آمریکا را به شدت محدود کرده است. با این جنگ تجاری، ارتباط دو کشور به شدت کاهش یافته است. گرچه در کاخ سفید به برتری آمریکا اعتقاد دارند اما واقعیت‌ها بسیار متفاوت‌تر هستند.

دیپلماسی ناوچه جنگی

دولت آمریکا تلاش می‌کند، قدرتمندترین مرد ونزوئلا را سرنگون کند. این به معنای تلاش برای تغییر رژیم در این کشور آمریکای جنوبی است. هفته‌نامه «د ویک» در آخرین شماره خود به بررسی تحولات اخیر در منطقه آمریکای جنوبی پرداخته و نوشته است: هم‌زمان با ادامه تبلیغات علیه قاچاق مواد مخدر که با حمله نظامی به چندین قایق آغاز شده بود، شواهد نشان می‌دهند که دولت ترامپ به دنبال سرنگونی نیکلاس مادورو رئیس جمهور ونزوئلا به بهانه ایفای نقش اصلی در روند قاچاق مواد مخدر است. حدود ۱۰ هزار نیروی نظامی آمریکایی در قالب ۸ ناو جنگی، ۱۰ فروند هواپیمای اف۳۵، تعداد زیادی پهپاد، یک زیردریایی اتمی و پایگاه موقت برای پشتیبانی از نیروهای ویژه به منطقه کارائیب اعزام شده‌اند. گرچه دولت آمریکا مدعی است این اقدام بخشی از برنامه مقابله با قاچاق مواد مخدر به داخل خاک آمریکاست اما به گفته برخی مقام‌های دولتی که نامی از آنها نبرده شده، هدف اصلی این تحرکات نظامی، سرنگونی دولت چپگرای مادورو است. دونالد ترامپ همچنین مجوز عملیات مخفیانه سازمان سیا در خاک ونزوئلا را صادر کرده است.

آمار

جهش بورس‌ها از مسیر IPO

علی دانیال
روزنامه‌نگار

داده‌های فدراسیون بورس‌های جهان (WFE) نشان می‌دهند که در دوره ۹ ماهه (از ابتدای سال تا پایان سه ماه سوم ۲۰۲۵) ارزش بورس‌های جهان بیش از ۱۳ تریلیون دلار افزایش یافته است. این رقم تقریبا معادل کل تولید ناخالص داخلی (GDP) سه غول اقتصادی جهان یعنی آلمان، ژاپن و هند در سال ۲۰۲۵ است. بر پایه اعلام فدراسیون، عرضه‌های اولیه سهام نقش حیاتی در رشد ارزش بازارهای سهام جهان داشته است.

سه ماه سوم ۲۰۲۵ را باید فصل رونق عرضه‌های اولیه سهام دانست. بر اساس داده‌های سایت EY، بازار جهانی IPO در سه ماه سوم امسال شاهد رشد چشمگیری بوده است. در این مدت، بازارهای سهام جهان در مجموع شاهد عرضه سهام ۳۷۰ شرکت بودند. این تعداد نسبت به سه ماه سوم سال گذشته ۱۹ درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین ارزش عرضه‌های اولیه در این مدت با جهش ۸۹ درصدی مواجه شد و به رقم ۴۸,۳ میلیارد دلار رسید. این روند مثبت در داده‌های ۹ ماه نخست سال نیز قابل مشاهده است. از ابتدای سال ۲۰۲۵ تا پایان ماه سپتامبر تعداد ۹۱۴ عرضه اولیه سهام در سراسر جهان انجام شد که ۵ درصد بیشتر از دوره مشابه سال گذشته بود. ارزش عرضه‌های اولیه نیز به رقم ۱۱۰,۱ میلیارد دلار رسید که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۴۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

آمار منطقه‌ای

• **سوئیس:** شرکت SMG در بورس اوراق بهادار سوئیس عرضه شد. این عرضه اولیه با ارزش ۹۰۳ میلیون فرانک سوئیس، بزرگترین IPO اروپا در سال ۲۰۲۵ و یکی از ۱۰ عرضه اولیه بزرگ جهان بوده است. همچنین در سال ۲۰۲۵ سه IPO جدید در بورس سوئیس انجام شده است.

• **آمریکا:** بر پایه آمارهای موجود، بورس‌های آمریکا در سه ماه سوم امسال شاهد ۹۷ عرضه اولیه بوده‌اند. این رقم در بازه ۹ ماهه به ۲۶۲ عرضه اولیه رسیده است. آخرین آمار مربوط به IPO در بورس‌های آمریکا نشان می‌دهد که تا روز ۲۴اکتبر (دوم آبان) مجموع IPOها به رقم ۲۹۱ رسیده است. از میان IPO های بازار آمریکا در سال ۲۰۲۵، بیشترین بازده عرضه اولیه به میزان ۵۰۰ درصد مربوط به هلدینگ Rich Sparkle (از زمان ورود به بازار در ۸ جولای، ۱۷ تیر) بوده است. همچنین بیشترین بازده منفی به میزان ۹۲ درصد به عرضه سهام شرکت Circle Internet (زمان عرضه ۹ ژوئن، ۱۹ خرداد) تعلق داشته است. از سال ۲۰۲۲ تعداد عرضه‌های اولیه سهام در بورس‌های آمریکا روندی صعودی داشته است.

• **چین:** بازار IPO چین نیز با رشد چشمگیری روبه‌رو شد. در سال ۲۰۲۵ تعداد عرضه‌های اولیه در بازارهای چین به عدد ۱۵۵ رسید که نسبت به مدت مشابه سال قبل (۱۱۹ عرضه اولیه) رشد قابل توجهی داشته است. بزرگترین IPO بورس‌های چین در سه ماه سوم امسال مربوط به عرضه اولیه سهام شرکت بین‌المللی ژیجینگ گولد به ارزش ۳,۲ میلیارد دلار بوده است.

• **اروپا:** تنها منطقه‌ای که با افت تعداد IPO مواجه شد، اروپا بود. تعداد عرضه‌های اولیه سهام در بورس‌های اروپایی در سال ۲۰۲۵ به رقم ۷۳ رسید که نسبت به رقم ۹۷ عرضه اولیه در سال گذشته ۲۴ مورد کاهش نشان می‌دهد. بر این اساس، ارزش عرضه‌های اولیه نیز از ۱۵,۴ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۴ به ۹,۴ میلیارد دلار در سال جاری کاهش پیدا کرد.

در ۹ ماه نخست ۲۰۲۵ بیشترین ارزش عرضه‌های اولیه سهام مربوط به بخش‌های فناوری (۲۳,۸ میلیارد دلار)، خدمات حمل و نقل (۱۴,۲ میلیارد دلار) و املاک و مستغلات و ساخت‌وساز (۱۳,۲ میلیارد دلار) بوده است. عرضه عمومی سهام برای هر شرکت یک نقطه عطف مهم به شمار می‌رود اما این رخداد با مسئولیت‌های جدید، به ویژه از نظر رعایت الزامات گزارشگری نیز همراه است. بنابراین دشواری‌های خاص خود را دارد.

کتاب

سرخوشی غیرعقلائی
irrational exuberance

• **نویسنده:** رابرت شیلر
• **ترجمه:** سیدفرهنگ حسینی
• **انتشارات:** چالش

کتاب سرخوشی غیرعقلائی نوشته رابرت شیلر، اقتصاددان برجسته و برنده جایزه نوبل، اثری ماندگار در حوزه اقتصاد رفتاری و تحلیل حباب‌های مالی است. شیلر در این کتاب با نگاهی چندبعدی، حباب‌های بازار سهام، بازار مسکن و حتی بیت‌کوین را بررسی می‌کند و نشان می‌دهد که چرا سرمایه‌گذاران گاهی برخلاف منطق اقتصادی، وارد فاز هیجان می‌شوند. ترجمه فارسی این کتاب توسط سیدفرهنگ حسینی و با همکاری نشر چالش انجام شده است.

مروری بر فصل‌های پیشین کتاب

در فصل‌های ابتدایی کتاب، شیلر مفهوم «سرخوشی غیرعقلایی» را تعریف می‌کند؛ همان حالتی که در آن سرمایه‌گذاران با هیجان و امید غیرمنطقی، قیمت دارایی‌ها را فراتر از ارزش واقعی آن‌ها بالا می‌برند.

او با بررسی داده‌های تاریخی بازار سهام، از قرن نوزدهم تا دوران دات‌کام، نشان می‌دهد که چگونه احساسات جمعی، رسانه‌ها و توهم ثروت موجب شکل‌گیری حباب‌های بزرگ اقتصادی شده‌اند. در فصل‌های میانی، نویسنده عوامل روان‌شناختی، فرهنگی و رسانه‌ای را که بر تصمیم‌های اقتصادی تأثیر می‌گذارند، واکاوی می‌کند و ثابت می‌کند که انسان، برخلاف مدل‌های کلاسیک اقتصاد، همیشه عقلانی رفتار نمی‌کند. پیش از فصل سیزدهم، مباحثی همچون حباب‌های بازار مسکن، نقش رسانه‌ها در تحریک رفتار جمعی و ضعف نهادهای نظارتی در کنترل بحران‌ها بررسی می‌شود.

خلاصه فصل سیزدهم
نوسان سوداگری در یک جامعه آزاد

در فصل سیزدهم کتاب «سرخوشی غیرعقلائی»، رابرت شیلر با زبانی تیز و هشداردهنده به سراغ پرسشی بنیادین می‌رود: چگونه می‌توان در یک جامعه آزاد، از نوسانات و حباب‌های سفته‌بازانه جلوگیری کرد؟

او با اشاره به سه اوج بزرگ قیمت در بازارهای مالی جهان (سال‌های ۲۰۰۰، ۲۰۰۷ و ۲۰۱۴) تأکید می‌کند که هیچ‌یک از این جهش‌ها پشتوانه منطقی و بنیادی نداشتند. این افزایش‌ها، بازتابی از تصمیمات احساسی میلیون‌ها سرمایه‌گذار بوده است، نه حاصل تحلیل علمی. رسانه‌ها با انگیزه جلب توجه عمومی، به‌جای آموزش تحلیل بنیادی، این هیجان را تشدید کرده‌اند. شیلر توضیح می‌دهد که قیمت مسکن در سال‌های پیش از ۲۰۰۶ نیز با همین منطق روانی بالا رفت. خریداران مسکن با مشاهده رشد قیمت‌ها، باور کردند که افزایش قیمت تا ابد ادامه خواهد داشت. به تعبیر شیلر، این همان «روان‌شناسی حباب» است که ریشه در تمایل انسان به پیروی از جمع و ترس از جاماندن دارد.

او نظریه بازخورد (Feedback Theory) را یادآور می‌شود: افزایش قیمت باعث جذب سرمایه‌گذاران جدید می‌شود، و همین ورود تازه‌واردها قیمت را باز هم بالاتر می‌برد. به این ترتیب، چرخه‌ای از رشد غیرواقعی شکل می‌گیرد که دیر یا زود با سقوط ناگهانی پایان می‌یابد.

در ادامه، شیلر نقدی تند به نهادهای سیاست‌گذار وارد می‌کند. او می‌گوید با وجود تأسیس نهادهایی مانند «شورای نظارت بر ثبات مالی» در آمریکا و اروپا پس از بحران ۲۰۰۸، هنوز هم این سازمان‌ها قادر نیستند از شکل‌گیری حباب‌های تازه جلوگیری کنند. زیرا مشکل، تنها ساختاری نیست؛ بلکه ریشه در ذهنیت انسانی دارد.

شیلر در این فصل از اقتصاددانان، رهبران فکری و رسانه‌ها می‌خواهد که سکوت خود را بشکنند و در برابر قیمت‌گذاری بیش‌ازحد دارایی‌ها موضع بگیرند. او سکوت کارشناسان را به پزشکی تشبیه می‌کند که با دیدن فشار خون خطرناک بیمار، چیزی نمی‌گوید چون مطمئن نیست چه اتفاقی می‌افتد. در بخشی دیگر، او به سیاست‌های پولی اشاره می‌کند و هشدار می‌دهد که افزایش شدید نرخ بهره برای ترکاندن حباب‌ها ممکن است فاجعه‌بار باشد؛ همان‌طور که در سال ۱۹۲۹ و رکود بزرگ دهه ۳۰ میلادی اتفاق افتاد. به باور شیلر، بانک‌های مرکزی باید با احتیاط و تدریج عمل کنند؛ افزایش‌های نمادین نرخ بهره همراه با هشدار عمومی می‌تواند مؤثر باشد، اما سیاست‌های تند و شوک‌گونه می‌تواند کل اقتصاد را فلج کند.

شیلر سپس به نقش رهبران فکری اشاره می‌کند؛ از جان دی. راکفلر و جی.پی. مورگان در بحران ۱۹۰۷ گرفته تا آلن گرینسپن در دهه ۹۰. او نتیجه می‌گیرد که هشدارهای اخلاقی و بیانیه‌های مسئولانه می‌توانند نقش روانی مهمی در آرام کردن بازارها داشته باشند، اگر صادقانه و بدون منافع شخصی صادر شوند.

در ادامه فصل، نویسنده درباره محدودیت‌های بازار مانند «مدارشکن‌ها» و قوانین «فروش استقراضی» بحث می‌کند. او معتقد است تعطیلی موقت بازار یا محدودیت معاملات نمی‌تواند مانع حباب‌های بلندمدت شود. برعکس، ممکن است تجربه سقوط واقعی و اصلاح طبیعی بازار اثر آموزشی و تثبیت‌کننده بیشتری داشته باشد.

در بخش پایانی فصل، شیلر پیشنهاد می‌دهد که برای مهار نوسانات باید بازارها را گسترش داد و ابزارهای مالی تازه‌ای برای پوشش ریسک ایجاد کرد. او از تجربه شخصی خود در طراحی شاخص‌های Case–Shiller سخن می‌گوید و بر نقش بازارهای آتی مسکن در ثبات قیمت‌ها تأکید می‌کند. در نهایت، او به بحران پس‌انداز و بازنشستگی اشاره کرده و هشدار می‌دهد که اتکا به رشد دائمی بازار سهام، خطایی خطرناک است. سیاست‌گذاران باید واقع‌گرایانه‌تر بیندیشند و مردم را به پس‌انداز و سرمایه‌گذاری منطقی تشویق کنند. پیام اصلی فصل سیزدهم روشن است: در یک جامعه آزاد نمی‌توان از همه خطاهای مالی جلوگیری کرد، اما می‌توان با آموزش، شفافیت و گفت‌وگوی عمومی از شدت بحران‌ها کاست.

ادامه مسیر کتاب؛ از هشدار تا راه‌حل

در فصل‌های پایانی کتاب «سرخوشی غیرعقلائی»، شیلر به نقش دولت‌ها، رسانه‌ها و آموزش عمومی در جلوگیری از تکرار چرخه‌های حباب و سقوط می‌پردازد. او آینده‌ای را ترسیم می‌کند که در آن جامعه با ارتقای سواد مالی، تصمیمات منطقی‌تری در بازارها می‌گیرد. پیام نهایی کتاب ساده اما عمیق است: هیجان غیرمنطقی همواره بخشی از ذات انسان است، اما شناخت آن می‌تواند ما را از تکرار اشتباه‌های بزرگ اقتصادی نجات دهد.

کیوسک خارجی

برترین ابداعات ۲۰۲۵

ربات‌ها به خانه‌ها می‌آیند. با توسعه هوش مصنوعی و عرضه‌ها ربات‌های پیشرفته، انتظار می‌رود که آینده بازار کار با تحولات زیادی روبه‌رو شود. این تازه آغاز راهی است که پایان آن ناپیداست. مجله «تایم» در فهرست سالانه مهمترین و جالب‌ترین ابداعات به معرفی ۳۰۰ اختراع و ابداع مهم پرداخته که جهان را به مکانی راحت‌تر، بهتر و هوشمندتر تبدیل می‌کنند. در حالی که شرکت‌های بزرگ فناوری در سراسر جهان بر سر خلق نخستین ربات انسانی کامل به شدت در حال رقابت هستند، این مجله نوشته است: این روزها سیلیکون ولی پر از شرکت‌هایی است که برای ساخت ربات‌های انسان‌نما رقابت می‌کنند. دفتر مرکزی شرکت هوش مصنوعی رباتیک Figure این روزها روی ساخت ربات‌های آشپزخانه فعالیت می‌کند. ایت استارتاپ ۳ ساله در یک مسابقه سرعت در آستانه معرفی نسل بعدی ربات خود یعنی Figure ۳ است. شرکت امیدوار است که این نمونه جدید ربات‌ها از کارایی لازم برای انجام امور خانه و همه نوع کار بدنی برخوردار باشند. این لحظه حیاتی برای شرکتی است که با ارزش ۳۹ میلیارد دلار توانسته یک میلیارد دلار تأمین مالی کند.

تب طلا بالا گرفت

بازار جهانی طلا، با جود نوسان‌های مداوم همچنان داغ است. خرید بانک‌های مرکزی جهان و صندوق‌های سرمایه‌گذاری طلا در کنار حضور سرمایه‌گذاران خرد، رونق این بازار را رقم زده است. نشریه «مانی ویک» در تازه‌ترین شماره خود به بررسی شرایط بازار جهانی طلا پرداخته و نوشته است: هفته گذشته طلا تسلیم شرایط شد و پس از رشد نزدیک به ۳۰ درصدی در دو ماه، در یک روز بیش از ۶ درصد افت قیمت را تجربه کرد که از بیشترین کاهش روزانه از سال ۲۰۱۳ بود. این روند اشکالی ندارد. به عنوان طرفداران طلا، ما رونق بازار طلا را دوست داریم اما ترجیح می‌دهیم که این بازار، روند صعودی آهسته و آرامی داشته باشد. اما چه چیز در انتظار سرمایه‌گذاران است؟ بر اساس تحلیل تکنیکال، در سال ۲۰۰۶ اتفاق مشابهی رخ داد به این معنا که پس از یک رشد چشمگیر، بازار با اصلاح ۲۵ درصدی روبه‌رو شد. به طور معمول، با افزایش نگرانی و انتشار اخبار بد، جذابیت طلا نیز بیشتر می‌شود. چنین به نظر می‌رسد که بسیاری از سرمایه‌گذاران به ادامه روند صعودی طلا باور دارند.

بورس اطلاعات
ETELAAT BOURSE
| آبان ۱۴۰۴ • هفته دوم • سال سیزدهم • شماره ۶۱۲ |

مدیرعامل گروه مالی مهرگان خبر داد:

افزایش سرمایه از محل سود انباشته؛ به زودی

هفته‌نامه بورس گروه مالی مهرگان بـــا ۷۰ همت دارایی تحت مدیریت و بالغ بر ۴۶ همـــت خالص ارزش روز دارایی‌ها در آخرین روز معاملاتـــی هفته پیش با عرضه معادل ۵ درصد از سهام خود دربورس، فصل تازه‌ای از روند توسعه ای خود را آغاز کرد. این گروه دارای ۴ شرکت فرعی تحت کنترل شامل شرکت سرمایه‌گذاری امین مهرگان، کارگزاری آرمون بورس، سبدگردان مهرگان و شـــرکت واسپاری مهرگان پیشرو است. ارزش روز پرتفوی بورســـی گروه مالی مهرگان در حدود ۴۵ همت و بهای تمام‌شده پرتفوی ۵.۴ همت است که مازاد ارزش ایجادشده از محل پرتفوی بورسی را به ۳۹.۶ همت می‌رساند. غلامرضا رحیمی، مدیرعامل گروه مالـــی مهرگان با بیان این مقدمه جزئیات فعالیت‌ها، عملکرد مالی و برنامه‌های راهبردی این گروه را تبیین کرد.

***

*** عملکرد مالی گروه در سال ۱۴۰۳ چگونه بوده است؟**

در حـــال حاضر، ۵ صندوق ســـرمایه‌گذاری از جمله صندوق‌های طلوع بامداد مهرگان، شمیم تابان مهرگان، سرمایه‌گذاری اختصاصی مهرگان، جســـورانه ارغوان و صندوق بخشی پتروشـــیمی آلکان تحت مدیریت شـــرکت ســـبدگردان مهرگان فعالیت دارند؛ بر اساس صورت‌های مالی سال ۱۴۰۳، درآمدهای عملیاتی تلفیقی گروه و شرکت اصلی به‌ترتیب بالغ بر ۸.۹ همت و ۵.۱ همت بوده و سود خالص تلفیقی و شرکت اصلی نیز به‌ترتیب ۸.۴ و ۴.۹ همت محقق شـــده است. همچنین سود نقدی دریافتی از شرکت‌های سرمایه‌پذیر در شرکت اصلی، ۴.۵ همت بوده که عمده آن از شرکت‌های نفت و گاز پارسیان، سرمایه‌گذاری امین مهرگان، پتروشیمی مارون، سرمایه‌گذاری غدیر و بیمه کوثر با سهم به‌ترتیب ۲۸، ۲۷، ۲۴، ۹ و ۶ درصد (جمعاً معادل ۹۴ درصد) از ســـود نقدی تشکیل شـــده است. همچنین پیش‌بینی می‌شـــود در سال جاری درآمد و سود خالص تلفیقی گروه مالی مهرگان به‌ترتیب ۱۲ و ۶.۵ همت محقق شود.

*** برنامه ای برای افزایش سرمایه و عرضه مجدد دارید؟**

سرمایه ثبت‌شده شـــرکت در حال حاضر ۳،۶۵۰ میلیارد تومان است و مطابق برنامه‌های توسعه‌ای، افزایش سرمایه از محل سود انباشته و آورده

سهامداران در دستور کار قرار دارد. همچنین با هماهنگی‌های انجام‌شده، ۵ درصد از سهام گروه مالی مهرگان (به میزان ۱،۸۲۵،۰۰۰،۰۰۰ سهم) با نماد «مهرگان» در گروه ســـرمایه‌گذاری‌ها و طبقه سایر واسطه‌های مالی در بازار سرمایه عرضه خواهد شد.

*** ترکیب پرتفوی بورسی گروه مالی مهرگان چگونه است؟**

ترکیب پرتفوی بورســـی نشـــان می‌دهد حدود ۷۰ درصد از ارزش روز دارایی‌ها در صنعت شـــیمیایی (شامل شـــرکت‌های مارون و نفت و گاز پارسیان) و مابقی در صنایع فلزات، بیمه‌ای، چندرشته‌ای و سایر حوزه‌ها سرمایه‌گذاری شده است

*** درباره سرمایه انسانی گروه مالی مهرگان نیز بفرمایید.**

در حال حاضر، گروه مالی مهرگان و شـــرکت‌های فرعی تحت کنترل با ۱۶۰ نفر نیروی انسانی متخصص فعالیت می‌کنند که بیش از ۸۳ درصد آنان دارای تحصیلات عالیه هستند. این ترکیب سرمایه انسانی، پشتوانه‌ای ارزشمند برای تداوم مسیر رشد و توسعه این مجموعه محسوب می شود.

*** برنامه‌هـــای راهبردی و اقدامات توســـعه‌ای گروه مالی مهرگان چیست؟**

مـــا مجموعه‌ای از برنامه‌های راهبردی را در دســـتور کار داریم که اهم آن‌ها عبارت‌اند از:

تکمیل زنجیره ارزش خدمات مالی از طریق تأسیس شرکت‌های جدید در حوزه‌های صرافی، پردازش اطلاعات مالی، صندوق تضمین غیردولتی و توســـعه صندوق‌های متنوع از جمله صندوق املاک و مستغلات، طلا، بازنشستگی تکمیلی و صندوق سرمایه‌گذاری ارزی.

توسعه روش‌های تأمین مالی با نرخ مناسب از محل بازار پول و سرمایه، از جمله انتشار اوراق اختیار تبعی، تأمین مالی جمعی، اوراق مرابحه ارزی و سایر ابزارهای نوآورانه مالی.

توسعه سوپراپلیکیشن مهرگان دیجیتال در راستای بهره‌گیری از فرصت جامعه بزرگ ذی‌نفعان.

بهبود ترکیب ســـرمایه‌گذاری‌ها از طریق تحصیل سهام مدیریتی مؤثر، واگذاری دارایی‌های کم‌بازده، افزایش ســـرمایه شرکت و اصلاح ساختار مالی به منظور بهبود بازده دارایی‌ها.

بهینه‌ســـازی پرتفوی سرمایه‌گذاری‌ها با هدف افزایش بازدهی و تقسیم سود حداکثری برای سهامداران.

ارتقای شفافیت و انضباط مالی با استقرار کامل نظام حاکمیت شرکتی و بهره‌گیری از ظرفیت کمیته‌های تخصصی شامل راهبردی، تأمین مالی، حسابرسی، ریسک، سرمایه‌گذاری و انتصابات.

بهبود کیفیت ســـودآوری از طریق مدیریت هزینه، ســـودآوری پایدار و متنوع‌سازی درآمدها با حرکت به سمت درآمدهای مبتنی بر فناوری.

حفظ و ارتقای جایگاه گروه مالی مهرگان در بازار سرمایه از طریق تقویت عملکرد، برندینگ و تعامل اثربخش با ذی‌نفعان.

*** چشم‌انداز گروه مالی مهرگان را چگونه ترسیم می‌کنید؟**

چشـــم‌انداز گروه مالی مهرگان با هدف دســـتیابی به جایگاه پیشرو در صنعت خدمات مالی کشور، در مسیر شکل‌دهی به مجموعه‌ای یکپارچه از شـــرکت‌ها و نهادهای مالی متنوع گام برمی‌دارد. این گروه با تکیه بر ارزش‌آفرینی پایدار، نوآوری فناورانه و حاکمیت شرکتی کارآمد، در پی خلـــق ارزش افزوده اقتصادی بلندمدت برای ذی‌نفعان و ایفای نقشـــی اثرگذار در توسعه بازارهای مالی کشور است.

یادداشت

تأثیر صندوق‌های رمزارزی بر تنوع و عمق بازار

هادی جوهری
مدیرعامل شرکت مشاور سرمایه‌گذاری ترنج

از ســـال ۱۳۹۷، شـــاهد استقبال گسترده عموم مردم، به ویژه نسل جدید سرمایه‌گذاران از دارایی‌های دیجیتال بودیم. در آن سال‌ها، این بازارها در ایران به رسمیت شناخته نمی‌شـــدند و اغلب به عنوان یک روند گذرا تلقی می‌شـــدند؛ در ســـطح جهانی، نگرش نســـبت به دارایی‌های دیجیتال از تردید اولیه به پذیرش رســـمی تغییر یافته است. بانک‌های مرکزی کشورهای مختلف اکنون به سمت ایجاد ذخایر از این دارایی‌ها به عنوان بخشی از سبد دارایی‌های امن حرکت کرده‌اند.

برای مثال، گزارش‌های اخیر نشـــان می‌دهد تا سال ۲۰۳۰، بانک‌های مرکزی ممکن اســـت مقادیر قابل‌توجهی از بیت‌کوین و طلا را به دلیل محبوبیت رو به رشـــد نهادی و ضعف نسبی دلار به عنوان ذخایر کلیدی نگهداری کنند. یکی از نقاط عطف این تحول، تأســـیس صندوق‌های ETF (قابل معامله در بورس) مبتنی بر دارایی‌های دیجیتال اســـت. صندوق‌های ETF دارایی‌های دیجیتال ابزاری کلیدی برای ســـرمایه‌گذاران نهادی محسوب می‌شوند زیرا ریسک‌های سرمایه‌گذاری مستقیم را به طور قابل توجهی کاهش می‌دهند.

مزایای اصلی شامل ســـادگی معاملات، نقدشوندگی بالا، هزینه‌های معاملاتی کمتر نســـبت به ســـرمایه‌گذاری مســـتقیم اســـت. علاوه بر این، ETF ها به ســـرمایه‌گذاران اجازه می‌دهند بدون درگیر شـــدن با پیچیدگی‌های نگهداری کیف پول دیجیتال یا انتقال به صرافی‌های خارجی، در این دارایی سرمایه‌گذاری کنند. در ایران، حرکت از به‌رسمیت‌شناخته نشدن به سمت ایجاد چارچوب‌های قانونی متناســـب با دارایی‌های دیجیتال، گامی مثبت است. با این‌حال، ماهیت پویـــای این بازار اجازه قانون‌گذاری ســـنتی را نمی‌دهد؛ ســـرعت تحولات آن بســـیار بالاتر از فرآیندهای قانون‌گذاری است. بنابراین، تنظیم‌گری با مشارکت اکوسیستم و تأکید بر خودتنظیم‌گری می‌تواند راهکار عملی باشد.

در این زمینه، تأســـیس صندوق‌های مبتنی بر دارایی‌های دیجیتال می‌تواند از طریق شـــورای عالی بورس، با اختیارات آن شورا برای تعریف ابزارهای جدید، پیگیری شود. این رویکرد نه تنها با زیرساخت‌های موجود بازارسرمایه همخوانی دارد، بلکه ریســـک‌ها را مدیریت می‌کند. یکی از عملی‌ترین روش‌ها برای ورود دارایی‌های دیجیتال به بازار رســـمی ســـرمایه، مدل گواهی سپرده بیت‌کوین است. قوانین کنونی بورس کالا امکان طراحی محصولات مالی نوین مبتنی بر بیت‌کوین از طریق گواهی سپرده را فراهم می‌کند. این ابزار از منظر فقهی قابل تطبیق است و زیرســـاخت‌های فنی و اجرایی آن در بازارسرمایه امکان فراهم شدن دارد. بر اســـاس طرح اخیر، بیت‌کوین به عنوان یک "کالا" تلقی شده و گواهی سپرده‌ای مشابه شمش طلا برای آن صادر می‌شود.

کی کجا رفت

مدیران بورسی کجا رفتند؟

• **ومعادن:** اردشیر سعد محمدی به عنوان مدیرعامل و عضو هیأت مدیره شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات معرفی شد که دارای مدرک دکترای مهندسی معدن است. کیارش مهرانی دبیر هیأت مدیره شرکت است و دارای مدرک دکترای حسابداری است. رییس هیأت مدیره شرکت محمد آقا جانلو است؛ وی دارای مدرک کارشناسی ارشد مهندسی مواد است. نایب رییس هیأت مدیره شرکت محمد کلانتری است و دارای مدرک دکترای مدیریت کسب و کار است. دیگر اعضای هیأت مدیره شرکت محمد رضا درخشنده، سجاد طهماسبی هستند.

• **رافزا:** مهدی احمدی به عنوان مدیرعامل و عضو هیأت مدیره شرکت رایان هم افزا معرفی شد؛ وی دارای مدرک دکترای تخصصی علوم اقتصادی است. نایب رییس هیأت مدیره شرکت مصطفی قاسم‌پور است که دارای مدرک کارشناسی ارشد مدیریت مالی است. دیگر اعضای هیأت مدیره شرکت، مسعود نیکوفر، حسن چناری و حسین مولوی هستند.

• **خبنیان:** غلامرضا صادقیان به عنوان مدیرعامل و نایب رئیس هیأت مدیره شرکت بنیان دیزل معرفی شد. رییس هیأت مدیره شرکت امیررضا زنوزی مطلق است؛ وی دارای مدرک کارشناسی مدیریت بازرگانی است. دیگر اعضای هیأت مدیره شرکت اقبال مجیدی ، خسرو خان‌بابایی و اصغر جمالی هستند.

• **آرسیس:** مدیران شرکت مبنا داده آرین سیستم معرفی شدند. سعید رنجبران به عنوان مدیرعامل و عضو هیأت مدیره شرکت معرفی شد؛ وی دارای مدرک کارشناسی ارشد حسابداری است. رییس هیأت مدیره شرکت سمیه قاضی زاده است که دارای مدرک کارشناسی حسابداری است. نایب رییس هیأت مدیره شرکت حمید رنجبران است و دارای مدرک کارشناسی مهندسی عمران است. محسن رحمتی کلیشمی و وحید رنجبران به عنوان عضو هیأت مدیره شرکت معرفی شدند.

• **زفجر:** ترکیب اعضای هیأت مدیره شرکت کشاورزی و دامپروری فجر اصفهان تغییر کرد. علی ادیب‌نیا به عنوان مدیرعامل و نایب رئیس هیأت مدیره شرکت معرفی شد؛ وی دارای مدرک کارشناسی ارشد مدیریت است.رییس هیأت مدیره شرکت محمد مزید آبادی است؛ وی دارای مدرک کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی است. دیگر اعضای هیأت مدیره شرکت، محسن حبیب زاده، امیر حسین مهرپور، محمود آبادی و ابوالفضل عابدینی هستند.

• **آپ:** اعضای هیأت مدیره شرکت آسان پرداخت پرشین در حکمی مرتضی خامی را به عنوان سرپرست شرکت معرفی کردند. وی دارای مدرک کارشناسی مدیریت است.

در نشست خبری شرکت بیمه پارسیان مطرح شد؛

ثبت افزایش سرمایه ۵ همتی «پارسیان»

هفته‌نامه بورس مدیرعامل شرکت بیمه پارسیان گفت: افزایش سرمایه ۵ همتی شرکت بیمه پارسیان به طور رسمی ثبت شد. همچنین بازگشایی نماد نیز پس از تأیید نهایی بیمه مرکزی انجام می‌شود.

مجید بنویدی افزود: شرکت بیمه پارسیان از جمله شرکت‌هایی است که فعالیت خود را در اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۲ آغاز کرد. سال‌های فعالیت این شرکت، دوره‌هایی پر فراز و موفق بوده و بیمه پارسیان در مقایسه با سایر شرکت‌های بیمه، از روندی رو به رشد و باثبات برخوردار بوده است. در سال گذشته موفق به تحقق سود قابل توجهی شدیم. هدف شرکت در ادامه مسیر، ایفای کامل تعهدات بیمه‌ای و ارائه بهترین عملکرد برای سهامداران خود است. وی افزود: در کشور ۴۲ شرکت بیمه فعال هستند که از این تعداد، ۷ شرکت در حوزه اتکایی و ۸ شرکت در زمینه بیمه‌های زندگی فعالیت دارند. محصولات بیمه از منظر اقتصادی دارای کشش قیمتی هستند؛ به‌گونه‌ای که افزایش نرخ حق بیمه منجر به کاهش تقاضا می‌شود. در وضعیت فعلی اقتصاد کشور، فضای صنعت بیمه در شرایط احتیاطی قرار دارد، اما با تحقق جهش اقتصادی می‌توان به سطح جذابیت پیشین این صنعت بازگشت.

مدیرعامل شرکت بیمه پارسیان افزود: استراتژی شرکت آن است که فعالیت‌ها با رویکردی هوشمندانه‌تر در بازار ادامه پیداکند. باید با تقویت استحکام مالی، آمادگی لازم برای شرایط گوناگون اقتصادی را فراهم کرد. این شرکت اکنون دارای ۲۶۵۰ نمایندگی فعال است و به‌عنوان یکی از بیمه‌گران معتبر در سطح عمومی جامعه شناخته می‌شود. صنایع بزرگ، بازرگانان و فعالان اقتصادی عمده بیمه‌گذاران پارسیان هستند. همچنین، موضوع حاکمیت شرکتی از محورهای اصلی مدیریت در کشور و به‌ویژه در صنعت بیمه است که با حساسیت بالایی دنبال می‌شود. بنویدی خاطرنشان کرد: اساس حاکمیت شرکتی بر حفظ حقوق تمامی ذی‌نفعان استوار است. تمایز صنعت بیمه در این است که علاوه بر سهامداران، گروه‌های دیگری سرنوشت خود را با شرکت‌های بیمه‌ای گره زده‌اند. در این راستا، توجه به مقولاتی همچون ریسک، حسابرسی داخلی و منافع ذی‌نفعان در دستور کار شرکت قرار دارد. اطمینان می‌دهیم که اجرای اصول حاکمیت شرکتی، به‌ویژه در حوزه شفافیت، یکی از اولویت‌های اصلی بیمه پارسیان است.

مدیرعامل شرکت بیمه پارسیان افزود: با توجه به سود بالای سال گذشته که حاصل یکی از معاملات مهم بود، افزایش سرمایه شرکت به مبلغ ۵ همت به ثبت رسیده و امیدواریم نماد شرکت به‌زودی بازگشایی شود. در شش‌ماهه نخست سال جاری یک همت سود محقق شد و تلاش داریم در نیم‌سال دوم عملکرد شرکت را توسعه دهیم. همچنین با یکی از بیمه‌گذاران خودرویی که در سال‌های گذشته با شرکت همکاری داشت، به دلیل زیان‌دهی قطع همکاری کرده ایم.

وی ادامه داد: در زمینه بیمه ترانزیت، مصوبه‌ای خاص وجود دارد و کنسرسیومی در این حوزه فعال است که بیمه پارسیان از اعضای آن محسوب می‌شود. با کاهش فعالیت‌های ترانزیتی در کشور، شرکت‌های بیمه ملاحظات دقیق‌تری در پوشش بیمه‌ای شرکت‌های حمل‌ونقل اعمال می‌کنند. این کنسرسیوم مجدداً در سال جاری تمدید شده و تلاش می‌کنیم فعالیت‌های آن در سال جاری نیز استمرار یابد.

مدیرعامل شرکت بیمه پارسیان درباره آخرین وضعیت پرداخت خسارت‌های عمده و افزایش سرمایه شرکت گفت: در شش ماه گذشته، بزرگ‌ترین حادثه مرتبط با شرکت، واقعه بندر شهید رجایی بود که چند شرکت بیمه را تحت تأثیر قرار داد. تاکنون حدود ۶۰ میلیارد تومان خسارت پرداخت شده و برآورد می‌شود مجموع خسارت‌های این حادثه به حدود ۴۰۰ میلیارد تومان برسد. خوشبختانه سهم خسارت بیمه پارسیان در این حادثه محدود و قابل‌مدیریت است. اقدامات مربوط به افزایش سرمایه انجام و ثبت شده و منتظر تأیید بیمه مرکزی برای بازگشایی نماد شرکت هستیم.

وی با اشاره به آینده صنعت بیمه و نقش هوش مصنوعی اظهار داشت: هوش مصنوعی در تمامی عرصه‌ها نقش تسهیل‌گر دارد. در حوزه پاسخگویی به بیمه‌گذاران، از فناوری هوش مصنوعی با رویکرد راهنمایی و خدمت‌رسانی سریع‌تر استفاده می‌کنیم. ورود و بهره‌گیری گسترده از هوش مصنوعی در صنعت بیمه اجتناب‌ناپذیر است و برنامه‌های شرکت در راستای توسعه متناسب با این فناوری در حال اجراست؛ در حال حاضر نیز در مرحله جمع‌آوری داده‌ها قرار داریم.

مدیرعامل بیمه پارسیان درباره تحریم‌ها و تأثیر مکانیسم ماشه بر صنعت بیمه گفت: صنعت بیمه از جمله صنایع تحریم‌شده کشور است و یکی از دلایل آن، محدودیت در انجام تراکنش‌های بین‌المللی است. با این وجود، بیمه پارسیان همچنان پوشش‌های لازم را برای بیمه‌گذارانی که در حوزه تجارت بین‌المللی فعال هستند، ارائه می‌دهد.

درآمدهای عملیاتی «وبصادر» ۵۷ درصد افزایش داشت

اطلاعات منتشرشده در گزارش میاندوره‌ای بانک صادرات ایران در سامانه کدال نشان می‌دهد که این بانک در نیمه نخست سال ۱۴۰۴ با حفظ ثبات مالی، موفق شده درآمدهای عملیاتی خود را ۵۷ درصد افزایش دهد و مسیر سودآوری پایدار خود را ادامه دهد.

بانک صادرات با سرمایه ثبت شده بیش از ۷۸۲ هزار میلیارد ریال، نسبت کفایت سرمایه خود را به ۳ درصد رسانده و با تمرکز بر سودآوری عملیاتی و باکیفیت، روند رشد درآمدها و کنترل هزینه‌ها را دنبال می‌کند. بنابر این گزارش، درآمدهای عملیاتی نماد «وبصادر» در نیمه نخست سال ۱۴۰۴ با رشد ۵۷ درصدی به ۸۰۳ هزار و ۵۸۱ میلیارد ریال رسید. همچنین درآمد بانک از محل سود تسهیلات با رشد ۴۴ درصدی همراه بوده که بیانگر تمرکز بر بخش‌های مولد با بازده مناسب است. سیاست راهبردی بانک در این دوره بر بهبود ترکیب پرتفوی اعتباری و ارتقای فرآیند اعتبارسنجی مشتریان متمرکز بوده است. درآمد حاصل از سپرده‌گذاری در شبکه بانکی نیز با جهش ۱۹۷۴ درصدی به بیش از ۳۹ هزار و ۵۴۱ میلیارد ریال رسید؛ رشدی که نشان دهنده استفاده بهینه از فرصت‌های کوتاه‌مدت سرمایه‌گذاری در بازار بین‌بانکی است.

درآمد سرمایه‌گذاری در اوراق بدهی نیز با رشد ۱۷۷ درصدی همراه شد که نشان‌دهنده حرکت هدفمند بانک به سوی ابزارهای کم‌ریسک و با بازده تضمین شده مانند اوراق دولتی است. از سوی دیگر، درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری در سهام و سایر اوراق بهادار با رشد ۸۲ درصدی به ۵۷ هزار و ۳۳۵ میلیارد ریال رسید و گویای مدیریت هوشمندانه پرتفوی سرمایه‌گذاری‌های بانک است.

افزایش ۷۳ درصدی هزینه سود سپرده‌ها بر روند سودسازی اثرگذار بوده است. به همین دلیل، مدیریت بانک نیمه دوم سال را با هدف کنترل هزینه‌های سود سپرده و تقویت پایه درآمدهای کارمزدی دنبال می‌کند تا رشد درآمدهای مشاع و غیرمشاع از هزینه‌ها پیشی گیرد. در این مسیر، ترکیب سپرده‌های بانک به سمت منابع کم‌هزینه مانند سپرده‌های جاری و قرض‌الحسنه تغییر یافته که موجب کاهش بهای تمام‌شده منابع می‌شود. سود ناخالص بانک صادرات ایران در نیمه نخست سال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۶ درصد رشد داشته و به ۲۱۹ هزار و ۵۱۱ میلیارد ریال رسید. با وجود اثر بخشنامه بانک مرکزی درباره نرخ تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی، روند سودسازی متوقف نشد و سود خالص تا پایان شهریورماه به بیش از ۸ هزار و ۵۲۷ میلیارد ریال رسید. سود هر سهم (EPS) نیز در سطح ۱۱ ریال تثبیت شده که با وجود رشد هزینه سود سپرده‌ها، نشان‌دهنده پایداری درآمد و تداوم سیاست‌های محتاطانه در تخصیص منابع است.

بهبود ۳۷ درصدی کفایت سرمایه «دی»

نسبت کفایت سرمایه بانک دی در پایان شهریور ۱۴۰۴ با بهبود بیش از ۳۷ واحد درصدی، از منفی ۷۹ درصد به منفی ۹/۴۱ درصد رسیده است. این تحول نشان دهنده بهبود ساختار مالی و تداوم روند مثبت عملکرد این بانک در سال جاری است.

بر اساس اطلاعات منتشرشده در سامانه کدال، نسبت کفایت سرمایه بانک دی در پایان شهریور ۱۴۰۴ معادل منفی ۹/۴۱ درصد ثبت شده، در حالی‌که در پایان سال مالی ۱۴۰۳ این نسبت منفی ۷۹ درصد بوده است. بر این اساس، شاخص کفایت سرمایه بانک دی طی شش ماه گذشته بهبود بیش از ۳۷ واحد درصدی را تجربه کرده است؛ موضوعی که حاکی از اصلاح ترازنامه، ارتقای سرمایه نظارتی و بهبود کیفیت دارایی‌ها در این بانک است. با توجه به استمرار روند سودآوری و اقدامات در دست انجام برای تقویت پایه سرمایه، پیش‌بینی می‌شود نسبت کفایت سرمایه بانک دی تا پایان سال ۱۴۰۴ نیز روند بهبود خود را حفظ کند. همچنین بر پایه اطلاعات منتشرشده در سامانه کدال، درآمد تسهیلات اعطایی بانک با رشد قابل‌توجه ۲۷۳ درصدی به بیش از ۴۴ هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال رسیده است. همچنین درآمد حاصل از سپرده‌گذاری در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری جهشی چشمگیر معادل ۵۳ هزار درصد را تجربه کرده و درآمد سرمایه‌گذاری در اوراق بدهی نیز با افزایش ۱۹۷ درصدی همراه بوده است. در بخش درآمدهای کارمزدی نیز بانک دی عملکرد خوبی داشته است؛ به‌طوری که درآمد کارمزد با رشد ۳۷۳ درصدی و سایر درآمدهای عملیاتی با افزایش ۸۶ درصدی روبه‌رو شده که اثر مثبتی بر نتیجه نهایی عملکرد بانک گذاشته است.

اجرای اولین تأمین مالی کشور از طریق فکتورینگ در «وبملت»

مدیرعامل بانک ملت از نخستین فکتورینگ در شبکه بانکی از طریق سامانه وزارت امور اقتصادی و دارایی بابت تأمین مالی در زنجیره صنایع معدنی و فولادی در این بانک خبر داد.

فرشید فرخ‌نژاد گفت: تأمین مالی انجام شده از محل قرارداد اصلی یکی از شرکت‌های بزرگ حوزه معدن به مبلغ ۲۳۰۰ میلیارد ریال است که در مرحله اول درصدی از صورت وضعیت ارائه شده توسط بانک فکتور شده و به حساب پیمانکار واریز شده است. مدیرعامل بانک ملت افزود: صنایع مرتبط با معدن از دیرباز، جزو صنایع مادر و از مهم‌ترین ارکان اولیه برای توسعه عمرانی و زیرساختی کشور بوده و در صنایع مختلف همچون فولادی، ساخت و ساز، خودروسازی و لوازم خانگی کاربردهای فراوانی دارد. وی ادامه داد: با اقدامات خوبی که بانک مرکزی در سنوات اخیر در تنوع بخشی روش‌های مختلف تأمین مالی زنجیره‌ای انجام داده، این امکان فراهم شده تا بتوانیم از ظرفیت‌های جدید استفاده بهینه کنیم و خوشبختانه بستر الکترونیکی لازم هم توسط وزارت اقتصاد پیش‌بینی شده و ماحصل آن، پرتفوی متنوع تأمین مالی برای بنگاه‌های اقتصادی است. فرخ‌نژاد به دستاوردها و اقدامات بانک ملت در زمینه SCF نیز اشاره کرد و افزود: در کنار تأمین مالی نقدی، از روش‌های تعهدات محور نظیر اوراق گام، برات و کارت رفاهی متصل به اوراق گام هم استفاده کردیم و در صدد هستیم شرایط را به گونه‌ای مهیا کنیم که علاوه بر صنایع بزرگ، شرکت‌های SME و متوسط و خانوارها هم به نحو مطلوبی تأمین مالی شوند.

بانک‌های متخلف منحل می‌شوند

معاون بانک مرکزی گفت: بانک‌هایی که از شاخص‌های نظارتی و سلامت مالی فاصله گرفته‌اند و همچنان با اضافه برداشت‌های سنگین از منابع بانک مرکزی موجب افزایش پایه پولی و تورم می‌شوند، در صورت نداشتن برنامه اصلاحی، وارد فرآیند گزیر و انحلال خواهند شد.

محمد شیریجیان گفت: بانک‌ها و موسساتی که از شرایط سالم اقتصادی برخوردار باشند اثر سازنده‌ای بر رشد اقتصادی، کمک غیرتورمی به تأمین مالی تولید و در نهایت اثر سازنده‌ای بر کنترل تورم خواهند داشت، اما اگر بانکی از نسبت‌های نظارتی و بهداشت سلامت بانکی دور شود حتما تأمین مالی که توسط آن انجام می‌شود غیرتورمی نیست و تأمین مالی با کیفیتی نخواهد داشت.

وی با بیان اینکه دور باطل مسیر تورمی بانک‌ها و موسسات مالی ناتراز از تأمین مالی بی‌کیفیت این بنگاه‌ها آغاز می‌شود، افزود : بانک‌ها و موسسات مالی مهمترین کانال انتقال سیاست‌های پولی و بازیگران و عاملان اجرای ابزارهای سیاست‌های پولی هستند چون زمانی که سیاستگذار از ابزارهایی نظیر نرخ سپرده قانونی، نرخ سود و یا ابزار کنترل مقداری ترازنامه و یا دیگر ابزارها و سیاست‌های پولی استفاده می‌کند مهمترین بازیگران اجرای این ابزار بانک‌ها و موسسات اعتباری هستند.

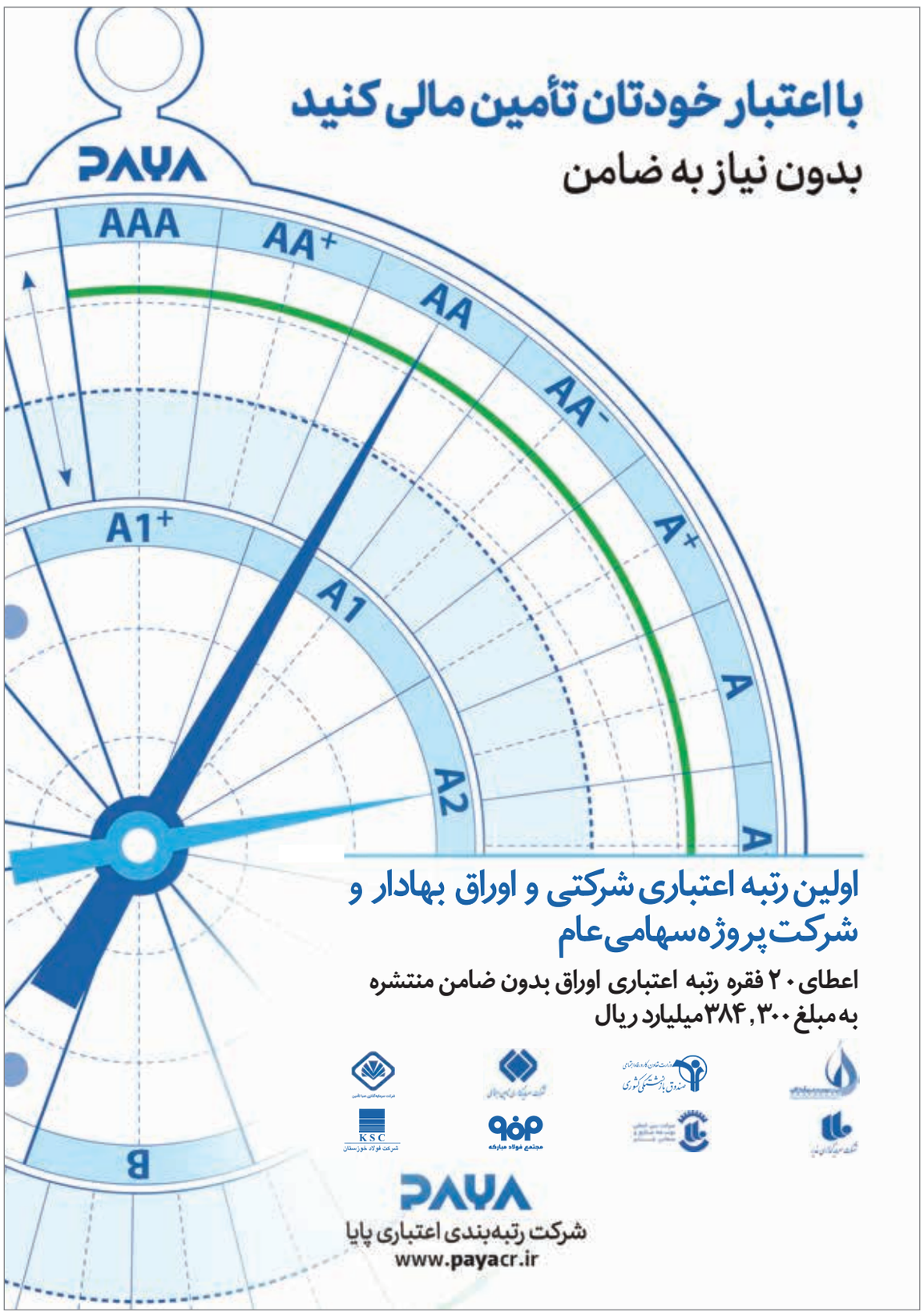

در کنفرانس ملی مخابرات مطرح شد:

سهم ۱۰ درصدی اقتصاد دیجیتال از GDP با اجرای «سواپ»

هفته‌نامه بورس کنفرانس ملی مخابـرات با حضور پیمانکاران و تولیدکنندگان، ۴ آبان برگزار شد. تمرکز اصلی کنفرانس بر اجرای پروژه ملی «سـواپ» (مهاجرت از کابل مسی به فیبر نوری) است که به عنوان بزرگ‌ترین طرح توسعه زیرساخت‌های ارتباطی کشور شناخته می‌شود.

مدیرعامـل مخابرات از آغـاز عملیات اجرایی پروژه سـواپ خبر داد و گفت: آمارها نشـان می‌دهد که حدود ۸۰ درصـد از ترافیک ارتباطی از طریق شـبکه‌های موبایل جابه‌جا می‌شود. این موضوع ضرورت ارتقا و به‌روزرسـانی زیرساخت‌های ارتباطات سـیار را بیش از پیش آشکار می‌کند. از سـوی دیگر، فرسودگی شـبکه تلفن ثابت و خطوط خانگی موجب شـده بخش قابل توجهی از کاربـران، حتی در مکان‌های ثابت، ترجیح دهند برای دسترسی به اینترنت از شبکه موبایل استفاده کنند.

محمـد جعفرپـور توضیح داد: همین مسـئله باعث افزایش فشـار بر شـبکه‌های سیار و کاهش کیفیت خدمات موبایل شده است. در چنین شرایطی، توسعه و نوسازی شبکه ثابت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. ارتقای زیرساخت‌های خانگی و ارائه خدمات پرسرعت و پایدار از طریق فیبر نوری، می‌تواند بخشی از ترافیک را از شبکه موبایل به شبکه ثابت منتقل کند و در نتیجه، تعادل و کیفیت هر دو بخش را بهبود بخشـد. پروژه انتقال از کابل مسی به فیبر نوری، امروز نه‌تنها یک ضرورت حیاتی است، بلکه اقدامی است که شاید با تأخیر نیز آغاز شده باشد.

وی افزود: امروز در سـرویس ADSL بیشـتر از ۱۶ مگابیت نمی‌توانیم ارائه دهیم، ولی با فیبر نوری ارائه خدمات با سـرعت ۱۰۰۰ مگابیت بر ثانیه امکان‌پذیر اسـت و هم‌اکنون برای ۸۰۰ هزار نفر استفاده می‌شود.

با توجه به بحث ناترازی برق در کشـور، با اجرای پروژه سـواپ، مراکز تلفن دیجیتال جمع‌آوری خواهند شـد. مراکز تلفن ۱۰۰k و ۱۲۰k که مصرف برق زیادی دارند، می‌توانند جای خود را به سـرویس‌های کلاد AIN-DES بدهند که تنها با یک رک قابل اجرا هستند.

جعفرپور تأکید کرد: طبق آمار، مصرف برق در کاربران کابل مسی حدود ۸ برابر بیشـتر از کاربران فیبر نوری است. در کشـور ما، زمانی که در حوزه فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی هنوز بکر و دست نخورده است، می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر رشد تولید ناخالص داخلی از طریق افزایش سهم اقتصاد دیجیتال داشـته باشد. در این جلسه و در دو روز آینـده، حدود ۳۰۰ پیمانکار مخابراتی قرار اسـت پروژه را اجرا کنند و بیش از ۱۵۰ تولیدکننده حضور دارنـد. وی تأکید کرد: یکی از اهداف مهم دولت و وزارت ارتباطات، تحقق دولت الکترونیک است. امروز شبکه دولت بر بستر شـبکه مخابرات ایران اجرا شـده و برنامه‌ریزی شده تا ۱۰۰ درصد این ارتباطات به فیبر نوری منتقل شود. این اقدام می‌تواند پایداری ارتباطات در شـبکه دولت را تضمین کرده و زمینه‌ساز اجرای کامل مفهوم «ابر دولت» باشد. این پروژه بدون تردید بزرگ‌ترین پروژه ICT کشور است.

مدیرعامل مخابرات به سرعت اجرای پروژه اشاره کرد و ادامه داد: اگر در گذشته ۱۰۰ سال طول کشید تا زوج سیم‌های مسی به تمام نقاط کشور و بیش از ۲۷ میلیون مشـتری ایرانی برسـند، امروز می‌خواهیم با یک جهش بزرگ و حرکتی رو به جلو، در مدت تنها پنج سال، کل این بستر شبکه را به فیبر نوری تبدیل کنیم. البته اجرای چنین پروژه‌ای عظیم، به صورت یک‌جانبه امکان‌پذیر نیسـت و نیازمند همکاری و هم‌افزایی تمام بخش‌هاسـت. امروز، برخلاف بسیاری از صنایع که با کاهش نیرو مواجه‌اند، صنعت ICT نه تنها دچار افت نشده بلکه به واسطه اجرای این پروژه بزرگ، موجب افزایش جذب نیروی انسانی نیز شده است.

در ادامـه، جعفرپور به مزایای اقتصادی پـروژه پرداخت و گفت: افزایش ضریب نفوذ اینترنت و توسعه ارتباطات ثابت تأثیر بالایی بر رشد GDP کشـور دارد و سـهم اقتصاد دیجیتال از GDP با اجرای پروژه سـواپ می‌تواند به بالای ۱۰ درصد برسـد. با کامل شـدن پروژه سواپ، عدالت ارتباطی برقرار خواهد شـد و دسترسی به اینترنت پرسرعت در سراسر کشـور فراهم می‌شـود تا هر فرد در هر نقطه‌ای از ایران خدماتی مشابه تهران دریافت کند. مدیرعامل مخابرات به رایگان شدن خدمات اشاره کرد و اظهارداشت: هزینه ۲ میلیون تومانی اتصال فیبر نوری به ساختمان‌ها با اجرای پروژه سـواپ، حذف شـده و این خدمـت از این پس رایگان خواهد بود. همچنین گذار کامل به فیبر نوری با ۷۰ درصد تولید داخلی تجهیزات انجام می‌شود.

«فخوز» ۳۶۰ هزار و ۷۹۸ تن شمش در مهر تولید کرد

مدیرعامل شـرکت فولاد خوزستان گفت: «فخوز» ۳۶۰ هزار و ۷۹۸ تن شمش در مهر تولید کرد و ثبت سه رکورد روزانه پیاپی در زمزم ۳، ثبت رکورد روزانه در زمزم ۱ و ثبت رکورد تولید بریکت سرد واحد بازیافت صنعتی، بخش دیگری از ظرفیت‌های شرکت را در اولین ماه پاییز به تصویر کشیده است.

امین ابراهیمی ادامه داد: ما در یک سال پر از ناترازی، قطعی‌های طولانی برق و فشار هزینه‌های انرژی، تلاش کردیم شرکت به‌جای توقف، روی دو ستون استوار بایستاد: اول روحیه و تعلق سـازمانی همکاران (به ویژه کارگران خط تولید) و دوم انسجام سازمانی و انضباط عملیاتی (هماهنگ‌سـازی تعمیرات با ایام محدودیت‌انرژی، برنامه‌ریزی پیوسته تولید و آمادگی دائمی خط تولید برای برون‌رفت از محدودیت‌ها). ابراهیمی افزود: از ۱۶ فروردین امسال، عملاً با محدودیت‌های پی‌درپی برق روبه‌رو بودیم؛ وضعیتی که «نفس صنعت فولاد» را به شـماره انداخت. در این شرایط تلاش کردیم تعمیرات و بهینه‌سـازی لازم را با دوره‌های قطعی برق همزمان کنیم، برنامه تولید را «شـناور و مقاوم» نوشتیم و حلقه‌های پشـتیبان (مواد اولیه، حمل‌ونقل، نگه‌داری) را در یک الگو و زنجیره واحد قرار دادیم. نتیجه این شـد که به محض باز شدن روزنه‌های انرژی، ظرفیت‌های آماده به‌کار فوراً به میدان آمدند و رکورد فروردین در یک ماه ۳۰ روزه یعنی مهرماه شکست.

افزایش سهم حمل‌ونقل ریلی در ذوب‌آهن اصفهان

شـرکت ذوب آهن اصفهان در هفت ماهه نخست سال جاری موفق شد با حمل بیش از ۴۰ هزار تن ریل تولیدی و ۹ هزار تن شمش صادراتی از طریق خطوط ریلی، سهم حمل‌ونقل ریلی خود را به طور چشمگیری افزایش دهد.

در راسـتای تحقـق سیاسـت‌های کلان ذوب آهن اصفهان مبنی بر توسـعه حمل‌ونقل ریلی و بهبود بهره‌وری لجستیکی، این شرکت در هفت ماهه نخست سـال جاری موفق شـد با حمل بیش از ۴۰ هزار تن ریل تولیدی و ۹ هزار تن شـمش صادراتی از طریق خطوط ریلی، سـهم حمل‌ونقل ریلی خود را به‌طور چشمگیری افزایش دهد. یونس رهنمایی، مدیر پشـتیبانی و برنامه‌ریزی حمل ذوب‌آهن اصفهان گفت: این اقدام گامی مؤثر در جهت افزایش سـهم حمل ریلی و تحقق اهداف شرکت در حوزه بهره‌وری و کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل به شمار می‌رود و انتظار می‌رود با بهره‌گیری از زیرسـاخت‌های گسترده ذوب‌آهن اصفهان و همکاری شرکت راه‌آهن جمهوری اسـلامی ایران، سـهم حمل ریلی مواد و محصولات ورودی و خروجی شرکت در ماه‌های آینده به شکل چشمگیری افزایش یابد. حمل‌ونقل ریلی به‌عنوان یکی از ایمن‌ترین، پاک‌ترین و مقرون به صرفه‌ترین روش‌های جابه‌جایی کالا، نقش تعیین کننده‌ای در توسـعه پایدار صنعت و کاهش اثرات زیست محیطی دارد.

بررسی معاملات زنجیره فولاد در شش‌ماهه نخست سال ۱۴۰۴

www.sjbourse.ir

چکیـده: این پژوهـش با هدف بررسـی روند عرضه، تقاضـا و معاملات محصولات اصلی زنجیره فولاد در شـش‌ماهه نخسـت سـال ۱۴۰۴ انجام شده اسـت. داده‌های مورد استفاده از سایت رسـمی بورس کالای ایران استخراج گردیده و شـامل آمار عرضه، حجم تقاضا و قیمت‌های میانگین موزون محصولات کنسانتره سنگ‌آهن، گندله، آهن اسفنجی، شمش بلوم، تختال و میلگرد اسـت. نتایج نشان می‌دهد که بازار زنجیره فولاد در نیمه نخست سـال ۱۴۰۴ با تعادل نسـبی در حلقه‌های میانی و رکود نسبی در حلقه‌های ابتدایی و انتهایی مواجه بوده است. پایداری معاملات شمش و آهن اسفنجی نقش مهمی در تداوم تولید ایفا کرده و رفتار بازار در ماه‌های پایانی نشانه‌هایی از بهبود تدریجی در بیشتر بخش‌ها دارد.

مقدمه

زنجیره فولاد یکی از مهم‌ترین ارکان صنعتی کشـور به‌شمار می‌رود و بخش عمده‌ای از اشتغال، صادرات و درآمد ملی را به خود اختصاص داده است. شناخت رفتار بازار در هر یک از حلقه‌های این زنجیره، از استخراج مواد اولیه تا تولید محصولات نهایی، برای سیاست‌گذاری دقیق و تصمیم‌گیری کارآمد در حوزه عرضه، قیمت‌گذاری و توسعه ظرفیت‌ها اهمیت زیادی دارد. هدف از این پژوهش، تحلیل آماری و روندی معاملات محصولات مختلف زنجیره فولاد در بورس کالای ایران طی شـش‌ماهه نخسـت سـال ۱۴۰۴ است تا تصویری روشن از وضعیت تعادل بازار، چالش‌های عرضه و الگوهای قیمتی ارائه شود.

تحلیل بازار کنسانتره سنگ‌آهن

بازار کنسـانتره در شـش‌ماهه نخست سـال ۱۴۰۴ با مازاد عرضه و ضعف تقاضا روبه‌رو بوده اسـت. بیشـترین حجم عرضه در شـهریور (حدود ۲.۶ میلیـون تـن) و کمترین آن در تیـر (۰.۷ میلیون تن) ثبت شـد. تقاضا نیـز در فروردین در بالاترین سـطح خود (۱.۴۵ میلیون تن) قرار داشـت و سـپس تا تیرماه افـت قابل‌توجهی را تجربه کرد. رونـد کلی بازار بیانگر کاهش تقاضا تا تیر و سـپس بازگشـت نسـبی در مرداد و شهریور است. نرخ میانگین معاملات حدود ۳۹ درصد بوده که نشـان از وضعیت رکودی در ایـن بخـش دارد. در عین حال، رشـد تدریجی قیمـت از فروردین تا شـهریور (حدود ۳۵ درصد) گویـای افزایش انتظـارات قیمتی و تعدیل عرضه‌کنندگان است.

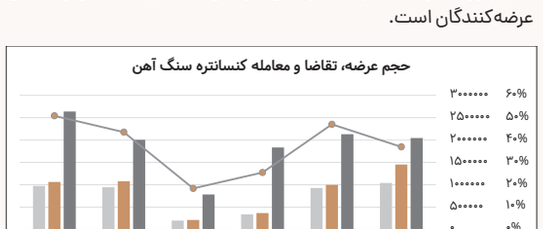

تحلیل بازار گندله

در نیمه نخست سال ۱۴۰۴، مجموعاً ۱۵.۷ میلیون تن گندله عرضه و ۸.۵ میلیـون تن تقاضا برای آن ثبت شـد که در نهایت منجر بـه معامله ۷.۲ میلیون تن گردید. نسبت حجم معاملات به عرضه معادل ۴۶ درصد است. این نسـبت بیانگر تعادل نسـبی در بازار گندله و رونـد تدریجی بهبود در ماه‌های پایانی دوره اسـت. بررسی قیمتی نشان می‌دهد که از فروردین تا مرداد نرخ گندله روندی نزولی داشته (افت حدود ۵.۶ درصد) اما در شهریور مجدداً با رشد ۳.۷ درصدی مواجه شده است. در نتیجه، بازار گندله گرچه با ضعف تقاضا روبه‌رو بوده، اما نشانه‌هایی از بازگشت خریداران در انتهای تابستان دیده می‌شود.

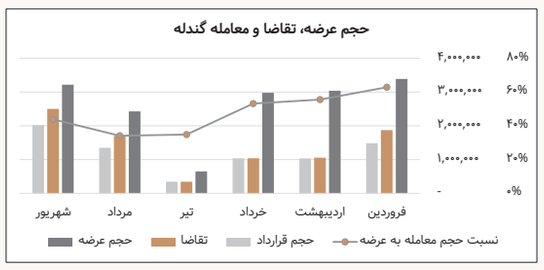

تحلیل بازار آهن اسفنجی

بازار آهن اسـفنجی در نیمه نخسـت سال در وضعیت نسـبتاً پایدار قرار داشـته اسـت. میانگین حجم معاملات به عرضه در حدود ۶۰ درصد بوده که از پویایی مناسـب این بخش حکایـت دارد. تداوم خرید این محصول توسـط واحدهای فولادسـازی عامل اصلی حفظ جریان تولیـد در زنجیره محسوب می‌شـود. با وجود نوسانات قیمتی محدود، روند کلی معاملات آهن اسـفنجی در ماه‌های تابستانی صعودی بوده و افزایش نسبی قیمت پایه در شهریور تأییدکننده این موضوع است.

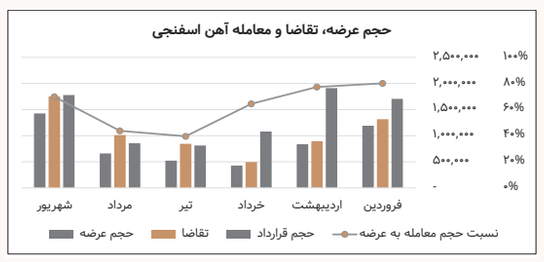

تحلیل بازار شمش بلوم

بازار شـمش بلوم در نیمه نخسـت سـال ۱۴۰۴ در وضعیت تعادل رو به بهبود قرار گرفته اسـت. نسبت معاملات به عرضه حدود ۶۳ درصد برآورد می‌شود که نشان‌دهنده سطح قابل قبول تقاضا است. روند صعودی حجم معاملات در مرداد و شـهریور نشانه‌ای مثبت برای ورود به نیمه دوم سال تلقی می‌شود. از نظر قیمتی، کاهش ۹.۶ درصدی از فروردین تا تیر و سپس رشد ۴.۶ درصدی تا شهریور نشان می‌دهد که بازار پس از دوره‌ای افت، در مسیر بازگشت قرار گرفته است.

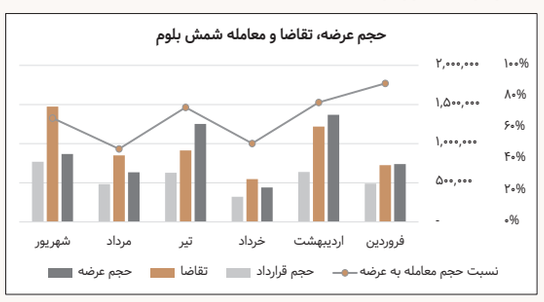

تحلیل بازار تختال

در نیمه نخسـت سال ۱۴۰۴ مجموعاً ۱.۷۰۴ میلیون تن تختال عرضه شد کـه در برابر آن ۱.۰۹۹ میلیون تن تقاضـا و ۸۳۶ هزار تن معامله نهایی به ثبت رسـید. نسـبت حجم معاملات به عرضه برابر با ۴۹ درصد اسـت که در مقایسـه با حلقه‌های میانی پایین‌تر محسـوب می‌شود. این وضعیت بیانگر بازار محدود و تقاضای انتخابی در بخش تختال اسـت. اگرچه رفتار عرضه‌کنندگان در مرداد و شـهریور با کاهش عرضـه و تطبیق آن با تقاضا باعـث بهبود نرخ جـذب معاملات گردیـد، اما هنوز نشـانه‌هایی از رکود ساختاری در این بخش وجود دارد.

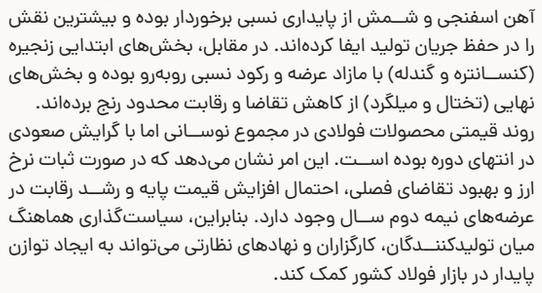

تحلیل بازار میلگرد

بازار میلگرد در شـش‌ماهه نخست سال با نوسـانات قیمتی مواجه بوده اسـت. از فروردین تا اردیبهشـت افت ۱.۹۹ درصدی مشاهده شد، سپس در خرداد رشد ۶.۴ درصدی (بیشترین رشد دوره) و در تیر افت مجدد ۳.۸ درصدی رخ داد. در مرداد کاهش جزئی و در شهریور افزایش مجدد قیمت به سطح بالاترین مقدار خود (۳۴۶,۵۳۸ ریال) ثبت گردید. این نوسان‌ها نشـان از بازاری دارد که در رکود نسـبی تقاضا قرار گرفته اما از پتانسـیل بازگشت در نیمه دوم سال برخوردار است.

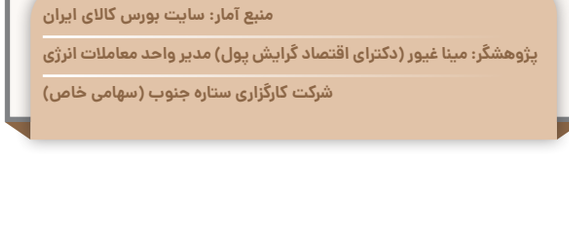

نتیجه‌گیری

بررسـی معاملات زنجیره فولاد در شـش‌ماهه نخست سـال ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که بازار در وضعیت تعادل نسبی قرار دارد. حلقه‌های میانی شامل آهن اسفنجی و شـمش از پایداری نسبی برخوردار بوده و بیشترین نقش را در حفظ جریان تولید ایفا کرده‌اند. در مقابل، بخش‌های ابتدایی زنجیره (کنسـانتره و گندله) با مازاد عرضه و رکود نسبی روبه‌رو بوده و بخش‌های نهایی (تختال و میلگرد) از کاهش تقاضا و رقابت محدود رنج برده‌اند.

روند قیمتی محصولات فولادی در مجموع نوسـانی اما با گرایش صعودی در انتهای دوره بوده اسـت. این امر نشان می‌دهد که در صورت ثبات نرخ ارز و بهبود تقاضای فصلی، احتمال افزایش قیمت پایه و رشـد رقابت در عرضه‌های نیمه دوم سـال وجود دارد. بنابراین، سیاست‌گذاری هماهنگ میان تولیدکننـدگان، کارگزاران و نهادهای نظارتی می‌تواند به ایجاد توازن پایدار در بازار فولاد کشور کمک کند.

منبع آمار: سایت بورس کالای ایران

پژوهشگر: مینا غیور (دکترای اقتصاد گرایش پول) مدیر واحد معاملات انرژی

شرکت کارگزاری ستاره جنوب (سهامی خاص)

ذره‌بین

توسعه معادن روی ایران

نام شرکت	توسعه معادن روی ایران
تابلو	تابلوی اصلی بازار اول
صنعت	استخراج کانه‌های فلزی
گروه	استخراج سنگ معدن‌های فلزی غیرآهنی
نماد	کروی
تاریخ تاسیس	۱۳۷۷/۰۲/۱۹
تاریخ آغاز فعالیت (بهره‌برداری)	۱۳۷۷/۰۲/۱۹
تاریخ ثبت اولیه	۱۳۷۷/۰۲/۱۹
شماره ثبت اولیه	۲۹۷۲
سال مالی	۱۲/۳۰

رشد ۶ ماهه ۱۴۰۴ نسبت به دوره مشابه سال ۱۴۰۳

	عنوان قلم	۱۴۰۴/۰۶	۱۴۰۳/۰۶
ترازنامه	سرمایه	۰/۰۰%	۰/۰۰%
	جمع دارائی‌های جاری	۴۰/۴۵%	-۲۸/۸۱%
	جمع دارائی‌های غیرجاری	۱۵/۰۴%	۰/۴۸%
	جمع کل دارائی‌ها	۳۵/۲۵%	-۲۴/۳۰%
	جمع بدهی‌های جاری	-۳۸/۶۶%	-۴۶/۸۲%
	جمع بدهی‌های غیرجاری	۲۷/۵۷%	۴۶/۷۹%
	جمع کل بدهی‌ها	-۳۸/۳۸%	-۴۶/۶۷%
	جمع حقوق صاحبان سهام	۸۶/۴۶%	۶/۸۹%

وضعیت مالی شرکت

ترکیب منابع مالی

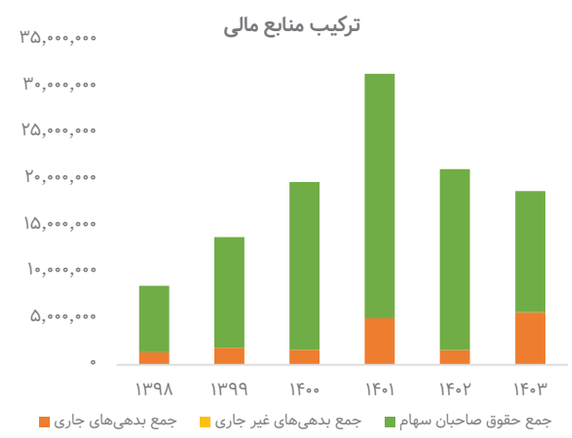

ترکیب مصارف مالی

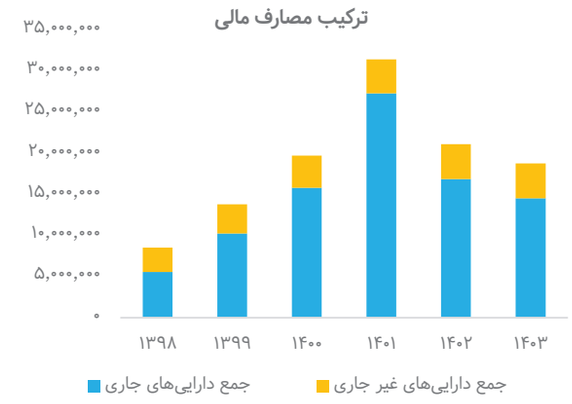

عملکرد مالی شرکت

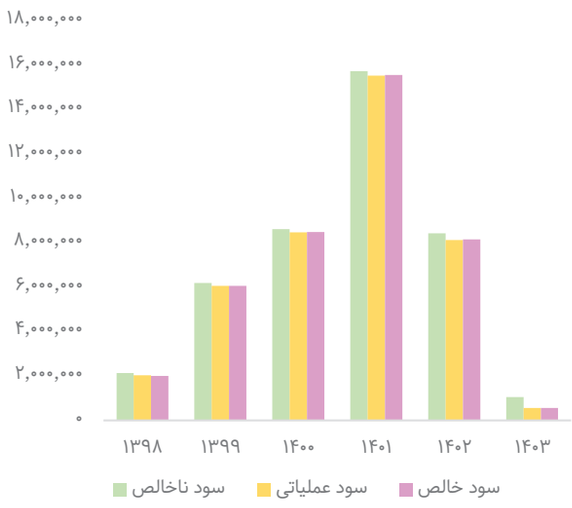

وضعیت جریان وجه نقد شرکت

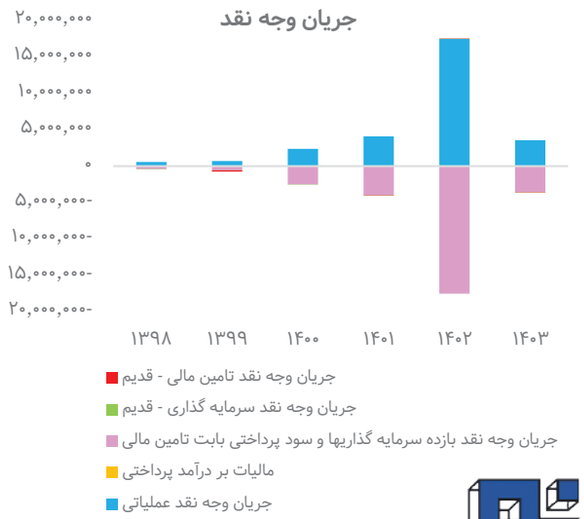

نوآوران امین
NOAVARAN AMIN
بیتا مرادی - کارشناس ارشد شرکت پردازش اطلاعات مالی نوآوران امین
اطلاعات برگرفته از سامانه سودیاب نوآورن امین
www.nadpco.com

رو خط تحلیل

«خاهن» بدون فروش صادراتی در مهر ماه

شرکت آهنگری تراکتورسازی ایران (خاهن) که هم‌اکنون بیش از ۶۷ روز در وضعیت توقف نماد قرار دارد، گزارش عملکرد یک‌ماهه منتهی به مهر ۱۴۰۴ خود را منتشر کرد که نشان‌دهنده افزایش جزیی در فروش داخلی و ثبات نسبی تولیدات است.

در مهر ماه، شرکت در بخش اصلی فعالیت خود یعنی تولید قطعات فورج، حدود ۱۳۶۰ تن تولید و ۱۴۰۳ تن فروش ثبت کرده است. میزان درآمد فروش ماه مهر ۱۷۸ میلیارد تومان اعلام شده که نسبت به ماه قبل رشد حدود ۷ درصدی را نشان می‌دهد. فروش شرکت همچنان به‌صورت کامل در بازار داخلی انجام می‌شود و در دوره مورد بررسی، هیچ‌گونه فروش صادراتی ثبت نشده است. در همین دوره، خرید مواد اولیه (شمش آلیاژی) معادل ۱۳۹۲ میلیارد ریال بوده و نشان از ثبات در روند تولید دارد. در بخش انرژی نیز، مصرف برق و گاز نسبت به دوره قبل تغییر قابل توجهی نداشته است؛ مجموع هزینه انرژی مصرفی شرکت از ابتدای سال مالی تا پایان مهر حدود ۸۹۴۸۰ میلیون ریال برآورد شده است. بر اساس داده‌های سامانه معاملات، در بازه ۱۲ ماه گذشته سهم خاهن ۴۲ درصد روز منفی و تنها ۲۸ درصد روز مثبت را تجربه کرده است. میانگین ارزش معاملات روزانه در سه‌ماهه اخیر به ۴.۵۸۸ میلیارد ریال کاهش یافته، در حالی که این رقم در ۱۲ ماه گذشته ۴۸.۱۷۴ میلیارد ریال بوده است. حجم معاملات نیز افت شدیدی داشته و از میانگین ۳۰.۶۹ میلیون سهم در سال گذشته به ۵.۳ میلیون سهم در سه‌ماهه اخیر رسیده است. در حال حاضر ارزش بازار شرکت حدود ۲۲،۳۸۸ میلیارد ریال برآورد می‌شود.

رشد چشمگیر فروش «شفن»

شرکت پتروشیمی فن‌آوران در ادامه روند روبه‌رشد خود، توانست در نیمه نخست سال ۱۴۰۴ عملکردی درخشان در حوزه تولید و فروش داخلی و صادراتی ثبت کند.

این شرکت با افزایش تولید متانول و اسید استیک و تثبیت بازارهای صادراتی، جایگاه خود را در میان شرکت‌های برتر پتروشیمی کشور تقویت کرده است. بر اساس گزارش فعالیت دوره ماهانه منتهی به ۳۱ شهریور ۱۴۰۴، شفن در تولید محصولات اصلی شرکت شامل متانول، اسید استیک و مونوکسیدکربن نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد قابل‌توجهی داشته است. در مجموع، فروش داخلی شرکت در این دوره به بیش از ۵۶۳ میلیارد تومان رسید که نسبت به سال گذشته افزایش محسوسی را نشان می‌دهد. شرکت از ابتدای سال مالی تا پایان شهریور ماه حدود ۳۰۸۴ میلیارد تومان فروش داخلی داشته است. مجموع فروش شرکت در این دوره مبلغ ۷۷۴۵ میلیارد تومان است که ۱۷۶۵ میلیارد تومان در یک ماهه منتهی به شهریور ماه محقق شده است. فروش صادراتی شرکت در شش‌ماهه نخست سال نیز با عملکرد مثبت همراه بوده و به بیش از ۴۶۶۱ میلیارد تومان رسیده است. که مبلغ ۱۲۰۲ میلیارد تومان در یک ماهه منتهی به شهریور ماه محقق شده است.

رئیس هیأت عامل ایمیدرو مطرح کرد:

همکاری برد - برد ایران و چین در حوزه معدن و صنایع معدنی

هفته‌نامه بورس رئیس هیأت عامل ایمیدرو با برشمردن پتانسیل‌های معدنی ایران در ذخایر استراتژیک و همچنین حوزه فنی و مهندسی؛ خواهان بهره‌گیری از توانمندی‌های متقابل دو کشور در جهت روابط برد- برد شد.

مسعود سمیعی‌نژاد گفت: حضور ما در این نشست، نشانه‌ای از عزم جمهوری اسلامی ایران برای توسعه همکاری‌های پایدار و متوازن با شرکای راهبردی از جمله جمهوری خلق چین در بخش معدن و صنایع معدنی است. معاون وزیر صمت اظهار داشت: بر اساس آخرین مطالعات زمین‌شناسی، ایران بیش از ۶۳ میلیارد تن ذخایر قطعی معدنی دارد و از نظر تنوع مواد معدنی، در میان کشورهای برجسته معدنی جهان قرار گرفته است. در جهان ۴۸ محیط مستعد کانه‌زایی شناسایی شده و ایران به‌تنهایی ۳۵ محیط از این مجموعه را در اختیار دارد. از میان ۱۱۴ تیپ معدنی شناخته‌شده جهانی، ۸۹ تیپ در ایران وجود دارد و از ۱۱۲ نوع ماده معدنی در جهان، ۷۵ نوع در ایران شناسایی و بهره‌برداری می‌شود.

ذخایر ۷۰ میلیارد تنی معادن

معاون وزیر صمت ادامه داد: مجموع ذخایر قطعی معادن کشور حدود ۷۰ میلیارد تن برآورد می‌شود و سالانه نزدیک به ۶۰۰ میلیون تن مواد معدنی استخراج می‌شود. سمیعی‌نژاد در ادامه گفت: در میان ذخایر فلزی، سنگ‌آهن با ذخیره بیش از ۳ میلیارد تن، رتبه نهم جهان را برای ایران رقم زده است. به گفته وی، مس با ذخیره حدود ۷ میلیارد تن کانسنگ یا بیش از ۶۶ میلیون تن مس محتوی، ایران را در رتبه ششم جهان قرار داده است.

معاون وزیر صمت همچنین گفت: روی و سرب با مجموع ذخایر ۲۸ میلیون تن در رتبه ششم جهانی قرار دارند. کرومیت ایران نیز با بیش از ۱۱ میلیون تن ذخیره قطعی در میان ۱۰ کشور نخست دنیا است. سمیعی‌نژاد درباره ذخایر طلای ایران اظهار داشت: در حوزه طلا، ذخایر شناسایی‌شده ایران حدود ۳۰۰ میلیون تن کانسنگ است و از منظر پراکندگی ژئوشیمیایی، کشور در زمره مناطق دارای پتانسیل بالا برای اکتشافات جدید به شمار می‌آید. وی تاکید کرد: در مجموع، بیش از یک‌سوم مساحت کشور دارای پتانسیل معدنی قابل توجه است. سمیعی‌نژاد با اشاره به رشد صنایع معدنی در ایران گفت؛ روند توسعه صنایع معدنی در ایران طی ۱۵ سال گذشته رو به رشد بوده به طوری که در سال ۱۴۰۳، تولید محصولات معدنی و صنایع معدنی ایران نشان از پایداری و تنوع تولید در زنجیره ارزش دارد. وی تولید فولاد فعلی خام کشورمان را بیش از ۳۰ میلیون تن اعلام کرد و افزود؛ تولید محصولات فولادی به حدود ۲۱.۷ میلیون تن می‌رسد.

سمیعی‌نژاد تولید کاتد مس را نزدیک به ۳۰۰ هزار تن و شمش آلومینیوم را بیش از ۶۰۰ هزار تن اعلام کرد. وی ادامه داد: تولید آلومینا در ایران به بیش از ۲۳۰ هزار تن و سیمان به بیش از ۷۱ میلیون تن می‌رسد. رئیس هیأت عامل ایمیدرو درباره افزایش ظرفیت تولید زنجیره معدن در ۱۳ سال گذشته، اظهار داشت: کنسانتره و گندله آهن ۳،۵ برابر، آهن اسفنجی و فولاد ۳ برابر، کنسانتره مس و کاتد مس و شمش آلومینیوم حدود ۲ برابر شده که این آمار بیانگر حضور فعال ایران در تأمین مواد اولیه و واسطه‌ای برای زنجیره‌های صنعتی منطقه است.

پتانسیل همکاری در مسیر جاده ابریشم

معاون وزیر صمت همچنین گفت: جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین دو کشور کهن با پیشینه‌ای مشترک در مسیر جاده ابریشم هستند؛ مسیری که امروز در قالب «ابتکار کمربند و راه» جلوه‌ای نو یافته و می‌تواند به ستون فقرات همکاری‌های نوین در عرصه معدن و صنایع معدنی تبدیل شود. به گفته وی، در چشم‌انداز مشترک ما، همکاری در بخش معدن تنها یک فعالیت تجاری نیست، بلکه مسیر استراتژیکی برای خلق ارزش، انتقال فناوری و تأمین پایدار مواد اولیه صنعتی در مقیاس منطقه‌ای و جهانی است. سمیعی‌نژاد در ادامه اظهار داشت؛ یکی از اولویت‌های اصلی ایران، نوسازی ماشین‌آلات معدنی و ارتقای بهره‌وری تجهیزات استخراج و فرآوری است. در این حوزه، شرکت‌های چینی با توانمندی بالا در تولید ماشین‌آلات سنگین معدنی، سیستم‌های حفاری، حمل‌ونقل و تجهیزات کنترلی، می‌توانند شریک راهبردی ایران باشند. رئیس هیأت عامل ایمیدرو افزود: دولت ایران از پروژه‌هایی که در قالب تولید مشترک، انتقال فناوری یا مونتاژ داخلی تجهیزات معدنی طراحی شوند، به‌صورت ویژه حمایت می‌کند.

تنوع فرصت همکاری با چین

وی افزود: با توجه به رشد تقاضای چین برای مواد اولیه صنعتی و سیاست ایران در تنوع‌بخشی به بازارهای صادراتی، فرصت‌های فراوانی برای همکاری در زمینه فروش مستقیم، تهاتر کالایی و ایجاد شبکه‌های لجستیکی مشترک وجود دارد.

تقسیم سود ۳۰۰ ریالی در «فاسمین»

مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده شرکت کالسیمین با حضور ۴۷/۶۳درصدی سهامداران برگزار شد.

فرشاد صبری، مدیرعامل شرکت کالسیمین در مجمع گفت: اورهال و آجرچینی کوره ریخته‌گری در کارخانه روی زنجان و همچنین اورهال بویلرهای کارخانه روی زنجان ازجمله اقدامات انجام شده در سال مالی مورد گزارش است. وی ادامه داد: کولینگ تاورهای جدید کارخانه روی دندی احداث شده و به راه‌اندازی رسیده است. صبری افزود: باسکول ۶۰ تنی جدید در کارخانه روی دندی نصب شده است. مدیرعامل فاسمین تصریح کرد: پروژه بلیدآف و شست و شوی کیک‌های کبالت و نیکان کارخانه روی زنجان در دستور کار است. وی گفت: احداث حوضچه رسوب‌گیر استخر پساب کارخانه روی دندی ازجمله پروژه‌های در دست اجرای فاسمین است. صبری ادامه داد: پروژه ساخت و نصب جرثقیل ریخته‌گری کارخانه روی دندی در دست اقدام است. مدیرعامل شرکت کالسیمین توضیح داد: دیگر پروژه در دست اقدام عبارت است از؛ احداث نیروگاه ۲۵ مگاواتی گازی کارخانه روی دندی. صبری افزود: همچنین پروژه احداث نیروگاه برق (ژنراتورهای دیزلی ۶ مگاواتی) کارخانه تغلیظ در دستور کار است. در پایان مجمع شرکت کالسیمین باتصویب صورت‌های مالی به ازای هر سهم ۳۰۰ ریال سود تقسیم شد.

رشد ۹ درصدی تولید کنسانتره در «کنور»

مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی صبانور در نشست خبری با اصحاب رسانه، از رشد ۹درصدی تولید کنسانتره و برنامه‌های توسعه‌ای جدید این شرکت در حوزه‌های تولید، زیرساخت و مسئولیت اجتماعی خبر داد.

مجید ضیایی، مدیرعامل صبانور با اشاره به روند بهره‌برداری از ذخایر معدنی این مجموعه گفت: این شرکت با ساخت و بهره‌برداری از دو واحد تولید کنسانتره با مجموع ظرفیت اسمی یک میلیون تن در سال در مجموعه معدنی و صنعتی شهرک گام مهمی در جهت پیشگیری از خام‌فروشی برداشته است. وی با اشاره به ذخیره بالای بیش از ۸۰ میلیون تن در محدوده معدنی بیجار افزود: در برنامه توسعه صبانور در نظر داریم ظرفیت تولید کنسانتره مجموعه را در سال افزایش دهیم. همچنین با احداث و بهره‌برداری از کارخانه گندله‌سازی شرکت صبا امید خاورمیانه در فاصله حدود ۲۵ کیلومتری مجتمع شهرک، فرآیند گندله‌سازی نیز به زنجیره تولید افزوده خواهد شد که بی‌شک موجب ارزش افزوده بالاتری خواهد شد. مدیرعامل صبانور در پاسخ به پرسشی درباره وضعیت تولید، تصریح کرد: در شش ماهه نخست سال جاری، تولید کنسانتره نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۹درصد افزایش یافته است. این رشد در شرایطی به دست آمده که شرکت با ناترازی انرژی و محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها مواجه بوده است.

آغاز تعمیرات اساسی در «شتران»

مدیر نگهداری و تعمیرات شرکت پالایش نفت تهران از آغاز تعمیرات اساسی از پنجم آبان‌ماه سال جاری در واحدهای تقطیر در اتمسفر و تقطیر در خلاء جنوبی، گازمایع جنوبی و مراکس جنوبی به مدت ۱۸ روز کاری خبر داد.

محمدعلی‌هاشمی با اعلام این خبر گفت: باتوجه به آغاز تعمیرات اساسی و فعالیت‌های پیش‌بینی شده مبتنی بر وضعیت کارکرد واحد، برای مدت ۲۱ روز برنامه‌ریزی شده بود. با این وجود باتوجه به تأکید مدیریت ارشد سازمان جهت کاهش زمان تعمیرات اساسی و کمک به رفع ناترازی‌های حوزه انرژی، برنامه اجرایی ضمن تقویت نیروها و ماشین آلات برای اجرا طی ۱۸ روز کاری بازنگری شده است. وی در خصوص مهم‌ترین اقدامات انجام شده برای برنامه‌ریزی مناسب این تعمیرات اساسی تصریح کرد: در هر دوره از فرآیند تعمیرات اساسی فعالیت‌های پیش‌بینی شده زیادی مبتنی بر تجربیات سال‌های گذشته، دستور کارهای صادر شده و پروژه‌های بهبود منتخب از حیث تجهیزات، ماشین‌آلات، قطعات و متخصصین مورد نیاز متناسب با زمان در دسترس برنامه‌ریزی و به صورت ساعتی و روزانه پی‌گیری می‌شوند، همچنین تلاش می‌شود تمهیدات لازم برای مواجهه با فعالیت‌های پیش‌بینی نشده‌ای که در زمان تعمیرات اساسی توسط تیم‌های کارشناسی به ویژه گروه‌های بازرسی فنی شناسایی می‌شوند اتخاذ شود.مدیر نگهداری و تعمیرات شرکت پالایش نفت تهران افزود: در این دوره از تعمیرات اساسی حدود ۳۵۰ هزار نفر ساعت کار پیش‌بینی شده است. در این ارتباط تاکنون حدود ۲۰۰ دستور کار عملیاتی صادر شده که در زمان تعمیرات اساسی انجام و پی‌گیری می‌شوند. لازم به ذکر است بسیاری از دستور کارهای عملیاتی و بازرسی در حین کار و پس از بازدیدها و بازرسی‌های حین تعمیرات اساسی صادر خواهند شد.

هاشمی با اشاره به بکارگیری نیروی مناسب با توان جسمی و روحی بالا در انجام تعمیرات اساسی گفت: مراحل جذب نیرو تا حد امکان همراه با مصاحبه‌های فنی و براساس شناخت کارکنان با تجربه انجام می‌شود و انتظار می‌رود نیروهایی با توانمندی قابل قبول جذب شوند. با این وجود تقویت زیرساخت آموزش‌های مهارتی نظیر هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای، توسعه شرکت‌های آموزشی توانمند و اتخاذ راهکارهای لازم برای حفظ نیروهای شایسته در کشور بسیار ضروری به نظر می‌رسد.

وی با تأکید بر انجام ایمن و بدون حادثه تعمیرات اساسی تصریح کرد: در شرکت‌های پالایشی باتوجه به ماهیت مخاطره‌آمیز و آلاینده نفت خام و فرآورده‌های پالایشی موضوعات ایمنی و زیست محیطی به‌صورت نظام‌مند و مبتنی بر پیاده‌سازی سیستم‌های مدیریتی روزآمد با جدیت زیادی دنبال می‌شوند و در همین راستا تدوین دستورالعمل‌های کاری، الزامات قانونی، آموزش‌های مرتبط، ممیزی‌ها، بازرسی‌ها و ارزیابی‌های متعددی در دستور کار قرار می‌گیرند.همچنین در حین تعمیرات اساسی کارکنان مجرب و آموزش دیده بر تمامی فعالیت‌های کلیدی نظارت کرده و هرگونه رفتار مخاطره‌آمیز را گزارش می‌کنند.

یادداشت

به مناسبت درج نماد صندوق مختلط پارس با نماد «شیلد»

روزبه درخشان
مدیر صندوق مختلط پارس

صندوق‌های سرمایه‌گذاری مختلط یکی از ابزارهای جذاب بازار سرمایه برای افرادی است که به دنبال ترکیبی از بازدهی مناسب و ریسک کنترل‌شده هستند. این صندوق‌ها دارایی‌های خود را به صورت همزمان در سهام شرکت‌های بورسی و اوراق با درآمد ثابت و ابزارهای مشتقه (اختیار معاملات) و گواهی سپرده‌های کالایی (طلا و زعفران و غیره) سرمایه‌گذاری می‌کنند و به همین دلیل تعادلی میان ریسک و بازده به وجود می‌آورند. به بیان دیگر، سرمایه‌گذار از پتانسیل رشد بازار ریسکی بهره‌مند می‌شود و در عین حال بخش اوراق با درآمد ثابت، ثبات بیشتری به پرتفوی او می‌بخشد.

مزیت مهم این صندوق‌ها تنوع‌بخشی به سرمایه‌گذاری است. به جای آنکه فرد تمام دارایی خود را وارد بازار پرنوسان سهام کند یا تنها به سود ثابت بسنده کند، می‌تواند با سرمایه‌گذاری در صندوق مختلط از مزایای هر دو حوزه استفاده کند. همچنین مدیریت این صندوق‌ها بر عهده تیمی حرفه‌ای از تحلیلگران و مدیران بازار است و همین موضوع باعث می‌شود حتی کسانی که آشنایی کمی با بازار سرمایه دارند نیز بتوانند از بازدهی آن بهره‌مند شوند.

نقدشوندگی صندوق‌های مختلط معمولاً بالاست و سرمایه‌گذار در صورت نیاز می‌تواند در مدت کوتاهی واحدهای سرمایه‌گذاری خود را ابطال و وجه نقد دریافت کند. این ویژگی سبب می‌شود که این ابزار برای افراد با افق زمانی میان‌مدت، مثلاً شش ماه تا دو سال، گزینه‌ای مناسب باشد. در مجموع می‌توان گفت صندوق‌های مختلط راهکاری هوشمندانه برای سرمایه‌گذارانی هستند که به دنبال استفاده همزمان از سود بازار سهام و امنیت اوراق درآمد ثابت بوده و مایلند سرمایه خود را در بستری حرفه‌ای و مدیریت‌شده قرار دهند.

صندوق پارس در بین صندوق‌های مختلط در بازه‌های هفتگی، شش ماهه و سالانه رتبه اول را دارد به صورتی که بازدهی یک‌سال گذشته صندوق ۷۰ درصد بوده است.

در حال حاضر صندوق پارس از نوع صدور و ابطالی است ولی با پیگیری‌های انجام شده و اخذ مجوزهای لازم به زودی این صندوق به نوع قابل معامله (etf) تبدیل می‌شود که از طریق همه سامانه‌های آنلاین کارگزاری‌ها قابل خرید و فروش خواهد بود.

صندوق‌های ETF آلت‌کوین، بازتعریف آینده سرمایه‌گذاری

حبیب علیزاده
روزنامه‌نگار

صندوق‌های سرمایه‌گذاری ETF بیت‌کوین و اتریوم با وجود عمر نسبتا کوتاه، از ابزارهای مهم سرمایه‌گذاری در بازار کریپتوکارنسی به شمار می‌روند. این صندوق‌ها با بیش از ۱۷۲ میلیارد دلار دارایی تحت مدیریت، نقش مهمی در جذب نقدینگی سرمایه‌گذاران خرد و کلان به بازار کریپتو داشته‌اند. همگام با بزرگتر شدن بازار کریپتوکارنسی و افزایش ارزش آن به محدوده ۴ تریلیون دلار، تمایل به عرضه صندوق‌های ETF آلت‌کوین‌ها نیز بیشتر شده است. بر همین اساس، کارشناسان می‌گویند دگرگونی بزرگی در افق سرمایه‌گذاری در ارزهای دیجیتال در پیش است. این دگرگونی به جذب نقدینگی بیشتر و تقویت جایگاه کریپتوها در بازارهای مالی منجر خواهد شد.

صندوق‌های جدید

با عرضه قریب‌الوقوع ETFهای آلت‌کوین، بازی برای سرمایه‌گذاران تغییر خواهد کرد. آلت‌کوین‌هایی همچون سولانا، لایت‌کوین و هدرا با صندوق‌های ETF جدید وارد میدان شده‌اند. قرار است این صندوق‌ها در بورس‌های معتبری مثل نزدک و نیویورک آرکا (بورس معاملات سهام و آپشن) عرضه و معامله شوند. این اتفاق تنها یک گام به جلو نیست، بلکه بیانیه جسورانه‌ای است که می‌گوید، سرانجام آلت‌کوین‌ها به عنوان مدعیان شایسته در کنار غول‌های بازار کریپتوکارنسی (بیت‌کوین و اتریوم) به رسمیت شناخته شده‌اند.

پیشرفت‌های کلیدی

راه‌اندازی صندوق‌های سرمایه‌گذاری ETF سولانا، لایت‌کوین و هدرا لحظه تاریخی را رقم زده است. این تحولات تحت تاثیر قوانین اخیر کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا (SEC) بوده است. این نهاد به تازگی استانداردهای جدیدی برای پذیرش صندوق‌های ETF ارائه کرده است. به نظر می‌رسد که نهاد نظارتی شروع به کاهش کنترل خود کرده است. این اتفاق، ورود دیگر ارزهای دیجیتال به باشگاه غول‌های بازار را امکان‌پذیر کرده است. تحلیلگران درباره هجوم احتمالی سرمایه‌گذاران نهادی به این آلت‌کوین‌ها (که همواره نادیده گرفته شده‌اند) سخن می‌گویند. تا اینجای کار که بازار مشتاقانه به این موضوع واکنش نشان داده و از آن استقبال کرده است. نشانه این موضوع را می‌توان در رشد ۶ درصدی قیمت سولانا مشاهده کرد.

تغییر تمایل بازار

با نزدیک شدن به زمان معاملات این صندوق‌های ETF نقدی، تمایل بازار به طور محسوسی تغییر می‌کند. رشد قیمت سولانا مهر تاییدی است بر این مدعا. شواهد تاریخی نشان می‌دهند که ETF های مشابهی که در گذشته راه‌اندازی شده‌اند، به افزایش چشمگیر حجم معاملات و ورود نقدینگی کلان به بازار رمزارزهایی همچون بیت‌کوین و اتریوم منجر شده‌اند. با توجه به تکرار احتمالی این روند برای صندوق‌های سولانا، لایت‌کوین و هدرا، به نظر می‌رسد واکنش سرمایه‌گذاران بسیار مثبت باشد چرا که آنها جذابیت این ابزارهای مالی جدید را کشف می‌کنند. عرضه این صندوق‌های ETF از توسعه دسترسی به دارایی‌های متنوع خبر می‌دهد، دارایی‌هایی که می‌توانند بازده جذابی برای سرمایه‌گذاران به ارمغان آورند.

ساختار نوآورانه

صندوق سرمایه‌گذاری ETF سولانا در حال تغییر سناریوی سرمایه‌گذاری سنتی است. برخلاف صندوق‌های ETF متعارف که تنها امکان سودبری از قیمت را فراهم می‌کنند، صندوق‌های سولانا دسترسی مستقیم به دارایی‌ها و سودبری از پاداش استیکینگ را امکان‌پذیر می‌کنند. این مزیت دوگانه (سرمایه‌گذاری بر تغییرات قیمت و درآمدزایی از دارایی‌های استیک‌شده) صندوق ETF سولانا را به گزینه‌ای جذاب تبدیل می‌کند. این جذابیت زمانی افزایش پیدا می‌کند که بدانیم، هزینه مدیریت این صندوق تنها ۰,۲ درصد در سال است. این صندوق برای مخاطبان گسترده سرمایه‌گذاری طراحی شده است. معرفی این صندوق‌های ETF آلت‌کوین نشان‌دهنده افزایش تمایل برای گزینه‌های سرمایه‌گذاری متنوع در چشم‌انداز رو به رشد کریپتوکارنسی است. این رویکرد گسترده، مجموعه‌ای پویا از امکانات سرمایه‌گذاری را آشکار و دارایی‌های کریپتویی را جذاب‌تر از قبل خواهد کرد.

آینده سرمایه‌گذاری کریپتویی

ظهور صندوق‌های ETF آلت‌کوین، ضرورت بررسی انتقادی را درباره وصلت مالیه سنتی و مدل‌های غیرمتمرکز برانگیخته است. در حالی که استارتاپ‌های WEB۳ و سازمان‌های مستقل غیرمتمرکز مشغول بررسی این حوزه در حال تحول هستند، چالش اصلی، هماهنگ‌سازی روند انطباق با الزامات نظارتی در عین پایبندی به اصول غیرمتمرکز خواهد بود. یافتن تعادل بین این دو برای پیشرفت در قلمرو کریپتوکارنسی بسیار حیاتی خواهد بود. به علاوه، چارچوب‌های نظارتی در حال تحول در زمینه ETFها برای سرمایه‌گذاران جدید ضروری است. مرزهای بین کریپتوکارنسی و پول فیزیکی در حال محو شدن است. این روند راه را برای تغییر عمیق دیدگاه ما نسبت به پول، سرمایه‌گذاری و ارزش‌آفرینی هموار خواهد کرد.

ریسک‌ها و مزیت‌ها

گرچه ظهور صندوق‌های ETF آلت‌کوین چشم‌انداز وسوسه‌انگیزی از سودآوری و عایدی سرمایه در برابر ما ترسیم می‌کند اما ریسک‌های بزرگی نیز به همراه دارد. به عنوان مثال، با هر نوسان بازار و اعمال مقررات جدید، سرمایه‌گذاران باید از طریق تحقیق و بررسی بر میزان دانش خود بیفزایند. درست است که استیکینگ می‌تواند درآمدهای جدیدی به همراه داشته باشد اما پیچیدگی‌های این ابزارهای سرمایه‌گذاری (صندوق‌های ETF جدید) ضرورت در پیش گرفتن رویکرد دقیق و محتاطانه را ایجاب می‌کند. تحلیلگران خوش‌بین پیش‌بینی می‌کنند که پذیرش آلت‌کوین‌ها در پرتفوی سرمایه‌گذاران نهادی به دگرگونی فرایندهای سرمایه‌گذاری منجر خواهد شد و سیل سرمایه‌های کلان را به سوی دارایی‌های دیجیتال سرازیر خواهد کرد.

نتیجه‌گیری

ورود صندوق‌های سرمایه‌گذاری ETF سولانا، لایت‌کوین و هدار به بازار، نشانه یک مقطع تحول‌آفرین در بخش کریپتوکارنسی است. وقتی این محصولات قانونی و مشروع راه خود را به بازارهای مالی پیدا کنند، موانع بزرگ پذیرش آلت‌کوین‌ها در جریان اصلی مالی جهان رفع خواهند شد. برای سرمایه‌گذاران، حفظ هوشیاری و آگاهی در این دریای پرآشوب فرصت‌ها بسیار حیاتی است. آینده سرمایه‌گذاری در بازار کریپتوکارنسی با صدای بلندی ما را فرامی‌خواند و نویدبخش چشم‌انداز هیجان‌انگیزی است که مشتاق کشف ناشناخته‌هاست.

چشم‌انداز پرداخت کریپتویی و آزادی مالی

چنین به نظر می‌رسد که بازار استیبل‌کوین اخیرا با تغییراتی مواجه شده است. هر روز کاربران بیشتری به دنبال یافتن جایگزین برای استیبل‌کوین‌های متمرکز همچون تتر هستند.

امروز استیبل‌کوین‌های غیرمتمرکز مانند DAI و RZUSD پا به میدان گذاشته‌اند و به گزینه‌های مورد اعتماد کاربران تبدیل شده‌اند. اما بیایید به ریسک‌های مرتبط با تغییر جهت به سوی این گزینه‌های غیرمتمرکز و مزیت‌هایی که ارائه می‌دهند، نگاهی بیندازیم. این گزینه‌ها به یک اندازه در حال تغییر روش‌های پرداخت برای کسب‌وکارها و کارگران دورکار هستند.

استیبل‌کوین‌های غیرمتمرکز، به رمزارزهایی گفته می‌شود که از طریق چسبیدن به یک دارایی ذخیره (معمولا ارزی مانند دلار آمریکا) به دنبال حفظ یک ارزش پایدار هستند. برخلاف استیبل‌کوین‌های متمرکز که دارای یک نهاد واحد برای مدیریت ذخایر و حفظ نرخ ثابت است، استیبل‌کوین‌های غیرمتمرکز از قراردادهای هوشمند و دارایی‌های وثیقه‌شده برای حفظ ثبات بهره می‌برند. این تنظیمات با شفافیت همراه است و ریسک‌های کنترل متمرکز را کاهش می‌دهد. با این حال، انتقال به استیبل‌کوین‌های غیرمتمرکز با ریسک‌هایی نیز همراه است که در اینجا به مهمترین آنها اشاره می کنیم.

• **ریسک نوسان وثیقه:** استیبل‌کوین‌های غیرمتمرکز مانند DAI از پشتوانه کریپتوکارنسی برخوردارند و همه می‌دانیم که کریپتوها چقدر پرنوسان هستند. بر این اساس، افت ناگهانی ارزش تهدید بزرگی به شمار می‌رود و برای دارنده هزینه‌زا خواهد بود.

• **آسیب‌پذیری قرارداد هوشمند:** استیبل‌کوین‌های غیرمتمرکز همچنین برای حفظ ارزش خود به قراردادهای هوشمند پیچیده متکی هستند. اگر در یکی از این قراردادها اشکال یا سوءاستفاده‌ای رخ دهد، می‌تواند به نابودی سرمایه یا بی‌ثباتی در استیبل‌کوین منجر شود.

• **ریسک حاکمیت:** این استیبل‌کوین‌ها تحت حاکمیت جامعه کریپتویی قرار دارند. اگر تصمیم حاکمیتی دچار ضعف شود یا سازوکار این حاکمیت مورد حمله قرار گیرد، ممکن است اعتماد کاربران تضعیف شود.

در همین حال، از منافع استیبل‌کوین‌های غیرمتمرکز می‌توان به این موارد اشاره کرد: ارتقاء شفافیت و کنترل، حمایت از کارگران خارج از کشور در برابر تورم، پرداخت آنی برای کسب‌وکارها. این موارد موجب می‌شوند که آینده صنعت پرداخت با تحول بزرگی روبه‌رو شود.

نمای هفته

رشد محدود بازار کریپتو

هفته‌نامه بورس هفته گذشته تعداد زیادی از کریپتوهای بازار مثبت بودند به طوری که از میان ۱۰۰ رمزارز اصلی بر اساس ارزش بازار، قیمت ۷۳ کریپتو با افزایش و ۱۹ کریپتو با کاهش روبه‌رو شد. در هفته منتهی به پنجشنبه ۳۰ اکتبر (۸ آبان ۱۴۰۴)، رمزارزهای مثبت افزایش قیمت بین ۰,۱ درصد تا بیش از ۹۸ درصد و رمزارزهای منفی هم کاهش قیمت بین ۰,۱ درصد تا بیش از ۷ درصد را تجربه کردند. در همین حال، ۸ رمزارز نیز بدون تغییر قیمت بودند. این هفته، بزرگان بازار کریپتوکارنسی در میان برندگان جای گرفتند.

برنده بزرگ هفته گذشته، رمزارز Virtual بود. این کریپتوکارنسی که با ۳ پله افت به رتبه ۷۷ بازار دست پیدا کرده است، ۹۸,۳ درصد رشد قیمت را ثبت کرد. ارزش بازار این رمزارز ۱,۵ دلاری بیش از ۹۹۰ میلیون دلار است و در بازه‌های ماهانه و سالانه نیز به ترتیب ۴۸ درصد و ۲۷۳ درصد افزایش قیمت را تجربه کرده است. رمزارز Trump نیز با بیش از ۴۲ درصد رشد در رتبه دوم مثبت‌ها قرار گرفت. این رمزارز با قیمت ۸,۲ دلار و ارزش بازار ۱,۶۵ میلیارد دلار به رتبه ۵۵ بازار کریپتوکارنسی رسیده است. رمزارزهای Hyper و Pi نیز از کریپتوهای مثبت این هفته بودند. در هفته‌ای که گذشت، رمزارزهای بزرگ جهان رشد قیمت را تجربه کردند و پادشاه کریپتوها نیز روندی صعودی داشت. بیت‌کوین با رسیدن به رقم ۱۱۳ هزار و ۱۱۳ دلار، در مجموع با رشد ۵,۱ درصدی قیمت مواجه شد. پادشاه رمزارزها در بازه زمانی یک‌ماهه هم رشد ۰,۸ درصدی قیمت را تجربه کرده است. در حال حاضر ارزش بازار پادشاه رمزارزها به ۲ هزار و ۲۶۰ میلیارد دلار رسیده است. اتریوم، ریپل، بایننس و سولانا نیز از کریپتوهای مثبت هفته بودند.

بر پایه گزارش Cryptobubbles، رمزارز Story با ۷,۲ درصد افت، در صدر منفی‌های این هفته بازار کریپتو بود. پس از آن، رمزارز TRON به میزان ۷,۱ درصد افت قیمت را تجربه کرد. با توجه به کاهش قیمت طلا، توکن طلای پکس‌گولد نیز در طول هفته یک درصد افت کرد و به ۴۰۱۹ دلار رسید. توکن تترگولد نیز با افت ۰,۷ درصدی در یک هفته به قیمت ۴۰۱۶ دلار دست یافت.

در هفته‌ای که گذشت، ارزش بازار کریپتوها با رشد مواجه شد. در حال حاضر ارزش بازار کریپتوها معادل ۳۸۲۰ میلیارد دلار است که نسبت به هفته گذشته بیش از ۱۷۰ میلیارد دلار افزایش نشان می‌دهد. تاکنون بیش از ۲۶ میلیون رمزارز به بازار عرضه شده است و ۸۸۴ صرافی در سراسر جهان به ارائه خدمات معامله‌گری مشغول هستند.

در جدول زیر، عملکرد ۱۵ رمزارز برتر بازار کریپتوکارنسی را مشاهده می‌کنید.

#	Name	Price	Market Cap	24h Volume	Hour	Day	Week	Month	Year
1	Bitcoin	$113,142	$2.26T	$68.45B	+0.2%	-1%	+4.6%	+0.8%	+61.9%
2	Ethereum	$4,012	$484.19B	$34.96B	+0.5%	-2.4%	+4.2%	-2.3%	+56.4%
3	Tether	$1.000	$183.27B	$100.82B	0%	0%	0%	0%	0%
4	XRP	$2.650	$159.04B	$4.99B	+0.3%	+0.2%	+10.5%	-7.1%	+410%
5	BNB	$1,114	$153.38B	$2.66B	+0.1%	-1.6%	+3.6%	+10.7%	+85.5%
6	Solana	$198.77	$109.26B	$7.57B	+1.2%	-0.4%	+6.7%	-3.6%	+11.5%
7	USDC	$0.9998	$76.21B	$8.71B	0%	0%	0%	0%	0%
8	Dogecoin	$0.1954	$29.61B	$2.57B	+0.7%	-2.1%	+2.2%	-14.9%	+21.3%
9	TRON	$0.2969	$28.10B	$734.96M	0%	-0.1%	-7.1%	-10.9%	+80.9%
10	Cardano	$0.6500	$23.77B	$1.44B	+0.5%	-1.8%	+1.7%	-17.9%	+89%
11	Hyperliquid	$49.24	$13.33B	$666.18M	+2.4%	+2.5%	+36.2%	+7.1%	-
12	Chainlink	$18.11	$12.62B	$857.08M	+0.9%	-1.4%	+3.5%	-13.9%	+62%
13	Bitcoin Cash	$552.80	$11.03B	$439.23M	+0.1%	-0.5%	+16.9%	+0.1%	+51.2%
14	Stellar	$0.3232	$10.35B	$829.15M	+0.6%	-1.9%	+3.7%	-11.2%	+243%
15	Ethena USDe	$0.9991	$9.75B	$400.69M	0%	0%	0%	0%	-0.2%

اخبار رمزارزها

زمان تصویب قانون کریپتو رو به پایان است

تام تیلیس، سناتور جمهوری‌خواه از ایالت کارولینای شمالی و عضو کمیته بانکی سنا هشدار داد که کنگره آمریکا تنها تا ژانویه یا فوریه ۲۰۲۶ فرصت دارد تا طرح‌های قانونی مرتبط با بازار ارزهای دیجیتال را به تصویب برساند، پیش از آن‌که رقابت‌های انتخاباتی روند قانون‌گذاری را متوقف کند.

او گفت: پس از آغاز رقابت‌های انتخاباتی میان‌دوره‌ای ۲۰۲۶، احتمال تصویب هرگونه قانون در زمینه دارایی‌های دیجیتال، استیبل کوین‌ها و بازار کریپتو بسیار پایین خواهد بود. اگر تا اوایل ژانویه یا فوریه اقدام نکنیم، این فرصت از بین می‌رود. این سخنان در شرایطی مطرح می‌شود که دولت فدرال آمریکا از اول اکتبر وارد تعطیلی شده است و اختلاف‌نظر میان قانون‌گذاران درباره بودجه و طرح‌های بهداشتی مانع ادامه فعالیت‌های کنگره شده است. در نتیجه، بررسی لوایح مرتبط با بازار کریپتو از جمله قانون ساختار بازار و قانون شفافیت در سنا متوقف مانده است.

طلا و کریپتو پناهگاه سرمایه‌گذاران در بحران

لری فینک، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری بزرگ بلک‌راک اعلام کرد که سرمایه‌گذاران به سمت طلا و ارزهای دیجیتال می‌روند، چون از کاهش ارزش دارایی‌های خود در نظام مالی کنونی هراس دارند.

او گفت: مالکیت طلا یا رمزارز یعنی دارایی ترس. مردم این دارایی‌ها را می‌خرند چون نگران تضعیف ارزش سرمایه‌شان هستند. فینک افزود: سرمایه‌گذاران بیش از هر زمان دیگری نسبت به امنیت مالی و فیزیکی دارایی‌های خود نگرانند. مدیرعامل بلک‌راک بزرگترین دغدغه امروز بانک‌های مرکزی را نیز «نقش توکنیزه شدن و دیجیتالی‌سازی» دانست. در حال حاضر بلک‌راک یکی از بزرگترین دارندگان بیت کوین است.

کلاهبرداری بنیانگذار متئورا

متئورا (صرافی غیرمتمرکز مبتنی بر سولانا) و بنیان‌گذار آن بنجامین چاو، بار دیگر با یک پرونده حقوقی مواجه شده‌اند که ادعا می‌کند آنها سرمایه‌گذاران را از طریق طرح‌های کلاهبردارانه فریب داده‌اند.

این شکایت جدید، پس از اولین پرونده در آوریل ۲۰۲۵، مدعی است که چاو و شرکت کلسیر ونچرز با استفاده از نام‌های مشهور مانند ملانیا ترامپ و خاویر میلی، اعتبار ظاهری ایجاد کرده و سرمایه‌گذاران را به خرید ۱۵ توکن مبتنی بر سولانا مانند «ملانیا» و «لیبرا» تشویق کرده‌اند. طبق شکایت، این گروه به شکل سازمان‌یافته‌ای عرضه و قیمت توکن‌ها را دستکاری کرده‌اند و با ایجاد کمبود مصنوعی و تبلیغات گسترده، قیمت‌ها را بالا برده و سپس تمام دارایی‌های خود را فروخته‌اند. نتیجه این اقدام، ضررهای سنگین برای سرمایه‌گذاران عادی بوده است. چاو مسئول بخش فنی بوده و توانایی کنترل عرضه و نقدینگی توکن‌ها را داشته، در حالی که کلسیر ونچرز از اینستاگرامرها و کمپین‌های تبلیغاتی برای جذب سرمایه‌گذاران استفاده کرده است. داده‌ها نشان می‌دهند سود حاصل از این طرح‌ها بیش از ۱۰۰ میلیون دلار بوده است. بنیان‌گذار متئورا بر بی‌گناهی خود تأکید دارد، اما شواهد موجود، تعامل مالی او با توکن‌های مذکور را تأیید می‌کنند.

مقابله کریپتویی کانادا با آمریکا

مقامات دولت کانادا در حال انجام مشاوره‌های دقیق با ناظران و فعالان صنعت برای تدوین مقررات استیبل‌کوین‌ها هستند. این اقدام می‌تواند به اعلام اقدامات عمده توسط فرانسوا فیلیپ شامپین، وزیر دارایی، در بودجه فدرال ۴ نوامبر (۱۳ آبان) منجر شود.

هدف از این چارچوب نظارتی، جلوگیری از فرار سرمایه به سمت استیبل‌کوین‌های آمریکایی و حمایت از استیبل‌کوین‌های مبتنی بر دلار کاناداست. این حرکت کانادا در پی تصویب قانون GENIUS در آمریکا صورت گرفته که استیبل‌کوین‌های آمریکایی را به عنوان ابزار پرداخت به رسمیت می‌شناسد و الزاماتی برای ذخایر و مبارزه با پولشویی وضع کرده است. کارشناسان به کانادا توصیه کرده‌اند که نظارتی مشابه با رویکرد ابزار پرداخت را در پیش گیرد. هر چارچوب نظارتی در کانادا احتمالاً ناظران فدرال و ۱۳ ناظر بورس استانی و قلمروی این کشور را در بر خواهد گرفت.

ترامپ مدیا وارد بازار پیش‌بینی شد

شرکت ترامپ مدیا که توسط رئیس‌جمهور آمریکا، دونالد ترامپ بنیان‌گذاری شده، اعلام کرد پلتفرم اجتماعی تروث سوشال به‌زودی قابلیت بازار پیش‌بینی را راه‌اندازی می‌کند. این پروژه با همکاری صرافی بزرگ ارز دیجیتال کریپتو دات‌کام و با نام تروث پریدیکت معرفی شده است.

به گفته دوین نونز، مدیرعامل ترامپ مدیا، هدف از این طرح «دموکراتیزه کردن اطلاعات» و فراهم کردن بستری برای استفاده از «خِرد جمعی» در پیش‌بینی رویدادهاست. نونز افزود: این قابلیت به کاربران اجازه می‌دهد تا از آزادی بیان در جهت تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر داده بهره ببرند. تروث سوشال که از سال ۲۰۲۲ فعالیت خود را آغاز کرده، تاکنون حدود ۶,۳ میلیون کاربر جذب کرده است، در حالی‌که پلتفرم ایکس در اوایل سال ۲۰۲۵ بیش از ۶۵۰ میلیون کاربر داشته است. بر اساس بیانیه رسمی، نسخه آزمایشی بازار پیش‌بینی به‌زودی در تروث سوشال فعال می‌شود و پس از آن، عرضه کامل این قابلیت در آمریکا انجام خواهد شد.

کلاهبرداری‌های رمزارزی در ایران

رئیس پلیس فتا فراجا از رشد چشمگیر پرونده‌های مرتبط با رمزارزها در سال‌های اخیر خبر داد و اعلام کرد که تنها در سال ۱۴۰۳ بیش از ۱.۷ همت کلاهبرداری رمزارزی شناسایی شده است.

به گفته سردار وحید مجید، از سال ۱۳۹۹ تاکنون بیش از ۱۶ هزار پرونده در این زمینه تشکیل شده که اغلب مربوط به کلاهبرداری از طریق تبلیغات فریبنده در پلتفرم‌های خارجی و سایت‌های آگهی‌محور است. او با اشاره به روند صعودی این جرائم گفت در سال ۱۳۹۹ تنها ۲۷۲ پرونده در این حوزه وجود داشت، اما این عدد در سال ۱۴۰۳ به بیش از ۵ هزار پرونده رسیده است. همچنین، در نیمه نخست امسال بیش از ۲ هزار پرونده جدید ثبت شده است. او با تأکید بر ضرورت تدوین سیاست واحد حاکمیتی و قانون‌گذاری شفاف در حوزه رمزارزها افزود: نبود چارچوب حقوقی مشخص، روند رسیدگی به این پرونده‌ها را دشوار و زمینه را برای سوءاستفاده فراهم کرده است.

تصمیم تعطیلی بازار سرمایه پس از شرایط جنگ در میزگرد کانون نهادهای سرمایه‌گذاری واکاوی شد

جلوگیری از بلوکه شدن پول سهامداران در بورس

هفته‌نامه بورس در پی تعطیلی یک‌هفته‌ای بازار سرمایه پس از آغاز شرایط جنگ و توقف فعالیت صندوق‌های درآمد ثابت، پرسش‌های جدی درباره درستی این تصمیم و تأثیر آن بر اصل نقدشوندگی بازار مطرح شده است. به همین منظور، کانون نهادهای سرمایه‌گذاری نشستی با حضور مصطفی امیدقائمی، مدیرعامل تأمین سرمایه کاردان؛ عزت‌الله طیبی، مدیرعامل سبدگردان کاریزما و میثم فدایی، مدیرعامل گروه مالی آبان برگزار کرد تا ابعاد مختلف این تصمیم و نحوه مواجهه بازار با ریسک سیستماتیک پیش‌آمده مورد بررسی و واکاوی قرار گیرد.

***

• مصطفی امید قائمی:

در بحث توقف بازار باید ابتدا ابعاد بحران را در نظر گرفت. به نظر می رسد، این بزرگ‌ترین بحرانی بوده که بورس ایران از زمان شکل‌گیری‌اش با آن مواجه شده است. همان‌طور که دیدیم، جنگ ابعاد گسترده‌ای پیدا کرد، تعدادی از فرماندهان نظامی به شهادت رسیدند و کل ماجرا به‌صورت کاملاً غافلگیرانه اتفاق افتاد. این وقایع باعث شد با بحرانی بسیار بزرگ روبه‌رو شویم. درواقع، بعد از دوران جنگ تحمیلی، چنین ریسک بزرگی را در بازار تجربه نکرده بودیم. در آن زمان هم بورس به شکل فعلی فعال نبود.

یادم هست که در جریان حادثه ۱۱ سپتامبر، بورس آمریکا هم برای چند روز تعطیل شد و روزی که بازگشایی شد، با افت حدود ۷ الی ۸ درصدی آغاز به کار کرد. در آن زمان، دولت آمریکا حمایت‌های گسترده‌ای انجام داد و از قبل تدارکات وسیعی برای بازگشایی بورس دیده بود تا بتواند تبعات روانی و مالی آن بحران را کنترل کند.

بحث توقف کامل بازار یا بازگشایی آن تصمیم بسیار مهمی است، اما باید میان ابزارها و بخش‌های مختلف بازار تفاوت قائل شد. به‌عنوان مثال، بسته شدن نمادهای صندوق‌های با درآمد ثابت (که درواقع محل سپرده‌گذاری مردم در بورس هستند و رقیب سپرده‌های بانکی محسوب می‌شوند) شاید تصمیم درستی نبود، به‌ویژه در شرایطی که سیستم بانکی کشور باوجود مشکلات سایبری و محدودیت‌های اینترنتی همچنان فعال بود، یا مثلاً در مورد صندوق‌های طلا و ابزارهایی که مستقیماً به سهام مرتبط نبودند، بهتر بود بازگشایی زودتر انجام می‌شد یا حداقل امکانی فراهم می‌شد تا معاملات به‌صورت آفلاین انجام شود تا مردم بتوانند به منابع مالی خود دسترسی داشته باشند.

بخش سهام در آن مقطع تحت تأثیر یک اتفاق بسیار بزرگ و کاملاً غافلگیرانه قرار گرفت؛ اتفاقی که برای بازار سرمایه غیرمنتظره بود و ضرورت داشت تصمیمات مهم و فوری اتخاذ شود. واقعیت این است که ما در میانه جنگ هیچ تصویر روشنی از مدت‌زمان درگیری، احتمال آتش‌بس یا نتایج نهایی نداشتیم. حالا تصور کنید در همان شرایط نمادها باز می‌بودند؛ طبیعی است که سرمایه‌گذاران در فضای آمیخته به اضطراب و بی اطمینانی، تصمیماتی احساسی می‌گرفتند که بعدها با روشن شدن ابعاد بحران، احتمالاً تصمیماتی نادرست تلقی می‌شد.

بر همین اساس، با توجه به پیش‌بینی کوتاه‌مدت بودن بحران و شرایط خاص بازار، تصمیم به توقف معاملات گرفته شد. در بورس‌های دیگر دنیا نیز، هرچند شاید مانند ما با بحران‌های مکرر روبه‌رو نباشند، اما در زمان بروز بحران‌های مشابه تصمیمات اضطراری از این جنس اتخاذ می‌شود؛ برای مثال، انتشار اوراق بازسازی یا محدود کردن موقت معاملات تا بازگشت آرامش به بازار.

البته در چنین شرایطی باید سازوکاری وجود داشته باشد که مردم بتوانند به منابع مالی خود دسترسی داشته باشند. حتی اگر امکان دسترسی کامل فراهم نباشد، باید حداقل امکان برداشت بخشی از سپرده‌ها در صندوق‌های با درآمد ثابت (چه به‌صورت آفلاین یا با سازوکار جایگزین) مهیا شود تا سهامداران احساس نکنند منابعشان در بازار قفل‌شده و نتوانند نیازهای روزمره خود را تأمین کنند.

درنهایت باید گفت حالا که از آن مرحله عبور کرده‌ایم، لازم است برای آینده برنامه‌ریزی دقیقی صورت گیرد تا در صورت بروز بحران‌های مشابه، بازار و نهادهای مرتبط غافلگیر نشوند. به نظر می رسد ارکان قانون‌گذاری و سازمان بورس نیز اکنون به اهمیت این موضوع پی برده‌اند و احتمالاً در حال بررسی و پیش‌بینی سازوکارهای لازم برای مواجهه با چنین شرایطی هستند تا دیگر شاهد غافلگیری در این سطح نباشیم.

• عزت اله طیبی:

جزو معدود کشورهایی هستیم که همیشه سایه ریسک‌های سیستماتیک بر اقتصاد و بازار سرمایه‌اش وجود دارد. بخش بزرگی از جامعه هم با بورس درگیر است و بسیاری از موضوعاتی که امروز مطرح می‌کنیم، برای بسیاری تجربه نشده و بخشی هم نیازمند آزمون‌وخطاست. اتفاقاتی که در جنگ اخیر افتاد نیز بخشی از همین فرآیند آزمون‌وخطاست و از سال گذشته و حتی از سال ۹۹، بازار مرتب در حال تجربه و آزمون روش‌های مختلف مدیریت بحران بوده است. تجربه جهانی نشان داده است که نقدشوندگی بازار سرمایه نباید از بین برود. شاید محدود کردن معاملات، دامنه نوسان یا توقف بازار در کوتاه‌مدت به نفع گروهی باشد، اما در بلندمدت باعث می‌شود سرمایه‌گذاران بالقوه اعتماد خود را از دست بدهند و از بازار خارج شوند. از سال ۹۹ تاکنون شاهد ضربات متعددی به بازار بوده‌ایم و بسیاری از افرادی که با مثبت‌های کوچک بازار را ترک کرده‌اند، به‌مرور تعدادشان افزایش‌یافته و کدهای فعال نیز کاهش پیداکرده است.

برخی مواقع واقعا نیازی نبود که با بازار برخورد تهاجمی داشته باشیم. واقعیت این است که بعد از هفتم اکتبر، وقتی چند بحران ناگهانی رخ داد، می‌شد بازار را کمی بازتر نگه داشت و از کاهش نقدشوندگی جلوگیری کرد. سرمایه‌گذاران خودشان ریسک‌ها را درک می‌کنند و نمی‌توانیم برای جلوگیری از زیان، دارایی‌های آن‌ها را قفل کنیم. همین سرمایه‌گذاران در بازارهایی مثل کریپتو و طلا هم فعالیت دارند و با نوسانات ۱۰ تا ۲۰ درصدی آشنا هستند. کسی که وارد بازار سهام می‌شود، ریسک آن را می‌پذیرد، اما چیزی که برای او اهمیت دارد نقدشوندگی است؛ اینکه بتواند هر زمان که بخواهد بفروشد و دوباره وارد بازار شود.

قسمت مهم این است که نقدشوندگی بازارها حفظ شود. اگر سرمایه‌گذار بداند دارایی‌اش یک یا دو ماه در صف فروش قفل خواهد بود، ممکن است دیگر به بازار برنگردد. به‌جز فعالان حرفه‌ای و نهادهای مالی که وظیفه دارند در هر شرایطی در بازار حضورداشته باشند، سایر سرمایه‌گذاران چنین توانایی یا انگیزه‌ای ندارند، بنابراین نقش بازار در حفظ امکان معامله و نقدشوندگی باید به هر ترتیبی که شده، تأمین شود. در تجربه جهانی، مثلاً پس از حملات ۱۱ سپتامبر، بورس آمریکا برای چند روز تعطیل شد و سپس افت بازار در چند روز جبران شد. در بحران کرونا اما اجازه دادند بازار روند خودش را طی کند و با ابزارهایی مثل توقف کوتاه‌مدت معاملات، دامنه نوسان را کنترل کردند تا بازار بتواند آرامش نسبی خود را بازیابد.

اما در شرایط خودمان نمی‌توانیم دقیقاً همان تئوری را اعمال کنیم. نگاه امنیتی به همه‌چیز داریم و سازمان بورس هم تحت‌فشار است که چرا بازار این‌قدر ریزش کرده است. درحالی‌که سرمایه‌گذاران تازه‌وارد، نسل‌هایی که جنگ را تجربه نکرده‌اند، نمی‌توانند به‌راحتی ریسک‌های غیرمنتظره خارجی را مدیریت کنند و حفظ نقدشوندگی در چنین شرایطی اهمیت حیاتی دارد.

سرمایه‌گذاران وقتی با چنین شرایط بحرانی مواجه می‌شوند، دچار ترس می‌شوند و احتمال دارد بخواهند دارایی‌هایشان را سریع‌تر نقد کنند. بااین‌حال، به نظر من بازار می‌توانست سریع‌تر عمل کند. نگرانی سازمان هم قابل‌درک است؛ بسیاری از نهادهای مالی در تهران مستقر هستند و تهران بیشتر در معرض حملات بود. حفظ جان افرادی که در نهادهای مالی فعالیت می‌کنند نیز بخشی از مسئله بود.

فرض کنید بازار باز بود؛ تریدرها باید در سیستم حضور می‌یافتند و با این شرایط، مدیریت بازار بسیار دشوار می‌شد. به نظر من، در بازگشایی بعد از جنگ می‌شد عملکرد بهتری داشت؛ مثلاً بازگشایی تدریجی با نمادهای بزرگ‌تر و اعلام شفاف بسته حمایتی پیش از بازگشایی.

وظیفه حفظ بازار صرفاً بر عهده سازمان بورس نیست. به نظر من هیأت دولت نیز باید پیش‌بینی‌هایی برای ریسک‌های سیستماتیک داشته باشد.

صندوق‌های حمایتی مثل صندوق تثبیت یا صندوق توسعه نیز باید خریدهای خود را شفاف اعلام کنند؛ مثلاً امروز چه میزان خرید کرده‌اند و در کدام نمادها. یکی از مشکلات عمده این است که حمایت‌ها عمدتاً به نمادهای بزرگ اختصاص می‌یابد و نمادهای کوچک رها می‌شوند. وقتی سازمان بورس یا فرابورس یک نماد را ازنظر بنیادی دارای پتانسیل می‌داند و در بازار اول، دوم یا فرعی پذیرفته می‌شود، نباید بین آن و نمادهای دیگر تفاوت قائل شد.

یک سری مسائل وجود داشته که لازم است برای آن برنامه‌ریزی شود تا سرمایه‌گذاران بدانند در شرایط بحرانی چه اتفاقی خواهد افتاد. طبیعی است که نگرانی‌هایی وجود داشته باشد، مثلاً اگر بازار یک هفته، دو هفته یا حتی یک ماه بسته شود و سپس باز شود، با چه شرایطی بازخواهد شد و چه سازوکاری برای کنترل بازار در نظر گرفته‌شده است. به نظر من، این سطح برنامه‌ریزی حتی در سازمان بورس به‌صورت کامل وجود ندارد.

در تمام دنیا، وقتی بحران سیستماتیک وارد بازار می‌شود، اولین نهادی که وارد عمل می‌شود بانک مرکزی است؛ نهادی که قدرت دارد نرخ بهره را تنظیم کند، اعتبار به سیستم کارگزاری‌ها و نهادهای مالی تزریق کند و در بازار بین‌بانکی کمک کند. نگرانی درباره بازار سرمایه همیشه وجود دارد چون این بازار شاخص اقتصاد است و اولین جایی است که کوچک‌ترین بحران‌ها را تجربه می‌کند. سایر بازارها معمولاً پس از تأثیر بحران بر بازار سرمایه دچار مشکل می‌شوند. به همین دلیل، بانک‌های مرکزی در بحران‌ها بسیار فعال عمل می‌کنند و برنامه‌های از قبل مشخصی دارند.

در مورد صندوق‌ها هم وقتی هفته اول قرار بود صندوق‌های فیکس اینکام بازگشایی شوند، واقعاً نگرانی زیادی وجود داشت؛ هم در خود سازمان بورس و هم در مدیران نهادهای مالی. هدف این بود که همه سفارش‌ها روی سیستم فیکس اینکام به‌درستی اجرا شود و منابع مالی سرمایه‌گذاران محفوظ بماند. حتی برخی بانک‌ها روز جمعه پیام می‌دادند که فردا حق ندارید به پول‌های ما دست بزنید و منابع را کنترل نکنید که نشان‌دهنده حساسیت و اهمیت موضوع بود.

حتی برنامه‌ای بود که به همکاران در سازمان بورس پیشنهاد دادم که سقف برای هر کد در نظر گرفته شود، اما سازمان تصمیم گرفت اجازه دهند تخلیه بازار سریع‌تر انجام شود. هماهنگی بسیار خوبی بین نهادهای مالی و مدیران صندوق‌های فیکس اینکام صورت گرفت و این همکاری باعث شد بازگشایی به شکل مناسبی انجام شود.

یک نکته مهم این است که بحران اخیر صرفاً مختص بازار سرمایه نبود؛ پلتفرم‌های طلا، رمزارزها و حتی برخی بانک‌ها هم تحت تأثیر قرار گرفتند. مردم نیز این موضوع را درک کردند و فهمیدند که این یک بحران سیستماتیک است و محدود به یک بازار خاص نیست، بنابراین فشار روانی کمی کمتر از آن چیزی بود که انتظار می‌رفت.

اگر چنین اتفاقاتی دوباره رخ دهد، زیرساخت‌های آنلاین به‌گونه‌ای فراهم است که بدون به خطر افتادن جان افراد، سیستم‌ها بتوانند به‌صورت آنلاین ادامه فعالیت دهند. همین دلیل باعث شد که صندوق‌های فیکس اینکام سریعاً به تعادل بازگردند و سرمایه‌گذاران بدانند در صورت بحران آینده، این صندوق‌ها بسته نخواهند شد.

به نظر من، در دوره‌های آینده می‌توانیم برای صندوق‌های فیکس اینکام و صندوق‌های طلا سریع‌تر اقدام و نقدشوندگی آن‌ها را حفظ کنیم، اما در مورد سهام باید با توجه به شرایط، بازگشایی انجام شود و از قبل اعلام شود، ضمن اینکه کل سیستم حاکمیتی باید بسته حمایتی خود را شفاف اعلام کرده و به آن پایبند باشد.

• میثم فدایی:

همان‌طور که دوستان اشاره کردند، صندوق‌های صدور و ابطالی از فردای جنگ، یعنی از روز یکشنبه، فعال بودند. نکته جالب این است که تمام نهادهای مالی دارای صندوق‌های بزرگ، مثل تأمین سرمایه کاردان، لوتوس و تمدن و حتی صندوق‌های کوچک‌تر، تمام تلاش خود را کردند تا اصل نقدشوندگی حفظ شود و واقعاً هم این اتفاق افتاد. در این صندوق‌ها، خروج سرمایه زیر دو تا سه درصد بود که عمدتاً برای مصارف روزمره سرمایه‌گذاران بوده است. این عملکرد درخشانی برای بازار سرمایه محسوب می‌شود.

صندوق‌ها دو عامل اصلی دارند که نقدشوندگی را تضمین می‌کند: اول، نسبت دارایی‌های نقدشونده؛ تقریباً تمامی صندوق‌های بزرگ بیش از ۴۰ درصد دارایی خود را در سپرده‌های بانکی نگه می‌دارند و می‌توانند به‌راحتی ابطال‌های سرمایه‌گذاران را پاسخ دهند. دوم، ضامن نقدشوندگی است که اکثر صندوق‌های بزرگ دارند.

در مقابل، صندوق‌های ETF سرانه بالاتری دارند و سرمایه‌گذاران آن‌ها معمولاً متخصص‌تر هستند. همان‌طور که اشاره شد، در این صندوق‌ها، تنش و ریسک اولیه یک تا ۲ روز ادامه داشت، اما پس‌ازآن شرایط متعادل شد.

در مقایسه صندوق‌های صدور ابطالی با ETF در جنگ اخیر، صندوق‌های صدور به دلیل باز بودن، ورود پول بیشتری داشتند. همچنین، به نظر من بازگشایی صندوق‌های طلا و فیکس باید هم‌زمان انجام می‌شد، چراکه برخی سرمایه‌گذاران سرمایه خود را از فیکس خارج و قصد داشتند آن را به طلا تبدیل کنند، اما صندوق‌های طلای ما در آن زمان باز نبودند. اگر این بازگشایی هم‌زمان اتفاق می‌افتاد، سرمایه از بازار خارج نمی‌شد.

در مورد بازگشایی سهام، فاصله زمانی لازم بود. تصمیم جمعه بعدازظهر برای بازگشایی شنبه صبح گرفته شد و فاصله بین تصمیم و اجرا تقریباً صفر بود. این امر دو عارضه ایجاد کرد: اول، نگرانی سرمایه‌گذاران نسبت به نحوه بازگشایی و دوم، محدودیت‌های حمایتی موجود که سازمان بورس اعلام کرده بود؛ مثلاً خرید حمایتی تا سطح ۶۰ همت انجام شد، اما دو اتفاق دیگر هم ممکن بود رخ دهد که نیاز به برنامه‌ریزی دقیق‌تر داشت.

یکی از نکات این است که زمان‌بندی حمایت‌ها با شرایط بازار منطبق نبود. مثلاً بازار چند روز دچار پنیک شد و سپس در یک نماد بانکی، ناگهان خرید حمایتی دو همتی انجام شد. این خرید می‌توانست با برنامه‌ریزی دقیق‌تر و به شکل متوازن‌تری در کل بازار صورت بگیرد، نه صرفاً در یک نماد خاص، همان‌طور که آقای طیبی هم اشاره کردند. یک نکته جالب هم این است که سه رئیس سازمان بورس، در جلسات مختلف، همین جمله را تأکید کردند: دهقان در جلسه سبدگردان‌ها گفت شاخص مثبت کار ما نیست و ما با شاخص سبز عکس یادگاری نمی‌گیریم. قالیباف و عشقی نیز همین موضوع را تأکید کردند که سازمان وظیفه حفظ شاخص ندارد. فشارهای بیرونی وجود دارد و قابل‌درک است، اما بهتر است این فشارها تحمل شود تا تصمیماتی گرفته شود که در بلندمدت برای بازار مسئله‌ساز شود.

۲ تا ۳ روز اول و حتی ۳ الی ۴ روز اول بعد از بحران کاملاً قابل‌درک بود. حتی سیستم‌های تسویه بعضی بانک‌ها برای معاملات کارگزاری‌ها و صندوق‌ها به‌خوبی عمل نمی‌کردند و این طبیعی است؛ اما ادامه بسته بودن بازار بیش از این مدت قابل‌برنامه‌ریزی نیست.

اگر کل تصمیمات سازمان بورس، دستورالعمل‌ها، نظارت‌ها و سیستم‌های اجرایی را کنار هم بگذاریم، فقط حدود ۲۰ درصد آن می‌تواند در شرایط بازار تأثیرگذار باشد و ۸۰ درصد دیگر متغیرهایی هستند که دست سازمان بورس نیست. وقتی چیزی دست ما نیست، وظیفه داریم به‌عنوان یک داور متعادل عمل کنیم.

در مورد زمان‌بندی حمایت‌ها هم همین موضوع صادق است. اگر بخواهیم فکر کنیم که بازار را بیش از سه روز می‌توان بست، باید بدانیم که تعطیلی دو هفته‌ای یا یک‌ماهه عملاً امکان‌پذیر نیست. بازار یک سیستم درهم‌تنیده است: صندوق‌ها، صندوق‌های طلا، شرکت‌ها، تقسیم سود و حتی ۴۰ درصد صندوق‌های بازنشستگی سهامدار هستند که برای پرداخت حقوق به فروش سهام نیاز دارند. اگر بازار بسته باشد، این امکان وجود نخواهد داشت. یک نکته مهم دیگر این است که اثرات تصمیمات بلندمدت از اثرات کوتاه‌مدت اهمیت بیشتری دارد. فشارهای سیاسی و جانبی که به سازمان وارد می‌شود را درک می‌کنم، اما هر کسی که در این جایگاه قرار می‌گیرد باید اثرات بلندمدت تصمیماتش را در نظر بگیرد.

• مصطفی امید قائمی:

ببینید، در این مواقع معمولاً بحث بر سر این است که دامنه نوسان را محدود یا باز کنیم. تجربه‌ای که در طول ۱۰ تا ۱۵ سال گذشته داشتیم نشان می‌دهد وقتی دامنه محدود می‌شود، اثر روانی صف‌های خریدوفروش روی ذهن معامله‌گران بیشتر می‌شود. مثلاً اگر پیش‌بینی شود بازار ۱۰ درصد رشد خواهد داشت، با محدودیت دامنه، صف‌ها شکل می‌گیرند و درنهایت بازار ممکن است به‌جای ۱۰ درصد، ۱۵ یا حتی ۲۰ درصد بالا برود. همین موضوع در افت بازار هم صادق است؛ محدودیت دامنه ممکن است ضرر را به تعویق بیندازد، اما به‌تدریج و با شدت بیشتری رخ می‌دهد.

اگر قرار باشد دامنه نوسان محدود شود، لازم است اعتماد و منابع حمایتی کافی پشت آن وجود داشته باشد، مانند صندوق تثبیت، صندوق توسعه یا حمایت‌های بانک مرکزی. باوجوداین اعتماد و منابع، می‌توان دامنه کمتری اعمال کرد و در همان یکی دو روز اول جلوی ضرر سهامداران را گرفت و اعتماد به بازار را حفظ کرد. نظر من هم با دوستان موافق است که بهتر بود در بازگشایی، صندوق‌های طلا و صندوق‌های درآمد ثابت به همراه هم در دسترس باشند. حتی اگر صندوق‌های فیکس کاملاً باز نمی‌شدند، می‌شد امکان برداشت برای مخارج روزمره سرمایه‌گذاران را فراهم کرد، همان‌طور که در بحران‌های ورشکستگی بانک‌ها در دنیا هم دیده می‌شود. این نوع تمایزگذاری به سرمایه‌گذاران با منابع محدود کمک می‌کند تا در شرایط بحرانی، حداقل دسترسی به نیازهای ضروری داشته باشند.

درمجموع، باید تدارکات لازم برای دوران بحران دیده شود تا در صورت وقوع بحران، بازگشایی بازار با ترتیب منطقی و همراه با دسترسی به صندوق‌های پس‌انداز و درآمد ثابت انجام شود. ابزارهای پر ریسک نیز مختص کسانی است که آگاهانه ریسک آن را می‌پذیرند و تصمیم‌گیری آن‌ها باید بر اساس حجم ریسک صورت گیرد. حمایت از این سرمایه‌گذاران، حتی در چارچوب ریسک بالا، باعث می‌شود بازار اصلی هم بتواند عملکرد بهتری داشته باشد و نقدشوندگی و اعتماد حفظ شود.

• عزت اله طیبی:

به نظر من اولین قدم این است که بتوانیم به‌صورت آزمون‌وخطا جلو برویم، اما صندوق‌ها ظرفیت خوبی دارند تا قوانین و مقرراتشان اصلاح شود و بعد این اصلاحات روی سهم‌های بزرگ و به‌مرور روی کل بازار پیاده شود. یکی از ابزارهای مهم، دامنه نوسان است. مطالعات نشان می‌دهد دامنه نوسان صندوق‌های سرمایه‌گذاری می‌تواند بر مبنای NAV آن‌ها تعیین شود و مدیریت فناوری می‌تواند این تعدیل‌ها را روزانه یا حتی دو بار در روز انجام دهد.

در بحران اخیر، یکی از مشکلات حباب مثبت و منفی صندوق‌های اهرمی بود که خوشبختانه الآن تقریباً برطرف شده و صندوق‌ها زودتر اصلاحات لازم را انجام دادند. با استفاده از دامنه نوسان پویا، می‌توانیم اجازه دهیم صندوق‌ها بر اساس رشد یا افت NAV، دامنه نوسان خود را تنظیم کنند. به این شکل، قیمت‌ها سریع‌تر با واقعیت بازار تطبیق پیدا می‌کنند و فشار روانی روی سهامداران کمتر می‌شود. این روش می‌تواند روی سهام هم به کار گرفته شود. وقتی یک خبر مهم یا افشا رخ می‌دهد، به‌جای اینکه بازار روزها یا هفته‌ها بسته شود، می‌توان با توقف کوتاه (مثلاً ۱۰ تا ۲۰ دقیقه) و سپس تطبیق دامنه نوسان، اجازه داد قیمت‌ها سریع‌تر به تعادل برسند. این کار از ایجاد فشار غیرضروری روی شاخص کل جلوگیری می‌کند.

همچنین تجربه نشان داده که سرمایه‌گذاران خرد در بازار ایران بیشتر از طریق صندوق‌ها وارد می‌شوند و نمی‌توانیم خود را تنها درگیر اعداد شاخص کنیم. اجازه دادن به نوسانات طبیعی بازار، حتی اگر شاخص ۶ تا ۷ درصد یا سهام خاص ۱۰ درصد منفی شود، بهتر از محدود کردن مداوم دامنه و فشار آوردن به بازار است. محدود کردن دامنه و اقدامات حمایتی اغلب به نفع سرمایه‌گذاران بزرگ است و سرمایه‌گذاران خرد ممکن است از این محدودیت‌ها آسیب ببینند

یکی دیگر از ابزارهای مهم، بازارگردانی و توسعه بازار آپشن‌ها است. این ابزارها می‌توانند به تعادل بازار کمک کنند و فشار روی نهادهای مالی و سازمان بورس را کاهش دهند. با ایجاد مشوق برای بازارگردان‌ها، صندوق‌ها و ناشرین بزرگ می‌توان حجم معاملات را افزایش داد و نوسانات را مدیریت کرد. برای مثال، می‌توان دامنه نوسان صندوق‌های اهرمی را بر اساس NAV به شکل پویا تنظیم کرد تا حرکت روزانه آن‌ها کنترل شود.

در بازگشایی بازار نیز می‌توان به‌تدریج و با محدودیت‌های سقف فروش اقدام کرد. مثلاً به‌جای اینکه یک نفر بتواند ناگهان میلیاردها تومان بفروشد، سقفی تعیین شود که در روزهای اول بازگشایی فقط بخش محدودی از سرمایه قابل‌فروش باشد. این کار باعث می‌شود بحران به‌تدریج تخلیه شود و هیجانات اولیه کنترل شود.

در صندوق‌های درآمد ثابت هم تجربه نشان داد که حتی در روزهای اول بازگشایی، اگر سقف و مدیریت صحیح اعمال شود، خروج منابع قابل مدیریت است و سرمایه‌گذاران می‌توانند بهتر ریسک خود را مدیریت کنند. امروزه سرمایه‌گذاران با این تجربه، تقسیم سرمایه خود بین ETF، صندوق‌های درآمد ثابت و بانک‌ها را بهتر انجام می‌دهند و هیجانات اولیه بازگشایی کاهش‌یافته است.

• میثم فدایی:

اقتصاد ما درگیر شوراهای موازی است که تصمیماتی برای صنایع، نرخ محصولات و مواد اولیه می‌گیرند. این مسائل لزوماً ارتباط مستقیمی با بحران یا جنگ ندارد و بیشتر به اصلاحات ساختاری و نگاه سیاست‌گذار مربوط است. ازاین‌رو، باید از حمایت‌های مقطعی و پارتیزانی از بازار دوری کنیم، زیرا بازار یک موجود زنده و پویاست. همان‌طور که یکی از کارشناسان در جلسه با آقای دکتر مدنی زاده گفت، «بازار را ول کنید و برای اقتصاد کشور تصمیمات درست بگیرید.» شاخص بازار، باوجود اختلافات جزیی تا حد زیادی وضعیت اقتصاد کشور را نشان می‌دهد. وقتی شاخص پایین است، وضعیت اقتصاد نیز مناسب نیست؛ بنابراین حمایت‌های مقطعی و صرفاً برای افزایش شاخص بعد از بحران، راهکار درست نیست. تصمیمات باید بر مبنای اقتصاد رقابتی و اصولی باشند و به این سؤال کلیدی پاسخ دهند که آیا اقتصاد ما آزاد و رقابتی است یا بسته و دستوری.

یکی از نیازهای فوری، اصلاح زیرساخت‌های نرم‌افزاری بازار سرمایه است. همان‌طور که آقای طیبی اشاره کردند، بحث دامنه نوسان ایستا و پویا اهمیت زیادی دارد. در دنیا دو نوع دامنه نوسان وجود دارد: ایستا: دامنه مشخص و ثابت، مثل ۱۰ و پویا: دامنه کمتر و انعطاف‌پذیر، معمولاً ۲ تا ۳درصد. سامانه معاملاتی فعلی ما قادر به اجرای توقف‌های موقت، محاسبه قیمت میانگین و ادامه معاملات با دامنه نوسان پویا نیست. به‌ویژه در معاملات آپشن، سیستم نیازمند بازنگری جدی است و بسیاری از کارها با تلاش نیروی انسانی و سامانه‌های موازی انجام می‌شود.

نسل دهه هشتادی که وارد بازار شده، با بازارهایی مثل بیت‌کوین و کریپتو آشنا هستند و علاقه‌مند به نوسان بیشتر و ابزارهای متنوع هستند. در بورس ما، ابزارهای مشابه تنها شامل آپشن‌ها و آتی‌ها است. بازار آپشن به دو نیاز اساسی پاسخ می‌دهد: پوشش ریسک که سرمایه‌گذاران می‌توانند ریسک خود را مدیریت کنند و فرصت‌های آربیتراژ و سودآوری بدون ریسک که با استراتژی‌های معاملاتی می‌توان حتی در شرایط نزولی شاخص، بازدهی مناسب کسب کرد. بازار آپشن شمش در بورس کالا که کمتر از دو ماه راه‌اندازی شده، نمونه‌ای از توسعه موفق ابزارهای مشتقه است و حجم معاملات آن روزبه‌روز افزایش‌یافته است. به همین دلیل، تمرکز سازمان نباید صرفاً روی بازار اسپات سهام باشد، بلکه توسعه ابزارهای مشتقه و نهادهای مرتبط باید در اولویت باشد.

جدل

عزت اله طیبی:

برخی مواقع واقعاً نیازی نبود که با بازار برخورد تهاجمی داشته باشیم. سرمایه‌گذاران خودشان ریسک‌ها را درک می‌کنند و نمی‌توانیم برای جلوگیری از زیان، دارایی‌های آن‌ها را قفل کنیم. همین سرمایه‌گذاران در بازارهایی مثل کریپتو و طلا هم فعالیت دارند و با نوسانات ۱۰ تا ۲۰ درصدی آشنا هستند. کسی که وارد بازار سهام می‌شود، ریسک آن را می‌پذیرد، اما چیزی که برای او اهمیت دارد نقدشوندگی است؛ اینکه بتواند هر زمان که بخواهد بفروشد و دوباره وارد بازار شود.

جدل

مصطفی امید قائمی:

بحث توقف کامل بازار یا بازگشایی آن تصمیم بسیار مهمی است، اما باید میان ابزارها و بخش‌های مختلف بازار تفاوت قائل شد. به‌عنوان مثال، بسته شدن نمادهای صندوق‌های با درآمد ثابت شاید تصمیم درستی نبود، به‌ویژه در شرایطی که سیستم بانکی کشور باوجود مشکلات سایبری و محدودیت‌های اینترنتی همچنان فعال بود، یا مثلاً در مورد صندوق‌های طلا و ابزارهایی که مستقیماً به سهام مرتبط نبودند، بهتر بود بازگشایی زودتر انجام می‌شد یا حداقل امکانی فراهم می‌شد تا معاملات به‌صورت آفلاین انجام شود تا مردم بتوانند به منابع مالی خود دسترسی داشته باشند.

جدل

میثم فدایی:

به نظر من بازگشایی صندوق‌های طلا و فیکس باید هم‌زمان انجام می‌شد، چراکه برخی سرمایه‌گذاران سرمایه خود را از فیکس خارج و قصد داشتند آن را به طلا تبدیل کنند، اما صندوق‌های طلای ما در آن زمان باز نبودند. اگر این بازگشایی هم‌زمان اتفاق می‌افتاد، سرمایه از بازار خارج نمی‌شد.

کارشناسان مسیر خروج صنعت کارگزاری از چرخه زیان را تبیین کردند

پنج‌گانه نجات کارگزاری‌ها از بحران

هفته‌نامه بورس صنعت کارگزاری پس از سال ۱۳۹۹ با بحرانی چندجانبه روبه‌رو شد؛ بحرانی که قدیمی‌ترین نهاد بازار سرمایه را با چالش‌های متعدد مواجه کرد. برخی از فعالان این حوزه معتقدند «در بازاری که معامله‌گر دیگر منبع سود نیست و کارمزدها از تورم جا مانده‌اند، کارگزاری‌ها در میانه میدان تنها مانده‌اند؛ نه می‌توانند هزینه‌های فزاینده را پوشش دهند و نه اجازه دارند درآمد تازه‌ای بسازند. همچنین حجم هزینه‌ها و نرخ رشد آنها به‌صورت قابل‌ملاحظه‌ای بالا رفت و «ساید هزینه‌ای» صنعت به‌شدت تورمی شد». بسیاری از کارشناسان سنتی بودن این صنعت را دلیل افت‌های این حرفه عنوان می‌کنند و عده‌ای نهاد ناظر را مقصر می‌دانند؛ کارگزاری‌های ایران آماده عبور از مدل سنتی و ورود به مسیر توسعه و نوآوری هستند؟ و اساسا شبکه کارگزاری‌ها چگونه می‌تواند از چرخه زیان خارج شوند؟ پرسشی است که کارشناسان به آن پاسخ می‌دهند.

کارگزاران در مسیر اصلاح کارمزد تنوع درآمدی و کاهش فشار مالی

عبدالرضا سیدی
سرپرست مدیریت نظارت برکارگزاران سازمان بورس

در خصوص افزایش نرخ خدمات و پشتیبانی شرکت‌های ارائه‌دهنده نرم‌افزار به کارگزاری‌ها در سال ۱۴۰۴، با توجه به اینکه این شرکت‌ها مستقیماً تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار نیستند و نرخ خدمات آن‌ها بر اساس توافق با کارگزاری‌ها تعیین می‌شود، جلسات مشترکی میان کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار و شرکت‌های نرم‌افزاری برگزار شد.

در این نشست‌ها، کانون کارگزاران با اشاره به کاهش درآمدهای عملیاتی کارگزاری‌ها طی سال‌های اخیر، و در مقابل، طرح دغدغه شرکت‌های نرم‌افزاری درباره افزایش هزینه‌ها از جمله حقوق و دستمزد، توافق شد که بازنگری و تعدیل در نرخ‌های خدمات نرم‌افزاری صورت گیرد. همچنین مقرر شد کانون کارگزاران پیگیری وصول مطالبات شرکت‌های نرم‌افزاری از کارگزاری‌ها را در دستور کار قرار دهد تا فشار مالی این شرکت‌ها کاهش یابد.

در زمینه دریافت هزینه خدمات توسط شرکت‌های کارگزاری، لازم به توضیح است که بخشی از این هزینه‌ها به عنوان پیش‌نیاز انجام معاملات در نظر گرفته می‌شود و نرخ آن توسط هیأت‌مدیره سازمان بورس تعیین شده است. بخش دیگری از هزینه‌ها نیز مربوط به خدمات تکمیلی کارگزاری‌هاست که کارمزد آن طبق مصوبات هیأت‌مدیره سازمان مشخص می‌شود. برای نمونه، اخیراً سقف کارمزد شرکت‌های کارگزاری بابت ارائه خدمات سرمایه‌گذاری وجوه مشتریان در صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت، متناسب با مدت ارائه خدمات در طول سال، دو در هزار (۰/۰۰۲) از مبالغ مدیریت‌شده تعیین شد.

همچنین بر اساس ماده ۱۰ دستورالعمل بهره‌برداری از زیرساخت شناسایی، ثبت، نگهداری و گزارشگری عملیات حسابداری شرکت‌های کارگزاری،در صورت درخواست مشتری و پذیرش هزینه آن، شرکت کارگزاری موظف است گزارش تراکنش‌های روزانه مشتری را از طریق پیامک ارسال کند. افزون بر این، برخی خدمات دیگر مانند مشاوره و تحلیل به دلیل محدودیت‌های قانونی نیازمند بازنگری در دستورالعمل‌ها و مقررات مربوطه است که این موضوع در حال بررسی توسط مدیریت مربوط قرار دارد.

درباره عدم امکان دریافت مجوز سبدگردانی توسط شرکت‌های کارگزاری نیز باید گفت، به دلیل تعارض منافع میان فعالیت سبدگردانی و کارگزاری، این مجوز سال‌ها پیش از فهرست مجوزهای کارگزاری‌ها حذف شد. با این حال، طبق دستورالعمل «تأسیس و فعالیت گروه خدمات بازار سرمایه»، سهامداران کارگزاری‌ها می‌توانند از طریق تأسیس شرکت گروه خدمات بازار سرمایه، برای دریافت مجوز سایر نهادهای مالی از جمله سبدگردانی یا مشاور سرمایه‌گذاری اقدام کنند. در حال حاضر نیز برخی سهامداران کارگزاری‌ها چنین شرکت‌هایی را تأسیس کرده‌اند.

کارگزاری‌ها زیر فشار تورم و محدودیت ساختاری

محمدرضا دهقان احمدآبادی
کارشناس بازار سرمایه

در سال‌های اخیر ساختار هزینه و درآمد شرکت‌های کارگزاری دچار تغییراتی شده که تداوم آن بقای این صنعت را با چالش جدی مواجه کرده است. از منظر هزینه، دو منبع عمده در صورت‌های مالی کارگزاری‌ها مشاهده می‌شود؛ هزینه‌های منابع انسانی و هزینه‌های زیرساخت فناوری اطلاعات. در هر دو بخش، رشد هزینه‌ها به‌مراتب بیش از نرخ تورم بوده است. افزایش تقاضا برای نیروی متخصص، وابستگی شدید صنعت فناوری اطلاعات به دلار و قدرت چانه‌زنی بالای نیروهای مالی سبب شده هزینه‌های پرسنلی در چهار تا پنج سال گذشته جهشی بیش از تورم داشته باشد. در بخش زیرساخت نیز وابستگی کامل به تجهیزات ارزی موجب شده هزینه‌های آی‌تی همسو با دلار افزایش یابد.

پس از تجربه سال ۱۳۹۹ و هجوم سرمایه‌گذاران به بازار، کارگزاری‌ها برای ارائه خدمات پایدار ناچار به جذب نیروی انسانی جدید و توسعه زیرساخت‌های فنی شدند. بنابراین حجم هزینه‌ها و نرخ رشد آنها به‌صورت قابل‌ملاحظه‌ای بالا رفت و «ساید هزینه‌ای» صنعت به‌شدت تورمی شد. درآمد شرکت‌های کارگزاری کاملاً به کارمزد معاملات وابسته است. هر افتی در ارزش معاملات، مستقیماً درآمد آنها را کاهش می‌دهد. بررسی‌ها نشان می‌دهد ارزش معاملات بورس از سال ۱۳۹۹ تاکنون هرگز به سطوح آن سال بازنگشته و در نتیجه کارمزدها افت کرده است. در حالی که هزینه‌ها با سرعتی بیش از تورم رشد کرده‌اند، حاشیه سود رو به کاهش رفته و بسیاری از شرکت‌ها وارد زیان عملیاتی شده‌اند. در بورس کالا به دلیل تعدیل ارزش معاملات با نرخ دلار و تورم، درآمد کارگزاری‌ها رشد داشته است اما در بورس اوراق بهادار چنین تعدیلی وجود ندارد. تمرکز سیاست‌گذار بر سرمایه‌گذاری غیرمستقیم از طریق صندوق‌ها نیز موجب افزایش معاملات صندوق‌ها و کاهش نقش مستقیم اشخاص حقیقی شده است. صندوق‌ها از معافیتی حدود ۸۰ درصدی در کارمزد برخوردارند و به دلیل سهم بالای آنها در ارزش معاملات، بخش عمده‌ای از گردش مالی بدون درآمد برای کارگزاران انجام می‌شود. در واقع صنعت کارگزاری از یک‌سو با رشد فزاینده هزینه‌ها و از سوی دیگر با کاهش ساختاری درآمد روبه‌روست.

راه برون‌رفت، بازنگری کامل در چارچوب فعالیت این صنعت است. در مقایسه با نظام‌های بین‌المللی، تنوع درآمدی کارگزاری‌های ایران بسیار پایین است؛ بیش از ۹۰ درصد درآمد از کارمزد معاملات حاصل می‌شود و سایر منابع درآمدی از آن‌ها سلب یا غیرمجاز شده است. در دنیا سبدگردانی، مشاوره سرمایه‌گذاری، معاملات الگوریتمی و مدیریت وجوه نقد از منابع اصلی درآمد کارگزاران به‌شمار می‌آید؛ اما در ایران شرکت‌ها حتی در صورت فراهم‌کردن زیرساخت لازم، اجازه شناسایی درآمد از این محل را ندارند. علاوه بر این، تعداد بالای کارگزاری‌ها نسبت به اندازه بازار، رقابتی شدید و فرساینده ایجاد کرده که سودآوری جمعی صنعت را از بین برده است. آزادسازی نرخ کارمزد و کاهش تعداد کارگزاری‌ها می‌تواند مسیر بازگشت این صنعت به سودآوری پایدار را هموار کند.

کارگزاری‌ها در تله کارمزد

حسن رضایی‌پور
دبیرکل کانون کارگزاران بورس اوراق بهادار

کاهش ارزش و حجم معاملات از سال ۱۳۹۹ تاکنون، نخستین زنگ خطر برای صنعت کارگزاری بود. مدل درآمدی این شرکت‌ها «تک‌محصولی» است یعنی تقریباً تمام درآمدشان از محل کارمزد معاملات تأمین می‌شود. طبیعی است که با کاهش حجم معاملات، نفس این صنعت نیز تنگ‌تر شود.

گزارش‌های کدال و تحلیل‌های کانون کارگزاران نشان می‌دهد در چهار سال اخیر، منحنی درآمد نزولی و منحنی هزینه صعودی بوده است؛ از تورم پرسنلی گرفته تا هزینه‌های زیرساختی و فناوری اطلاعات. اما ماجرا به همین‌جا ختم نمی‌شود. سیاست سازمان بورس در هدایت سرمایه‌گذاران به سمت صندوق‌های سرمایه‌گذاری، با وجود نیت مثبت آن، برای کارگزاری‌ها به‌نوعی شمشیر دولبه شد. تخفیف ۷۵ درصدی کارمزد برای صندوق‌ها، حالا که بیش از نیمی از معاملات روزانه به آنها تعلق دارد، عملاً درآمد کارگزاری‌ها را نصف کرده است. در کنار این سیاست، سقف کارمزدها نیز در سال‌های اخیر ثابت مانده و با تورم هماهنگ نشده است؛ عددی که روی کاغذ تغییری نکرده، اما در عمل قدرت خرید کارگزاری‌ها را کم کرده است.

از سوی دیگر، حذف مجوزهایی چون سبدگردانی، مشاوره سرمایه‌گذاری و معامله‌گری از اساسنامه کارگزاری‌ها به‌بهانه جلوگیری از تعارض منافع، مسیرهای درآمدی را بیش از پیش محدود کرده است. در بازارهای جهانی، کارگزاری‌ها بخش مهمی از درآمد خود را از خدمات جانبی به‌دست می‌آورند؛ مدیریت دارایی، ارائه نرم‌افزارهای تحلیلی، معاملات اعتباری یا ابزارهای مشتقه. اما در ایران هنوز درهای این مسیرها بسته است.

کارگزاری‌ها ستون فقرات بازار سرمایه‌اند؛ اگر این ستون زیر فشار بماند، بنای بازار نیز تاب نخواهد آورد. اصلاح ساختار کارمزد، بازگشت بخشی از مجوزهای خدماتی و فراهم کردن امکان نوآوری در مدل کسب‌وکار، تنها راه‌هایی است که می‌تواند این صنعت را از زیان خارج کند. توسعه‌بازار بدون توانمندسازی کارگزاری‌ها ممکن نیست؛ همان‌طور که هیچ بازاری بدون واسطه‌های سالم، دوام نخواهد آورد.

کارگزاری‌ها در بحران سودآوری

سید محمدرضا امامی
مدیر عامل کارگزاری بانک پاسارگاد

شرکت‌های کارگزاری سال‌هاست با رشد شتابان هزینه‌ها دست‌وپنجه نرم می‌کنند؛ هزینه‌هایی که به‌ویژه در دو بخش منابع انسانی و نرم‌افزار رشد چشمگیری داشته است. با وجود آنکه سهم قابل‌توجهی از این هزینه‌ها اجتناب‌ناپذیر است اما درآمدهای کارگزاری‌ها نتوانسته پوشش کافی برای آنها فراهم کند و حاشیه سود صنعت به‌شدت کاهش یافته است.

عوامل متعددی در شکل‌گیری این وضعیت نقش داشته‌اند. نخست اینکه باوجود تورم مزمن و کاهش مداوم ارزش پول ملی، سقف کارمزد معاملات تغییری نکرده و افزایش آن متناسب با تورم صورت نگرفته است. این عدم‌تناسب، فشار مضاعفی بر مدل درآمدی کارگزاری‌ها وارد کرده و تداوم فعالیت در بسیاری از شرکت‌ها را دشوار ساخته است.

دوم؛ تحولات اقتصادی سال‌های اخیر باعث تغییر جهت سرمایه‌گذاران از بازار سهام به ابزارهایی نظیر صندوق‌های طلا و درآمد ثابت شده است. در این ابزارها، به‌ویژه در صندوق‌های بازارگردانی، کارمزد کارگزاران به شکل چشمگیری پایین‌تر از میانگین بازار است؛ در نتیجه، کاهش حجم معاملات مستقیم اشخاص حقیقی و انتقال تمرکز به صندوق‌ها، منجر به افت محسوس درآمدهای عملیاتی شده است.مورد سوم هم در بخش هزینه‌هاست؛ در این بخش شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات نرم‌افزاری به بازار سرمایه در سال‌های اخیر افزایش نرخ‌های خود را گاه به‌صورت غیرمنطقی اعمال کرده‌اند؛ از آنجا که شرکت‌های کارگزاری برای ادامه خدمات معاملاتی خود به زیرساخت این نرم‌افزارها وابسته‌اند، این رشد نرخ‌ها عملاً به افزایش فشار مالی و کاهش توان سرمایه‌گذاری در سایر بخش‌های توسعه‌ای منجر شده است بنابراین به نظر برای خروج از وضعیت زیان‌دهی پایدار و ایجاد تعادل میان هزینه و درآمد، مجموعه‌ای از اصلاحات ساختاری باید در دستور کار قرار گیرد.

نخست، بازنگری در سقف کارمزد معاملات بلوکی متناسب با نرخ تورم، به‌ویژه در بورس کالا و بورس انرژی می‌تواند بخش مهمی از زیان عملیاتی کارگزاری‌ها را جبران کند.

دوم، تعریف کارمزدهای جدید برای خدماتی مانند اعتبارسنجی مشتریان و اعطای اعتبار است که می‌تواند مسیر تازه‌ای برای تنوع درآمدی در اختیار شرکت‌های کارگزاری قرار دهد و در نهایت، ضروری است نرخ خدمات شرکت‌های نرم‌افزاری فعال در بازار سرمایه در چارچوب کارگروه‌های تخصصی مشترک میان کانون کارگزاران و ارائه‌دهندگان این خدمات، بر اساس منطق اقتصادی و ضوابط حرفه‌ای تنظیم و نهایی شود تا از تکرار فشارهای غیرقابل‌توجیه بر این صنعت جلوگیری شود. اجرای هم‌زمان این اصلاحات، می‌تواند گامی مؤثر در بازسازی ثبات مالی شرکت‌های کارگزاری و جلوگیری از تضعیف تدریجی ساختار آن‌ها در سال‌های آینده باشد.

تک‌محصولی شدن آفت صنعت

عظیم ثابت
دبیرکل سابق کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار

بازار سرمایه ایران از بدو شکل‌گیری یک ساختار کارگزار محور داشته است؛ کارگزاری‌ها همواره ستون اصلی فعالیت‌ها و جریان‌های درآمدی بازار بوده‌اند. اگر کارگزاری‌ها به مسیر توسعه‌محوری حرکت نکنند، وضعیت فعلی تشدید خواهد شد. از آغاز فعالیت بازار سرمایه، کارگزاران با ایجاد سازوکارهای سازمان‌یافته نقش‌آفرینی کردند و تا مدت‌ها اعضای هیأت‌مدیره بورس عمدتاً از میان ایشان برگزیده می‌شدند. اما پس از تصویب قانون جدید بازار سرمایه (۱۳۸۴)، بخشی از خدمات سنتی کارگزاری همچون مشاوره، مدیریت دارایی و پردازش اطلاعات مالی به نهادهای مالی دیگر منتقل شد و این روند، کارگزاری‌ها را به تمرکز بر درآمد ناشی از کارمزد معاملات سوق داد و مدل درآمدزایی سنتی آنها را محدود کرد.

تک‌محصولی شدن هم‌زمان با جهش هزینه‌ها از حقوق و دستمزد گرفته تا نرم‌افزار، بازاریابی و توسعه ساختار شرکت‌ها فشار مضاعفی بر صنعت وارد کرده است. پس از تجربه پررونق سال ۱۳۹۹، کارگزاری‌ها ناچار به افزایش نیروی انسانی و تقویت زیرساخت‌های فنی شدند تا خدمات پایدار ارائه دهند؛ موضوعی که هزینه‌های ثابت و متغیر شرکت‌ها را به‌طور معناداری بالا برد.

نکته‌ای که باید دقیق تشریح شود، موضوع انتقال بخشی از کارمزد معاملات به صندوق توسعه بازار است. این انتقال نه به‌صورت یک‌باره و مطلق که در سه مرحله انجام شده است: سهم ورودی کارمزد از ۳۷/۵ درصد در دوره‌های پیشین ابتدا به ۳۵ درصد کاهش یافت، سپس ۳۰ و در مرحله بعد به ۲۵ درصد رسید. لازم است تأکید شود این وجوه به‌صورت یونیت سرمایه‌گذاری در صندوق نگهداری می‌شود و کارگزاری‌ها در چارچوب مقررات قادرند در صورت درخواست، یونیت‌های خود را ابطال و معادل ریالی آن را دریافت کنند؛ به عبارت دیگر، این منابع به‌صورت سرمایه‌گذاری نگهداری می‌شود و ماهانه امکان بازگشت سهمی از آن وجود دارد. سازمان بورس تا کنون با حذف کامل این سهم (صفر کردن آن) موافقت نکرده است؛ هرچند پیشنهادهایی مطرح شده که سایر نهادهای مالی بازار سرمایه نیز در کنار کارگزاری‌ها نسبت به تخصیص بخشی از کارمزدهای خود به صندوق توسعه مشارکت کنند تا ظرفیت منابع صندوق افزایش یابد.

در چارچوب اصلاحات پیشنهادی نیز «نامه ۱۱۰» نقش محوری دارد؛ بخشی از بندهای این نامه تاکنون مورد موافقت نهاد ناظر قرار گرفته است. به‌ویژه سه محور مهمی که تا این مرحله مورد تأیید قرار گرفته‌اند عبارتند از: احتمال کاهش معافیت کارمزد صندوق‌های سرمایه‌گذاری، فراهم شدن امکان «مدیریت وجوه مشتریان» با کسب اجازه و انعقاد قرارداد از خود مشتریان و نیز افزایش کارمزد معاملات عمده بر مبنای فرمول پیشنهادی. این توافق‌های نیمه‌عملیاتی می‌تواند زمینه‌هایی برای بازتعریف منابع درآمدی کارگزاری‌ها فراهم سازد، مشروط بر آنکه در اجرا و مقررات‌گذاری، توازن منافع مشتریان و ثبات بازار حفظ شود.

در بعد درآمدی، تمرکز اصلی مشکل از آنجا ناشی می‌شود که بیش از ۹۰ درصد درآمد صنعت از محل کارمزد معاملات تأمین می‌شود؛ در حالی که در نظام‌های بین‌المللی، منابع درآمدی متنوع‌تر است و کارگزاری‌ها از محل‌هایی چون سبدگردانی، مشاوره سرمایه‌گذاری، معاملات الگوریتمی و مدیریت وجوه نقد نیز درآمد شناسایی می‌کنند. در ایران، محدودیت‌ها و مقررات موجود در طول زمان راه‌های متنوع‌سازی درآمد را بسته یا محدود کرده و در نتیجه شرکت‌ها در مواجهه با افزایش هزینه‌ها، آسیب‌پذیر شده‌اند.

در روانشناسی هزینه‌ها نیز دو عامل برجسته‌اند: رشد پرشتاب هزینه‌های نیروی انسانی بر اثر افزایش تقاضا برای نیروی متخصص و قدرت چانه‌زنی بالای این گروه‌ها، و وابستگی زیرساخت‌های فناوری اطلاعات به تجهیزات و خدمات ارزی که هزینه‌های آی‌تی را همسو با نوسانات دلار افزایش داده است. افزون بر این، برخلاف برخی بازارها (مانند بورس کالا) که تعدیل‌هایی متناسب با دلار و تورم در درآمدها لحاظ شده، در بازار اوراق بهادار چنین تعدیلی وجود ندارد و این امر نابرابری درآمد هزینه را تشدید می‌کند. به‌علاوه، سیاست هدایت سرمایه‌گذاران به سمت ابزارهای غیرمستقیم (صندوق‌ها) و تخفیف کارمزدی گسترده برای این نهادها، سهم درآمدی کارگزاران از گردش بازار را کاهش داده است. بنابراین راهکارهای عملیاتی و ساختاری باید همزمان پیگیری شوند: نخست، بازنگری در ساختار کارمزدها و آزادسازی معقول و مرحله‌ای نرخ‌ها به‌ویژه در معاملات عمده؛ دوم، ایجاد و شناسایی منابع درآمدی جدید برای کارگزاری‌ها از جمله امکان رسمی ارائه خدماتی مانند خدمات ویژه تسهیل گری، تجزیه و تحلیل هوشمندانه بازار و مدیریت وجوه مشتریان با اخذ اجازه و قرارداد شفاف از مشتری؛ و سوم، تنظیم منطقی قیمت و شرایط خدمات نرم‌افزاری از طریق کارگروه‌های تخصصی مشترک میان کانون کارگزاران و ارائه‌دهندگان زیرساخت تا از افزایش‌های نامتناسب جلوگیری شود. در کنار این موارد، پیشنهاد مشارکت سایر نهادهای مالی در تأمین منابع صندوق توسعه می‌تواند فشار توزیع‌شده‌ای را از روی دوش کارگزاری‌ها بردارد.

شرکت‌هایی که به‌سرعت به سراغ تحول دیجیتال رفته و خدمات نوآورانه ارائه کرده‌اند، نشانه‌هایی از پایداری درآمدی را نشان می‌دهند؛ این شرکت‌های پیشرو با تنوع بخشی به سبد خدمات خود توانسته‌اند منابع جدیدی جذب کنند و مشتریان تازه‌ای بیابند. در مسیر تحول، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین نیز اهمیت دارد و علاوه بر توکنایز کردن دارایی‌ها، استفاده گسترده‌تر از مزایای هوش مصنوعی در تحلیل داده‌ها و ارائه خدمات به مشتریان می‌تواند به بهبود کارایی عملیاتی و خلق محصولات درآمدی جدید کمک کند.

محدود کردن فعالیت‌ها یا کاهش نیروی انسانی به‌عنوان راهکار اصلی خطر را تشدید می‌کند؛ راهبرد معقول، حرکت به‌سمت توسعه‌محوری و مشتری‌مداری است تا از طریق ارائه سرویس‌های متنوع‌تر هزینه‌ها و درآمدها متوازن شوند. در نهایت، آینده‌ی صنعت کارگزاری به تصمیم‌گیری هوشمندانه سهامداران، هیأت‌مدیره‌ها و نهاد ناظر بستگی دارد تا سهم این نهادها در رشد پایدار بازار سرمایه بازتعریف و بازسازی شود.

راهکار؛ بازگرداندن مجوز سبدگردانی

علی بهشتی‌روی
کارشناس بازار سرمایه

از سال ۱۳۹۹ به بعد، حال و روز بازار سرمایه دیگر هیچ شباهتی به دوران رونق کوتاه‌مدتش ندارد. شاخص‌ها افت کرده‌اند، اعتماد عمومی آسیب دیده و یکی از قربانیان اصلی این وضعیت، شرکت‌های کارگزاری بوده‌اند؛ همان ویترین‌هایی که بیش از هر نهاد دیگری با سرمایه‌گذاران خرد در تماس مستقیم هستند. شرکت‌های کارگزاری به‌گفته فعالان بازار، «تک‌محصولی و تک‌درآمدی» هستند؛ درآمدشان تنها از محل کارمزد معاملات تأمین می‌شود بنابراین وقتی حجم معاملات افت می‌کند، درآمد آنها نیز به‌صورت مستقیم کاهش می‌یابد. از سوی دیگر، موج افزایش هزینه‌ها از سال ۹۹ تا امروز، نفس این شرکت‌ها را بریده است. افزایش سالانه حقوق و دستمزد، تخصصی‌تر شدن ساختار منابع انسانی و نیاز به جذب نیروهای متخصص بار مالی قابل توجهی را تحمیل کرده است. در کنار این هزینه‌ها، افزایش تعرفه شرکت‌های نرم‌افزاری و OMSها نیز مزید بر علت شده است.

اما شاید یکی از تصمیم‌های پرچالش سال‌های اخیر، جدایی مجوز صندوق‌ها و سبدگردانی از کارگزاری‌ها است. در ظاهر هدف این تفکیک، جلوگیری از انحصار و رانت بود، اما در عمل با تشکیل گروه‌های مالی دارای چند شخصیت حقوقی و سهامداران مشترک، همان ارتباطات پیشین در قالبی جدید ادامه یافت. به نظرم این تصمیم کمکی به شفافیت نکرد چرا که اگر هدف جلوگیری از رانت بود، تفکیک مجوزها چنین نتیجه‌ای نداشت؛ در عمل فقط هزینه‌ها و پیچیدگی‌های کار را افزایش داد.

افزایش مالیات، بیمه و نرخ تسهیلات بانکی نیز مزید بر علت شده است. اکنون دریافت وام برای بسیاری از کارگزاری‌ها با نرخ‌های بالای ۳۰ تا ۴۰ درصد انجام می‌شود؛ در حالی‌که درآمدشان در بهترین حالت به کارمزدهای محدود معاملات وابسته است. در این شرایط، مقایسه کارگزاری‌ها با شبکه بانکی، تفاوت نگاه حاکم بر دو نظام را آشکار می‌کند. بانک‌ها برای کوچک‌ترین خدمات از مشتری هزینه می‌گیرند؛ از پیامک تا کارتخوان. اما در بازار سرمایه، مشتری توقع دارد برای هیچ خدمتی هزینه‌ای پرداخت نکند حتی پیامک اطلاع‌رسانی معاملات و خدمات آنلاین، بدون دریافت کارمزد ارائه می‌شود. این رقابت ناسالم باعث شده کارگزاری‌ها هزینه‌های خود را بالا ببرند بی‌آنکه درآمدی در مقابلش داشته باشند. اکنون به‌نظر می‌رسد چنددرآمدی کردن کارگزاری‌ها تنها مسیر خروج از وضعیت فعلی باشد؛ بازگرداندن مجوز سبدگردانی، اصلاح نظام کارمزدها و تعریف درآمد برای خدمات آنلاین و جانبی. همان‌طور که در نظام بانکی برای هر خدمتی تعرفه‌ای وجود دارد، کارگزاری‌ها نیز باید بتوانند متناسب با ارزش خدمات خود، درآمد کسب کنند. بازار سرمایه، در نهایت، بدون سلامت و پایداری کارگزاری‌ها دوام نمی‌آورد. آنها ویترین این بازار هستند و فرسودگی این ویترین، بی‌اعتمادی مشتری را تشدید می‌کند. شاید وقت آن رسیده نهاد ناظر به‌جای رویکردهای تنبیهی و محدودکننده، به اصلاح ساختار درآمدی و حمایت واقعی از کارگزاری‌ها بیندیشد تا این بخش کلیدی اقتصاد بتواند دوباره نقش خود را در رونق بازار سرمایه ایفا کند.

سبدهای سهام پیشنهادی هفته

۱ سبد پیشنهادی شرکت مشاور سرمایه‌گذاری ارزش پردازآریان

افق زمانی	نماد شرکت	قیمت روز	هدف قیمتی	توضیحات	درصد از پرتفوی
میان مدت	کلر	۵,۸۴۰	۷,۵۰۰	افق روشن بنیادی شرکت لاین‌های درآمدی جدید	۱۰
	سشرق	۱۶,۴۲۰	۲۰,۰۰۰	وضعیت بنیادی مناسب	۱۰
	ولراز	۲,۷۰۲	۵,۰۰۰	پیش بینی وقوع تحولات بنیادی شرکت	۱۰
	قرن	۱۴,۶۳۰	۱۸,۰۰۰	کمترین P/E فروارد در گروه شوینده	۱۰
بلند مدت	صندوق تکپاد	۱۴,۹۹۰	۱۸,۰۰۰	وضعیت مناسب سبد سرمایه‌گذاری	۲۰
	صندوق ریتون	۱۰,۷۱۸	۱۵,۰۰۰	سرمایه‌گذاری کم‌ریسک و پوشش تورم	۲۰
	صندوق پاسارگاد	۱۲,۸۸۷	۱۵,۰۰۰	کنترل ریسک و نقدینگی سبد	۲۰

۲ سبد پیشنهادی شرکت سبدگردان داریوش

افق زمانی	نماد شرکت	قیمت روز	هدف قیمتی	توضیحات	درصد از پرتفوی
میان مدت	تاصیکو	۱۱,۰۰۰	۱۴,۰۰۰	پتانسیل سودآوری و P/E مناسب	۱۵
	ونوین	۴,۳۰۰	۴,۷۰۰	برخورداری از P/E مناسب	۱۵
	پاسارگاد	-	-	درآمد ثابت	۱۵
	کحافظ	۱,۵۲۰	۱,۷۵۰	برخورداری از P/E مناسب	۱۵
	ساروج	۴۹,۰۰۰	۵۴,۰۰۰	برخورداری از P/E مناسب	۱۵
	جوین	۳,۵۰۰	۴,۱۰۰	برخورداری از P/E مناسب	۱۰

۳ سبد پیشنهادی شرکت سبدگردان آمیتیس

افق زمانی	نماد شرکت	قیمت روز	هدف قیمتی	توضیحات	درصد از پرتفوی
میان مدت	صندوق سهامی درخشان آمیتیس			ترکیب پرتفوی بهینه	۱۵
	صندوق مبتنی بر سپرده کالایی طلا			کاهش ریسک و جبران تورم	۱۰
	استراتژی کاوردکال			کسب بازدهی با ریسک کم و بیشتر از صندوق‌های با درآمد ثابت	۱۰
	فولاد	۲۸۹۴	۳۶۰۰	وضعیت بنیادی مناسب	۱۰
	دارا یکم	۳۴۵۲۸۰	۳۸۴۰۰۰	اختلاف با NAV و وضعیت مناسب صنعت	۱۵
	خیمن	۴۰۸۰	۴۵۰۰	وضعیت بنیادی مناسب	۱۰
	شفن	۵۱۶۹	۶۷۵۰	وضعیت بنیادی مناسب	۱۰
	دفارا	۵۵۰۰	۶۱۰۰	وضعیت بنیادی مناسب	۱۰
	پالایش	۲۴۸۴۹۰	۲۷۸۰۰۰	وضعیت مناسب صنعت	۱۰

۴ سبد پیشنهادی شرکت سبدگردان ویستا

افق زمانی	نماد شرکت	قیمت روز	هدف قیمتی	توضیحات	درصد از پرتفوی
میان مدت	کاریز	۶,۳۰۰	۷,۰۰۰	محدوده تکنیکالی مناسب عملکرد مطلوب	۱۰
	پارسان	۷۴,۲۰۰	۸۳,۰۰۰	پتانسیل سودآوری	۱۵
	زاگرس	۱۰۶,۲۵۰	۱۲۰,۰۰۰	نسبت P/E مناسب پتانسیل سودآوری	۱۵
	دتماد	۵۸,۶۰۰	۶۶,۰۰۰	عملکرد مطلوب p/e مناسب	۱۵
	چدن	۱,۶۳۴	۱,۸۰۰	عملکرد مطلوب و پتانسیل سودآوری	۱۵
	حسینا	۱۰,۹۸۰	۱۳,۰۰۰	محدوده تکنیکالی مناسب نسبت P/E مناسب	۱۰
	زروان	۲۱,۰۸۲	-	-	۱۰
	ثبات	۲۸,۰۸۵	-	-	۱۰

شفافیت

آشنایی با صندوق‌های سهامی

صندوق‌های سهامی نوعی صندوق سرمایه‌گذاری هستند که عمده دارایی خود، معمولاً بیش از ۷۰درصد را در سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و فرابورس سرمایه‌گذاری می‌کنند. هدف اصلی این صندوق‌ها کسب بازدهی بیشتر از رشد قیمت سهام و سود تقسیمی شرکت‌هاست. سرمایه‌گذاری در این صندوق‌ها برای افرادی مناسب است که به دنبال بازدهی بالاتر از سپرده‌های بانکی هستند و توانایی پذیرش نوسانات بازار سرمایه را دارند.

مدیریت صندوق‌های سهامی توسط تیمی از تحلیلگران و مدیران حرفه‌ای انجام می‌شود که با بررسی شرایط اقتصادی، عملکرد صنایع و تحلیل بنیادی شرکت‌ها، سبدی متنوع از سهام تشکیل می‌دهند. این تنوع باعث کاهش ریسک سرمایه‌گذاری می‌شود. ارزش واحدهای صندوق (NAV) به صورت روزانه بر اساس ارزش دارایی‌های موجود محاسبه و اعلام می‌شود. سرمایه‌گذاران می‌توانند با خرید واحدهای صندوق، بدون نیاز به تخصص یا صرف زمان زیاد برای تحلیل بازار، در بازار سهام مشارکت کنند. واحدهای این صندوق‌ها معمولاً به‌صورت روزانه قابل خرید و فروش هستند و نقدشوندگی بالایی دارند. در مجموع، صندوق‌های سهامی گزینه‌ای کارآمد برای افرادی محسوب می‌شوند که به دنبال رشد سرمایه در بلندمدت هستند و تمایل دارند از فرصت‌های بازار سرمایه به شکل غیرمستقیم بهره‌مند شوند.

معرفی صندوق‌های سرمایه‌گذاری تحت مدیریت شرکت سبدگردان هامرز

خلق بازدهی سالانه ۶۷ درصدی «ثهام»

شرکت سبدگردان‌هامرز از زیرمجموعه‌های گروه مالی‌هامرز، از خردادماه ۱۳۹۳ پس از دریافت مجوزهای لازم از سازمان بورس و اوراق بهادار، فعالیت خود را در زمینه مدیریت دارایی آغاز کرد. این شرکت در حال حاضر علاوه بر ارائه خدمات سبدگردانی اختصاصی و مدیریت صندوق اختصاصی بازارگردانی یکم‌هامرز، مدیریت سه صندوق سرمایه‌گذاری دیگر را نیز برعهده دارد که در ادامه ضمن معرفی این صندوق‌ها، مروری بر عملکرد آن‌ها خواهیم داشت.

صندوق ثروت هامرز «ثهام»

سبدگردان‌هامرز نخستین صندوق خود را در گروه صندوق‌های قابل معامله سهامی با نام ثروت‌هامرز و نماد «ثهام» در فروردین ۱۴۰۰ تأسیس کرد. خالص ارزش دارایی‌های ثهام از مرز دو هزار میلیارد ریال فراتر رفته و مدیران صندوق سهمی ۸۷ درصدی از این دارایی را به بازار سهام اختصاص داده‌اند. در شرایط سال گذشته بازار سهام و در حالی که بازدهی سالانه شاخص کل در ۱۲ ماه اخیر ۵۵ درصد بوده، این صندوق موفق به خلق ۶۷ درصد بازدهی شده که عملکرد بسیار خوبی در مقایسه با رقبا محسوب می‌شود. در افق میان‌مدت نیز طی حدود چهار سال فعالیت، بازدهی ۳۳۲ را در کارنامه خود ثبت کرده که با توجه به نوسانات بازار سهام در بازه مذکور، عملکرد بسیار خوبی است.

صندوق اعتماد هامرز

هامرز در اسفندماه ۱۴۰۰ و با هدف جذب سرمایه‌های ریسک‌گریز صندوق اعتمادهامرز را در گروه صندوق‌های قابل معامله بادرآمد ثابت تأسیس کرد. خالص ارزش دارایی‌های این صندوق اکنون در نزدیکی سطح ۱۳ هزار میلیارد ریال قرار دارد. با توجه به ماهیت احتیاطی صندوق‌های بادرآمد ثابت، بازار سهام تنها سهمی ۱۴ درصدی در سبد دارایی آن دارد و اوراق بدهی و سپرده بانکی به ترتیب با ۴۵ و ۴۱ درصد بیشترین بخش دارایی اعتمادهامرز را تشکیل می‌دهند. این صندوق بادرآمد در یک‌سال اخیر حدود ۲۳ درصد بازدهی داشته است.

صندوق نشان‌هامرز

نشان‌هامرز جدیدترین محصول سبدگردان‌هامرز برای سرمایه‌گذارانی که تمایل به سرمایه‌گذاری کم‌ریسک و مطمئن در اوراق بدهی دولتی دارند در خردادماه ۱۴۰۱ تأسیس شد. این صندوق که با نماد «نشان» در بورس قابل معامله است با خالص ارزش دارایی‌های حدود ۲۱ هزار میلیارد ریالی‌اش بزرگ‌ترین صندوق مجموعه است. بازار بدهی با ۵۳ و سپرده بانکی با سهمی ۳۹ درصدی در سبد صندوق، بخش عمده دارایی آن را تشکیل داده و حاصل این ترکیب دارایی کسب بیش از ۳۴ درصد بازدهی در ۱۲ ماه اخیر بوده که به خوبی رضایت سرمایه‌گذاران را جلب کرده است. این صندوق همچنین از آغاز فعالیت تاکنون نیز طی حدود ۴۰ ماه، ۱۳۴ درصد بازدهی محقق ساخته است.

در جدول مشروح عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری تحت مدیریت شرکت سبدگردان‌هامرز را مشاهده می‌کنید.

رسام
صفر تا صد صندوق‌های سرمایه‌گذاری

مشروح عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری تحت مدیریت شرکت سبدگردان‌هامرز

نوع صندوق	نام صندوق	تأسیس	درصد دارایی در سهام	درصد دارایی در سپرده بانکی و وجه نقد	درصد دارایی در اوراق با درآمد ثابت	درصد دارایی در دارایی‌های دیگر	خالص ارزش دارایی (میلیارد ریال)	بازده ماه گذشته (درصد)	بازده یکسال گذشته (درصد)	بازده از ابتدای تأسیس تاکنون (درصد)
اختصاصی بازارگردانی	یکم‌هامرز	۱۴۰۰/۰۱/۲۵	۸۹	۲	۰	۹	۷۱۴۵	۲۸	۵۵/۹	۷۹
قابل معامله سهامی	ثروت‌هامرز	۱۴۰۰/۰۳/۰۵	۸۷	۳	۸	۲	۲۳۲۹	۱۵/۳	۶۶/۹	۳۳۲
قابل معامله با درآمد ثابت	اعتمادهامرز	۱۴۰۰/۱۲/۰۸	۱۴	۴۱	۴۵	۰	۱۳۳۹۲	۴/۹	۲۲/۵	۸۵
قابل معامله بادرآمدثابت (مختص اوراق دولتی)	نشان‌هامرز	۱۴۰۱/۰۳/۲۸	۸	۳۹	۵۳	۰	۲۰۹۵۰	۲/۹	۳۴/۳	۱۳۴

فرهنگ‌سازی

مهسا صادقی
کارشناس آکادمی هوش مالی

ورود به دانشگاه و پوشیدن لباس دانشجویی، سرآغاز دوران جدیدی در زندگی است؛ پذیرش نقش‌های جدید و انجام فعالیت‌های مختلفی که گاه درآمدهایی در پی دارد، دنیایی نو رو به دانشجویان می‌گشاید. موفقیت در این مسیر مستلزم برخورداری از دانش‌ها و مهارت‌های بسیاری است که از کلیدی‌ترین آن‌ها می‌شود به آگاهی و توانمندی‌های مالی اشاره کرد. البته سرخوشی‌های این دوران آنقدر زیاد است و مال و منال آن آنقدر کم که صحبت از آموزش نحوه دخل و خرج پول ضدحال محسوب می‌شود. پس شاید بتوان بر خلاف قاعده جهانی آموزش سواد مالی عمل کرده و یادگیری آن را به آینده حواله کنیم و برای اینکه در دوران دانشجویی کاری با سواد مالی نداشته باشیم، به این پنج بهانه متوسل شویم:

۱. سواد مالی برای زمان پول‌دار شدن است، نه دانشجویی: بخش عمده‌ای از آموزه‌های سواد مالی درباره تصمیم‌گیری و شیوه‌های مدیریت هزینه‌هاست و مدیریت مالی شخصی با مدیریت هزینه‌ها شروع می‌شود.

۲. سواد مالی برای زمان کار است و دانشجویی زمان کار نیست: تجربه نشان می‌دهد یادگیری و کار هرگز از هم جدا نیستند. بخش زیادی از یادگیری، از طریق کار و کسب تجربه به دست می‌آید.

۳. سواد مالی برای زمان کودکی و بی‌سوادی است، نه زمان دانشجویی: سواد مالی بسیار گسترده‌تر و دارای شش سرفصل و ۱۲۷ مفهوم آموزشی است که هر کدام دارای دانش، بینش و مهارت هستند.

۴. سواد مالی برای آدم‌های اتوکشیده است، نه دانشجوها: توجه دقیق به نیازها و خواسته‌های متناسب با سن، شغل، محل زندگی و...، از مهم‌ترین آموزه‌های سواد مالی است.

۵. سواد مالی برای رشته‌های اقتصاد و مالی است، نه همه دانشجویان: سواد مالی موضوعی میان‌رشته‌ای از رشته‌های بسیار متنوع است که به تک‌تک افراد جامعه کمک می‌کند امور مالی خود را بهتر مدیریت کنند؛ امری که اصلاً موضوع رشته‌هایی مثل اقتصاد و مالی نیست.

آکادمی هوش مالی
نسبت ظریف زندگی

معرفی کتاب

صندوق‌های سرمایه‌گذاری

بیشتر کارشناسان و دست‌اندرکاران بورس به سرمایه‌گذاران مخصوصا غیرحرفه‌ای‌ها توصیه می‌کنند که از ورود مستقیم به بازار سرمایه و خرید سهام شرکت‌ها خودداری کنند و از طریق صندوق‌های سرمایه‌گذاری وارد بازار سرمایه شوند.

کتاب صندوق‌های سرمایه‌گذاری توسط علیرضا تاجبر به رشته تحریر در آمده و انتشارات بورس آن را به چاپ رسانده است. در این کتاب کوشش شده با زبانی ساده منبعی جامع برای معرفی صندوق‌ها ارائه شود. این کتاب شامل پنج فصل بوده که عبارتند از؛ فصل اول: معرفی صندوق‌های سرمایه‌گذاری، فصل دوم: تاریخچه صندوق‌های سرمایه‌گذاری، فصل سوم: انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری، فصل چهارم: نحوه سرمایه‌گذاری در صندوق‌ها و فصل پنجم: توصیه‌هایی برای سرمایه‌گذاران صندوق‌ها.

سهام عدالت

بازنگری در سازوکار شرکت‌های استانی

سهام عدالت جزو لاینفک بازار سهام شده و اطلاع از آخرین اخبار این بخش مورد توجه سهامداران است. مرور اهم رویدادهای هفتگی سهام عدالت به‌صورت مختصر مدنظر قرار می‌گیرد.

***

وزیر اقتصاد اعلام کرد: طرح جامع ساماندهی سهام عدالت در مراحل پایانی قرار دارد و تکلیف جاماندگان سهام عدالت به زودی مشخص خواهد شد.

علی مدنی زاده افزود: این پروژه طی یک ماه آینده جهت بررسی نهایی به هیأت دولت عرضه می‌شود. در حال حاضر نیز طرح ساماندهی سهام عدالت در شورای‌عالی بورس در حال سپری کردن مراحل نهایی بررسی بوده و به محض تصویب، برای اخذ تصمیم نهایی به هیأت دولت ارسال می‌شود. وی همچنین افزود: هدف اصلی این طرح برقراری شفافیت، تسهیل در مدیریت سهام عدالت موجود و فراهم کردن شرایط قانونی برای پوشش دادن جاماندگان است؛ افرادی که بنا بر آمار رسمی بین ۳ تا ۶ میلیون نفر تخمین زده شده‌اند. وزیر اقتصاد تصریح کرد: پس از پایان بررسی و تصویب طرح ساماندهی سهام عدالت در هیأت دولت، موضوع تعیین تکلیف جاماندگان در اولویت قرار خواهد گرفت. قصد داریم تا فهرست دقیق مشمولان جدید را نهایتاً تا پایان سال تهیه کنیم و برنامه اجرایی مرحله بعدی را اعلام می‌کنیم.

کانال برتر

نوبت رشد سهم‌های کوچک‌تر فرا رسیده؟

یکی از راه‌هایی که می‌توان با استفاده از آن، بین سهام شاخص‌ساز و سهم‌های کوچکتر به‌طور مداوم جابجا شد، بررسی نمودار نسبی شاخص هم‌وزن به شاخص کل است. این نمودار از الگوهای تکنیکالی پیروی می‌کند و اگر تحلیل افراد این باشد که نمودار در آینده با رشد همراه می‌شود، به این معناست که شاخص هم‌وزن چه در اصلاح و چه در صعود، عملکرد بهتری خواهد داشت. در حال حاضر هم به نظر می‌رسد به لحاظ الگوی موجی و واکنش اخیر به کف آخر، مستعد صعود در میان‌مدت باشد که البته با شکست خط روند ترسیم شده به سمت بالا تأیید می‌شود و نه زودتر.

برای بهره‌وری از رشد شاخص هم‌وزن و رشد سهام کوچکتر بازار، به جای تشکیل پرتفوی متنوع و شلوغ از سهام کوچک، می‌شود در صندوق‌های مرتبط با شاخص هم‌وزن سرمایه‌گذاری کرد که صندوق هم وزن هم معروف‌ترینِ این صندوق‌هاست.

@tahlil_center

سبدهای سهام پیشنهادی هفته

۵ پرتفوی پیشنهادی شرکت سبدگردان داریک پارس

افق زمانی	نماد شرکت	قیمت روز	هدف قیمتی	توضیحات	درصد از پرتفوی
میان مدت	خودرو	۵۴۱	۶۵۰	بهبود فروش و ساختار عملیاتی	۱۵
	دارایکم	۳۴۵,۲۸۰	۳۹۷,۰۰۰	ارزندگی قیمت با توجه به افزایش NAV	۱۵
	وتجارت	۴۷۷	۵۷۰	بهبود ساختار عملیاتی	۱۵
	فولاد	۲,۸۹۴	۳,۲۰۰	ارزندگی قیمت و افزایش نرخ صادراتی	۱۵
	قثابت	۱,۹۵۰	۲,۸۰۰	بهبود ساختار عملیاتی	۱۵
بلند مدت	فراز	۲۵,۸۹۳	-	بازدهی مناسب و کم ریسک	۲۰
	داریک	۳۰,۷۲۵	-	کاهش ریسک پرتفوی	۲۰

۶ سبد پیشنهادی شرکت سبدگردان نوین نگر آسیا

افق زمانی	نماد شرکت	قیمت روز	هدف قیمتی	توضیحات	درصد از پرتفوی
میان مدت	طلوع	۵۹,۸۹۱	-	پوشش ریسک	۲۰
	طلا	۷۶۰,۵۸۰	-	پوشش ریسک	۱۰
	تیام	۱۵,۸۲۹	۲۰,۰۰۰	ترکیب پرتفوی مناسب	۱۵
	پناه	۱۶,۶۷۴	۲۱,۶۷۰	پرتفوی بیمه‌ای پرپتانسیل	۱۵
	کاسپین	۱۰,۷۱۰	۱۴,۰۰۰	نسبت P/E مناسب	۲۰
	کالا	۷,۶۸۰	۹,۷۰۰	نسبت P/E مناسب	۲۰

۷ سبد پیشنهادی شرکت سبدگردان سورین

افق زمانی	نماد شرکت	قیمت روز	هدف قیمتی	توضیحات	درصد از پرتفوی
میان مدت	ددانا	۱۱,۷۹۰	۱۴,۲۰۰	نسبت پی بر ای آینده‌نگر مناسب در صنعت دارو	۱۰
بلند مدت	غپینو	۵,۶۰۰	۶,۸۰۰	نسبت پی بر ای مناسب در گروه غذایی	۱۰
	کچاد	۲,۵۴۹	۳,۳۰۰	نسبت پی بر ای مناسب در گروه سنگ‌آهنی	۱۰
	وپست	۷,۶۳۰	۹,۳۰۰	وضعیت عملیاتی مناسب در گروه بانکداری	۱۰
	شکام	۴,۲۶۴	۵,۹۰۰	تحولات بنیادی و پی بر ای مناسب	۱۰
	درآمد ثابت	-	-	کاهش ریسک پرتفوی	۲۰
	صندوق طلا	-	-	کاهش ریسک پرتفوی	۳۰

۸ سبد پیشنهادی شرکت سبدگردان پیشرفت و توسعه صبا

افق زمانی	نماد شرکت	قیمت روز	هدف قیمتی	توضیحات	درصد از پرتفوی
کوتاه مدت	توسن	۵,۲۸۰	۶,۰۹۰	بهبود عملکرد مالی شرایط بنیادی مناسب	۱۰
میان مدت	حفاری	۴,۴۶۹	۶,۲۷۲	پتانسیل قراردادهای جدید و پروژه‌های توسعه‌ای P/E تحلیلی پایین	۱۵
	فولاد	۲,۸۹۴	۴,۴۴۶	دید مثبت به آینده صنعت، تغییر ارز صادراتی به تالار دوم	۱۵
	خبهمن	۱,۷۱۲	۲,۴۱۵	وضعیت مناسب بنیادی P/E تحلیلی پایین	۱۵
بلند مدت	ثبهساز	۲,۴۳۴	۳,۸۵۰	دید مثبت به آینده صنعت، p/e مناسب سودآوری رو به رشد	۱۵
	عیار	۲۹,۲۹۰۰	-	کنترل ریسک پرتفوی روند صعودی طلا جهانی	۳۰

توضیح و یادآوری

خوانندگان محترم واقف باشند سبد پیشنهادی ارائه شده صرفا منعکس کننده نظر کارشناسان است و هیچ گونه توصیه یا سفارشی نسبت به خرید و فروش سهام نمی‌کند. بنابراین هرگونه خرید یا فروش براساس اطلاعات فوق برعهده خود افراد بوده و شرکت‌های مشاور سرمایه‌گذاری و هفته‌نامه بورس هرگونه مسئولیتی نسبت به خسران یا سودآوری احتمالی را از خود سلب می‌کنند. همچنین به سهامداران توصیه می‌شود، افق دید سرمایه‌گذاری خود را بلندمدت قرار دهند.